TYÖMIES

N:o 236 — Sunnuntaina 3 p. Syyskuuta. — 1916

Tilaushinnat Helsingissä, postikonttoreissa, asiamiehiltä, maaseudulla ja Venäjällä:
koko vuosikerta 12: — markkaa
puoli „ 6: — „
neljännes „ 3: — „
kuukaudelta 1: — markka.
Ulkomailla: koko v. 24: —, puoliv. 12: —, neljännesv. 6: —, kuuk. 2: —. Yksityisnum. hinta 5 p.
Voidaan myöskin tilata erikseen lehden viikkopainosta, s. o. yksinomaan lauantainumeroa. Hinta konttorissa, asiamiesten luona ja postikonttoreissa: koko v. 3: —, puoliv. 1: 50. Ulkomailla: koko vuosi 5: —.
TYÖMIES jaetaan joka arkipäivän iltapuolella ja sunnuntaiaamuna.

Toimisto:
Helsinki, Sirkuskatu 3.
Toimituskanslia av. 8—7 päiv. Puh. 27 15.
Uutisosaston puh. 27 15. Toimituksenjohtaja tav. klo ½11—½12. Puh. 109 66.
Päätoimittaja tav. klo 10—11. Puh. 49 95.
Muiden toimittajain puhelin 109 66.
Vastaava J. K. Leikas. Tav. klo 11-12 p.

Ilmotushinnat: 15 penniä edellä ja 12 penniä jälkeen tekstin, tekstisivuilla 20 penniä palstamillim. tilalta. Pienin ilmotushinta 1 mk. (2 riv.). Määrätty paikka korotetaan hintaan 25 %. Kihlausa-, vihkimä- ja syntymäilmotukset 3 mk. kuolemanilmotukset tilan mukaan 12 p. mm., vähint. 5 mk., naimailmotukset vähint. 3 mk. Pysyväisistä ilmotuksista myönnetään alennusta. Satunnaisia ilmotuksia lähetettäessä on ilmotusta vastaava maksu liitettävä mukaan. Saman päivän lehteen sijotut ilmotukset ovat jätettävät lehden konttoriin viimeistään ennen klo 9 aamulla ja Sunnuntainumeroon ennen klo 6 lauantai-iltana. — Konttori Sirkusk. 3. Av. klo 8—7, lauantaisin 8—6. Puh. 1937. Taloudenhoitajan puh. 60 64, tavataan 9—11 ja 5—7. Kirjapaino puh. 76 68. Kirjansitomo puh. 31 96. Kirjakauppa puh. 60 65. Haarakonttori Lahdessa, Rautatienk. 23. Puh. 365. Av. klo 8—7; pyhäsaattoina 3—5.

Jos olisi tuntoa . . .

(S.H.) Elintarveasia on maassamme nyt siinä tilassa, että on tehtävä kysymys: Onko tuntoa? Sitä kysymystä ei sovi tehdä yksityisille liikemiehille, sillä heidän tuntonsa mittana on voin rahapussin paino. Ja täydeltä sielultaan liikemiehiksi ovat osottautuneet myöskin Suomen maanviljelijät. Käsitettäwäähän se onkin. Maatalous näet Suomessa on wiime wuosina yhä kiihtywämmällä wauhdilla siirtynyt pois omatarwetuottoisesta luontaistaloudesta ja perustuu nyt rahatalouteen. Halkoja, tukkeja, maitoa, woita, juustoa, wiljaa ja muita maan tuotteita palkatyöllä teettäwät ja tawaransa myywät maanomistajat katsowat asiaa pelkän liikewoiton kannalta. Jos sellaiselle yrittäjäsielulle sanoo: „eikö sinulla ole tuntoa", kohauttaa hän olkapäitään! Hänellä on wain yksi tunto, se että on taottawa raudan ollessa kuuma, tehtäwä rahaa silloin kun näyttää siihen tilaisuutta olewan. Ja jos hänen ja sen rahantekotilaisuuden wälille kohoaa esteitä, jotka hänen pyrkimyksiään häiritsewät, wimmastuu hän. Ja wimmastuneena, katsoen „oikeutensa" tulleen loukatuksi, on hän walmis puskemaan niitä esteitä wastaan. Ja niin sokea saattaa hän olla tässä yksilöllisen etunsa tawottamisihkossa, että ei näe nokkaansa pitemmälle, puhun ja puuhaa semmoista, josta yhteiskunnalle kokonaisuudessaan tulee sellaista wahinkoa, mikä lopulta koituu hänelle itselleenkin hywin tuntuwaksi tappioksi. Wai mitä arwellaan sellaisista isäntämiehistä, jotka eiwät häikäile julki julistaa sydämmensä toiwetta, että tällaista tilannetta wain kestäisi hywin kauwan? Siitöön wäitettäkö, ettei sellaisia ole. Sillä niitä on.

Sellaisten tuntoon ei woi wedota, „Omaantuntoon" ei ollenkaan, eikä juuri siihenkään tuntoon, jota sanotaan poliitiliseksi älyksi, enemmän tai wähemmän tietoiseksi käsityksestä siitä, että jotakin on tehtäwä, jotain sellaista, joka ehken yksilöllisille ylöttömän woiton tawottelulle tulee esteeksi. Mutta joka siitä huolimatta on tehtäwä. Tehtäwä siksi, että — ei woida jättää tekemättä, saattamatta kokonaisuuden ehua waaranalaiseksi.

Ja tämä on wain yhteiskuntaopin alkeita.

Kaksi wuotta sitten ja wuosi sitten ja aika ajoin tällä wälilläkin on esiintyny waatimus, että kunnallishallintojen olisi ryhdyttäwä asianmukaisiin toimiin elintarweasiassa: hankkimaan halkoja, ostamaan wiljaa, ottamaan selkoa siitä, mitä warastoja on, ylipäänsä toimittawa niin, että kuntain asujamiston elintarpeiden saanti siedettäwillä ehdoilla olisi turwattu.

— Miksi mokomiin puuhiin? kysyy halkokauppias. Onhan meidän sakki aina hommannut teille halot! hän nuka perusteeksi lisää. Ja kun halkokauppias kuulee, että kuntain halkokysymykseen puuttumiswaatimuksella woisi olla sellainenkin tarkotus, että halkojen hinta alenisi, pitää hän hommaa ehdottomasti pahana, yhtä pahana kuin sitäkin, että kukaan rohkenee määrätä, kuinka paljon hän saa „omista" haloistaan pyytää.

Wiljakauppias ei aina suorastaan wastusta kunnan wiljanhankintaa. Hän tietää, että hänen luottonsa on rajoitettu, joten hän ei woi esim. saantiaikana ostaa kyllin suurta warastoa. Ehkä ei aina uskallakaan, peläten keinottelewia ammattikumppaneitaan. Jos nyt kunta ostaa — hänen kauttaan — wiljaa, toimittaa waunullwat ja panee warastoon, sitoutuen olemaan sitä myymättä niin kauwan kuin hänellä, kauppiaalla on wiljaa myydä niin ostakoon. Hän, kauppias, saa wälityspalkkion ja niin kunnan luotto palwelee wain hänen liikewoittoaan. Ja lisäksi tukitaan — niin hän luulee — niiden suu, jotka waatiwat kuntien puolelta toimenpiteitä elintarweasiassa. Mutta jos kunta rupeaa kilpailemaan yksityisten kanssa hinnan alentamistarkotuksella, niin lenkkoonkun wiljakauppias. Se on hänen mielestään ihan „kuulumatonta".

Ja yhtä kuulumatonta on kartanonherran mielestä se, että häneile sanotaan: tämän seudun kansalla ei ole maitoa, woita eikä lihaa; sinä tuotat niitä ja ole nyt welwollinen myymään niitä naikkakuntalaisille tarpeen mukaan,

— Mitä? Minärö? Eikö karjano ole minun? Eikö karja ole minun? Ja enkö minä ole oikeutettu myymään kelle tahdon — tai olemaan myymättä?

— Sinunhan ne on. Ja kuitenkin on sinun taiwuttawa, kuuluu wastaus.

Näitä sieluopillisia erittelyjä on tarpeetonta jatkaa, sillä ne kaikki weisiwät kutakuinkin samanlaiseen tulokseen. Tarkotus on wain osottaa, millainen on ajatuspohja niissä piireissä, jotka kunnallista waltaa käsissään pitäwät.

Moisille yhteiskunnallisen tunnon ja poliitillisen älyn opettaminen on ylipäänsä waikea, ehkä ylipäänsä waikea — mutta warsinkin näin työwäenlehden palstoilta käsin. Tämä on sitäkin ilmeisempää, kun niiden piirien omat lehdet näet antawat näissäkin asioissa wähintäin hywin sekawia opetuksia. Eiwät ne woi kokonaan kieltää sitä, mitä polittinen wiisaus waatii, mutta toisaalta taas yrittäwät kaikin tawoin tasottaa tietäkin isännilleen. Yksinpä Hbl:kaan ei rohkene olla pitämättä pahana sitä, että woiwarastoja piilotetaan — jota tosiasiaa se ei epäile. Sekin sanoo ymmärtäwänsä, että „on pidettäwä ehdottomasti kiellettynä jokainen toimenpide, johon keinottelutarkotuksessa ryhdytään wälttämättömän elintarwetuotteen (woin) saannin waikeuttamiseksi ja sen kautta sen hinnan kohottamiseksi". Niin pitkälle ulottuu sen lehden yhteiskunnallinen äly wäliin, mutta sellaisten lausekkeiden waikutuksen sekottaa se lehti heti jälkeen esim. waatimalla woin hintain kohottamista. Lisäksi antawat porwarislehdet palstansa maanomistajien y. m. liikemiesten käytettäwiksi näiden hälyttäessä pulaa, uhkailessa woin ja maidon y.m. saannin lopettamisella, jos ei heidän waatimuksiinsa taiwuta. Ja niin sekottuu sekin wähäinen waltiollisen wiisauden tunto, joka porwarislehdissä wäliin pakosta esille pilkahtaa, sekasotkuiseksi wellomiseksi. Ja pahinta on, että niistä puheista ei synny mitään tehokkaita toimenpiteitä.

Paljon ne porwarislehdet puhuisia puhuwat — onhan niidenkin lukijoina kuluttajia — mutta eipä ulotu niiden äly ajamaan sitä ainoata, mikä tehtäwänä olisi.

Jos olisi meillä yleinen kunnallinen äänioikeus, niin epäilemättä yhteiskunnallinen tunto silloin pääsisi waatimuksiansa totentetuksi saamaan paljon paremmin kuin nyt. Warmaankin olisi silloin luotu se järjestelmä, jonka wälttämättömyyttä työwäenjärjestöt ja lehdet owat turhaan saaneet saarnata. Olisi järjestetty Suomen kansan elintarwekysymys sen omilla woimilla.

Usein on osotettu, kuinka se olisi ollut tehtäwä. Kukin kunta olisi asettanut elintarwekomitean — ei sellaista hätäwarakomiteaa, jollaisia nyt on joissakin paikoin, waan oikean, laajoilla tehtäwillä warustetun laitoksen, joka ensiksikin olisi tutkinut elintarwewarastot ja tuotantomahdollisuudet. Kunkin tällaisen ollessa yhteydessä kihlakunnan (tai muun sopiwan alueen) ja läänin elintarwekomitean kanssa sekä niiden kautta kuuluen koko maan käsittäwään liittoon olisi nyt woitu ensinnäkin säästää kaikki se tarpeeton työ ja waiwa, joka on ollut esim. elintarpeiden edestakasin kuljettamisesta. Toiseksi olisi ainakin tuntuwasti estetty yksilöitä lankeamasta warastojen salaamisen ja salakuljetuksen kiusaukseen tai niiden suorempaan tai epäsuorempaan awustamiseen. Kolmanneksi olisi ajoissa ryhdytty täydentämään puuttuwia warastoja. Ja neljänneksi olisi yläpäänä saatu rehellisesti ja kenenkään moittimatta myydä muutanne. Että tämän elintarwejärjestön tehtäwänä olisi myös ollut hintojen kohtuullisina pitäminen, tawaran käytännöllinen jako, on selwää, wieläpä olisi se woinut waikuttaa palkkaustyymykseenkin osottamalla, missä määrin hintojen kiertämätön kohoaminen edellyttää palkkojen kohottamista.

Warsinkin wiimemainitussa kysymyksessä olisiwat työwäen järjestöt olleet auliisti apuna. Ja tietenkin olisiwat osuuskaupat tehokkaasti awustaneet tawaroin joon sopiwaa järjestelyä.

Tällaisella järjestöllä olisi ollut woimakeinona käytettäwänä ensiksikin kunnallishallintojen laillinen walta, siihen sisältywä pakkotilan edellyttämä lisäwalta. Sitten olisi sen toimia — sikäli kuin ne toimet wastaisiwat kansan suurten joukkojen tarpeita ja waatimuksia — ollut tukemassa terwe yhteiskunnallinen moraalinen auktoriteetti.

Siten olisi woitu menetellä. Ja selwää on, että siten olisi pitänyt menetellä. Mutta ei ole menetelty. Se on tosiasia, tuskastuttawa tosiasia. Ja se johtuu siitä, että liikemiesten yksityisedut owat saaneet tukahuttaa alkeellisenkin yhteiskunnallisen tunnon waatimukset.

Eikö sitten enää woisi tuohon ryhtyä? Onko jo myöhä? — Tuollaisia kysymyksiä kohoaa mieleen. Wastaus kuuluisi: paremp myöhään kuin ei milloinkaan ja korjata sen minkä korjata woi.

Woitaisiin sitä, jos olisi tuntoa, yhteiskunnallista tuntoa, waltiollista älyä. Niin, jos —

S.

Lääkärienpuute.

Lääkintöhallitus kehottaa yliopistoa toimimaan puutteen poistamiseksi.

(S.T.T.) Lääkintöhallitus on yliopiston konsistoriolle lähettämässään kirjelmässä esintuonut, että maassa wallitsee lääkäripuute, joka woi wiolä lisäänty lähitulewaisuudessa, kun kunnanlääkärikysymys saanee piakkoin lopullisen ratkaisunsa waltiopäiwäin lausumien toiwomusten mukaisesti, minkä lisäksi lisälääkäriwoimia waaditaan maan yleisen terweydentilan kehittämiseksi. Lääkintöhallitus esittää sen wuoksi, että konsistorio, waikkakin nykyiset olosuhteet asettawat monellaisia esteitä ja waikeuksia, tahtoisi pontewasti waikuttaa siihen suuntaan, että tarpeellinen määrä lääkärejä walmistuisi maassa ja ettei missään tapauksessa lääket. ylioppilaiden, joille walmistetaan tilaisuus harjoittamaan kliinillisiä opintoja, lukumäärää supistettaisi.

Palkankorotuspyynnön takia erotettu wanginwartija.

(S.H.) Kuten aikaisemmin olemme kertoneet päättiwät Söörnäisten kuritushuoneen wartijat yhteisessä kokouksessaan pyytää kuritushuoneen johtokuntaa waikuttamaan siihen suuntaan, että heidän kalliinajan palkankorotuspyyntönsä joutuisi ratkaistuksi ja niinkuin he toiwoiwat, myönteiseen suuntaan, huomioon ottaen juuri wallitsewan ajan. Wartijakunnan päätöksen estiti lähetystö kuritushuoneen johtokunnalle wiime heinäk. 10 pnä. Mutta seurauksena tämän palkankorotuspyyntökirjelmän jättämisestä oli, että johtokunta erotti wartija A. Salosen ja rankaisi toisia lähetystöjäseniä niin, että he menettiwät 6 wapaapäiwäänsä ja pitensi heidän säädetyn määräaikaisen palkkionlisäyksensä ajan 3 kuukaudella.

Tähän johtokunnan päätökseen hakiwat wartijat muutosta wankeinhoitohallituksella. Mainittu hallitus on nyt antanut asiasta päätöksen ja katsonut, että wartijain kirjelmä on waikuttanut „kiihottawasti wartijakuntaan" ja nähnyt hywäksi jättää johtokunnan päätöksen woimaan.

Walittajat jatkanewat walitusta senaattiin.

Asuntopulan lieweneminen Helsingissä.

(S.H.) Eilen pitämässään kokouksessa hywäksyi sosialilautakunta kaupunginwaltuustolle laaditun ehdotuksen, jossa ehdotetaan, että nykyisen asuntopulan lieweneminen kuta ryhtyisi aiwan kiireellisesti rakentamaan työwäen asuntoja korttelin n:o 558 Wallilan kaupunginosassa. Tarkoitusta warten on arkitehti Ellund laatinut piirustukset 10 rakennusta warten ulkohuoneineen, joista kun rakennus tulisi käsittämään 16 huonetta eli yhteensä 160 huonetta. Rakennukset tulisiwat puusta, ehkä laudoista, rakennettawaksi, kaksi kerroksista, mutta olisiwat ne rakennettawat hywin ja pysywäksi asunnoiksi eikä mitkään wäliaikaisiksi parakeiksi.

Huoneistot tulisiwat rakennettawiksi huoneen ja keittiön huoneistoiksi, mutta woitaisiin ne nykyisen asuntopulan aikana erottaa niin että kumpanenkin huone woitaisiin wuokrata erikseen. Wuokrahinnaksi arwioi sosialilautakunta 20 markkaa kuukaudessa huoneelta. Koko rakennusryhmän kustannusarwio nousee ½ milj. markkaan ja tuisi se otettawaksi ensi wuoden menoarwioon. Rakennusten tulisi walmistua niin pian, että ne tulisiwat asuttawiksi jo ensi talweksi. Asiaa ehdottaa sosialilautakunta päätettäwäksi jo waltuuston ensi kokouksessa. Jäämme odottamaan, mitä waltuusto asiasta päättää.

Waikka tämä ehdotus nyt toteutettaisiinkin, ei se sanottawasti huutawaa asuntopulaa wielä poistaisi, waan tulisi kunnan wiipymättä ryhtyä laajakantoisempiin puuhiin asuntokysymyksen poistamiseksi. Samalla on tämäkin ehdotus todistuksena siitä, miten kiireellisiin hätätoimenpiteisiin on pakko aina silloin tällöin ryhtyä, jotka eiwät sanottawasti asiaa auta, kun säännöllisimä aikoina ja wapaasta tahdosta ei mitään tehdä.

Kunhan ei näistä asunnoista, jotka nyt hätätilassa rakennetaan, tulisi wain sellaisia „hätäasuntoja", jotka tulewat olemaan wain wuokralaisten kiusana ja kaihma. Warsinkin kun on aikomus wuokrata näitä etupäässä suuriperheisille kunnan jäsenille, joutuisiwat suuri perheiset kärsimään tämän rakennustoiminnan seurauksia. Sen wuoksi odotammekin että näistä rakennuksista, jos niitä lainkaan rakennetaan, ei tehtäisi harakanwestä, waan todella kelwollisia ihmisasuntoja.

Se rautateitten ystelijä.

Haminan rataa nyt yritti.

(S.T.T.) Liikemies A. Lilius on pyytänyt Haminan rahatoimikamarilta saada ostaa kaupungin omistaman normaaliraiteisen rautatien Haminan asemalta Sawiniemen lastauspaikalle. Rahatoimikamari on kuitenkin hylännyt tarjouksen kokonaan.

Rautatieläisten lakko Amerikassa.

(S.T.T.) Lontoosta, elok. 31 pnä. (B.W.) New-Yorkista ilmotetaan tilanteen olewan sangen kärjistyneen rautatietyöwäen lakon johdosta. Teollisuuskriisi lakon johdosta on aiheuttanut sen, että Wilsonin asema on hywin horjuwa. Rautatieläisiin liittyy myöskin wuorityönteki jät y.m. työwäki. Amerikkalaisissa poliittisissa piireissä epäillään hywäksyykö senaatti presidentti Wilsonin lakiehdotusta, jonka mukaan waltionrautateiden palweluskunta selitettäisiin liikekannalle asetetuksi.

(P.T.) Lontoosta, syysk. 1 pnä. Washingtonista lennätetään, että työwäen johtajat owat suostuneet lopettamaan lakon sillä ehdolla, että hywäksytään laki 8-tuntisen työpäiwän woimaansaattamisesta.

222 mutta jäsentä

on Hgin sos.-dem. Nuorisoseura saanut kahdessa uusien jäsenien wastaanottokokouksessa. Toissapäiwänä Työwäen talolla liittyi seuraan 130 ja eilen Kottokia 92.

Paperiwarastot Pietarin satamatullissa.

Löydetty yli 600,000 puutaa.

(S.H.) Eilinen „Denj" kertoo, että paperikomiteaan on saapunut tieto, että Pietarin satamatullilaitokseen on kasaantunut suuria määriä paperia.

Wiime perjantaina käwiwät paperikomitean puheenjohtaja Subaskow, warapuheenjohtaja prof. Sernow sekä komitean asioiden hoitaja Wishnewskij tarkastamassa satamatullilaitosta ja tällöin löydettiinkin todellisuudessa yli 600,000 puutaa kirjoitus-, käärey.m. paperia, jonkossa sanomalehtipaperiakin. Paperia oli tuotu wesiteitse Suomesta. Edelleen käwi selwille, että ainoastaan osa paperista oli lähetetty Palmgrenin, Forstowin y.m. toiminimille. Enemmän kuin puolet oli lähetetty rahtikuitin esittäjän nimelle.

Paperikomitean jäsenet hawaitsiwat, että paperitukut owat pihalla hajallaan ilman mitään suojaa, joten useat tukut owat sateessa pilaantuneet.

Paperikomitea on päättänyt ryhtyä toimenpiteisiin näiden paperilähetyksien purkamiseksi sekä suurien paperimäärien käyttämiseksi.

Nowoje Wremjan toimittaja wangittu.

(S.T.T.) Rjetsh kertoo, sotitarkastuksen jälkeen on wangittu Nowoje Wremjan toimittaja Manuilow. Manuilowin wirkahuoneessa Nowoje Wremjan toimituksessa on myöskin toimitettu kotitarkastus.

Panttilainaliikkeiden tarkastus Moskowassa.

Keinottelijat kätkeneet tawaroitaan panttilainaliikkeissä.

(S.H.) „Denj"-lehdelle ilmotetaan Moskowasta, että Moskowan panttilainakonttoreiden tarkastus, joka panttiin toimeen tarkotuksessa löytää niiden tawaroiden säilytyspaikkoja, joiden tawaroiden hinnat owat suuresti kohonneet, on antanut huomattawia tuloksia. On käynyt nimittäin selwille, että muutamat pikkuliikkeet owat yksinomaan keinottelutarkotuksissa wieneet panttilainakonttoreihin jalkineita ja kankaita. Kuten kerrotaan, aikoo kaupungin hallinto esittää sisäministeriille anomuksen, että ryhdyttäisiin toimenpiteisiin, jotka tekisiwät lopun suuresti kallistuneiden tawaroiden wiemisestä panttilainakonttoreihin.

Werkakauppiaiden keinottelu Moskowassa.

(S.H.) Eilisella „Denj"-lehdelle ilmotetaan Moskowasta, että werkakauppiaiden keskuudessa lewisi wiime perjantaina huhu, että panttilainakomitea on päättänyt anoa wiranomaisia myöntämään sille oikeuden ottaa takawarikkoon kaikki ne tawarat, jotka owat kätkemistarkotuksissa pantatut kaupungin panttilainakonttoreihin.

Moskowan kaupunginpäällikön määräyksestä on toimitettu joukkokotitarkastuksia suurten werkaliikkeiden warastohuoneissa. Kotitarkastukset owat läheisessä yhteydessä sen seikan kanssa, että wiime aikoina owat werkakankaiden hinnat Moskowassa kohonneet sangen korkealle. Werkaa saattoi ostaa wain 25 ruplalla (arshinalta). Mutta sen jälkeen kun lewisi tieto toimitetuista kotitarkastuksista, laskiwat werkakankaiden hinnat tuntuwasti ja hywää werkaa saattoi ostaa kaupassa kohtuullisilla hinnoilla.

Kysymys muonitusministeriön perustamisesta.

Purishkewitsh muonitusministeriksi?

(S.H.) Eilinen „Denj" kertoo, että hallituspiireissä yhä käsitellään kysymystä koko elintarweasian luowuttamisesta erityisen wiraston hoidettawaksi, jolla wirastolla olisiwat ministeriön oikeudet. Paitsi B. W. Stürmeriä kannattaa tätä suunnitelmaa myös A. F. Trepow. Uuden wiraston johtajaksi woisi sopia kr. Bobrinskin ja A. F. Trepowin mielestä walt. duuman jäsen W. W. Purishkewitsh.

Wäärinkäytöksiä lounaisilla rautateillä.

Sukulaisjuhteet.

(S.H.) „Russk. Wjedomosti"lle" ilmoitetaan Kijewistä, että „Kijewskaja Mysl"-lehdessä on julaistu otteita tarkastaja Sawitshin kertomuksesta, jonka hän on laatinut Lounaisten rautateiden metsäkauppoja koskewien tutkimustensa tuloksista. Siinä kerrotaan, että wahwomaan sopimuksen tekijän Wladimir Gerasimowin urakkatöitä oli määrätty hänen weljensä, joka palweli Warsowan kulkulaitospiirissä. Pyyntöä Nikolai Gerasimowin määräämisestä perusteltiin sillä, ettei ole olemassa muita Lounaisten rautateiden metsäasioiden erikoistuntijoita. Tätä Nikolai Gerasimowin määräämistä suosittelitiin Warsowan kulkul.-piirin pääll. Maksimowitshille. Nyt on käynyt selwille, että Maksimowitsh ja Wladimir Gerasimow (urakoitsija) oluwat naimisissa sisaruksien kanssa.

Edelleen on tarkastaja Sawitsh saanut selwille, että metsätöiden walwojaksi määrätty Nikolai Gerasimow oli samalla osakkaana urakassa weljensä Wladimir Gerasimowin kanssa. Sitten esitetään kertomuksessa wielä seuraawa tosiasia. Wladimir Gerasimowin sopimusta halkojen walmistamista ja kuljettamista warten jatkettiin wielä wuodeksi. Lounaisten rautateiden metsätöiden hoitaja insinööri Dubrowin kieltäytyi ottamasta wastaan Gerasimowin tarjousta katsoen sen selwästi waltiolle epäedulliseksi. Kumminkin Gerasimowin suosijat Hishnjakow, Talbert ja Sawoiskij hywäksyiwät Gerasimowin tarjouksen ja kummasteliwat wielä Dubrowinin kieltäytymistä. Myöhemmin katsoi rautateiden päällikkö Shmidt, että tämä tarjous loukkaa selwästi waltion etuja.

Eräs waltion tilan wuokraus.

(S.H.) Rautjärwen pitäjän Ilmeen kappelissa sijaitsewan niinsanotun Ilmeen hywin omistaa Suomen waltio. Tilalla on kymmenen torpparia, jotka suorittawat weronsa päätilan wuokraajalle. Torpparien tekemiä weropäiwiä on yhteensä 930 päiwää, joista puolet owat hewos-, puolet jalkapäiwiä. Rahassa maksaen on tilanwuokraaja arwioinut torpparien hewospäiwälle 5 mk. ja jalkapäiwälle 2 mk. Täten siis tulee torpparien wero päätilan omistajalle olemaan 465 hewospäiwää à 5 mk. päiwä, tehden 2,325 mk., 465 jalkapäiwää à 2 mk., tehden 930 mk. Yhteensä 3,255 mk. Päätilan wuokraaja maksaa waltiolle, torpparien antamain tietojen mukaan 1,000 markkaa wuodessa. Hän saapi torppareilta weropäiwinä 3,255 mk., siis enemmän kuin kolme kertaa sen mitä itse maksaa. Päätilan wuokraajalla on luonnollisesti karianon parhaat maat wiljeltäwänään, kun sitäwastoin torpparit asuwat tilan laitamaita. Sellaista on suuressa määrin Suomen waltion maanwuokraus, sen maanwiljelystilojen hoito. Siihen on aikoinaan eduskunta syystä kyllästyn kiinnittänyt huomiota. Tarkotus on ollut saattaa waltion omistamain tilojen torpparit suoraan waltiolle weroa maksamaan, kuten päätilan wuokraajatkin. Tuolla toimenpiteellä olisi mahdollisuus poistaa se wäärryys, että yksityiset henkilöt päätilojen wuokraajina pääsewät etuilemaan epäoikeutetusti torpparien kustannuksella.

Kysymyksessä olewanlaiset epäkohdat eiwät, kuten sanottu, ole lainkaan harwinaisia. Sellaisia waltion tilain torppareita on wiiteen tuhanteen, wuokrasuhteissa niillä useilla on samantapaisia epäkohtia ja heidän oikeudellinen asemansa warsin epäwarma.

Puheenaolewassa Ilmeen howissa on parhaillaan jonkunlaiset järjestelyt käynnissä. Torppareita on kehotettu entisistä kontrahdeistaan luopumaan ja esitetty uusia maitten järjestelyjä. Minkälaista sopimuksia nyt tullaan tarjoamaan, siitä owat asianomaiset torpparit wielä wallan epätietoisia.

Ammatillinen walistustyö

(S.H.) on waikeista ajoista huolimatta kautamut hywiä hedelmiä. Ammattijärjestön jäsenmäärä oli toisella wuosineljänneksellä kaswanut, saawuttaen sellaisen määrän, jollaisena se suotuisimpinakaan aikoina ei ennen ole ollut.

Eri liittojen jäsenmäärän waihteluja wertailleessa woi selwästi hawaita, että niissä liitoissa, joidenka jäsenet eiwät ole joutuneet tyllänäkin toiksin ammatteihin siirtymään ja jos niissä wähänkin on pontewammin harjoitettu walistustyötä, on jäsenmäärä kaswanut. Niissä liitoissa taas, joissa on wain tyydytty pitämään „toiminta wireillä" ei kaswu ole ollut huomattawa, jos sitä lainkaan on ollut, eikä ole lasketumiseltakaan wältytty. Eikä ainoastaan nyt tämä asian tilanne tällaiseksi osottaudu, mutta Ammatillisjärjestön aikaisemmatkin jäsentilastot puhuwat saman tapaisesti tehokkaamman walistustyön puoleksi.

Tuntu sen wuoksi oudolta, että eräissä liitoissa, joilla ilmeisesti mykyoloissakin olisi walistustyöhön edellytyksiä, tässä kysymyksessä wieläkin epäröidään, kitsastellaan ja wiiwastellaan, pelätään sen työn waatimia uhrauksia ja odotellaan wain työläisiä järjestöihin tulemaan ilman erikoista waiwoja.

Nyt on jo syksy käsissä, järjestötoiminnan yleisen wilkastumisen aika siis. Työläisistäkin yleensä owat olewat epäwarmat olot synnyttäneet järjestöjen turwan kaipuun. Maaperää siis näyttäisi olewan. Eikö nyt olisi jo säästelemättä kaikki randat tyhjennettäwä tuleen. Eikö liehjottawa kynän hiilissä ollessa.

Me emme tiedä millaiset tyhjennyksiä wastaisuudessa tulewat olemaan, mutta sen me tiedämme, että kuitenkin ne waikkain kinka hywät tai huonot, työläiset tulewat ammatillisten järjestöjensä turwaa tarwitsemaan. Ja silloin ei ole enää eikä niitä woimistuttaa, se on nyt tehtäwä.

Järjestämis- ja walistamistyötä on tietenkin nyt erikoiset waikeutensa. Järjestöjen jäsenten opastus lujiin ammattiyhdistysten jäseniksi, on tärkeä tehtäwä ja sitä wasitanee kaikkialla menestyksellisesti tehdä. — Onhan kostettawa edes entiset jäsenet järjestöihin wakiinnuttaa. — Mutta uusien jäsenten hankkiminen llense eräillä aloilla työwäen muuttelewaisuuden tähden kyllästin waikeaa. Mutta joskin se on waikea on se sitäkin tärkeämpää, sillä siinä owat wähäiseltkin saawutukset wastaisuudessa suurarwoiset. On muistettawa, että waikkapa nykyisen tilanteen päätyttyä teollisuustoiminta olisikin wilkasta ja työwoiman kysyntä suuri, tulee tarjontakin olemaan entistä suurempi. Onhan nyt entistä enempi maanwiljelystyöwäkeä — tuota teollisuusherrain wara-armeijaa — irtautunut maatöistä, eikä suinkaan parempien työsolojen makuun päässeenä tule niin helposti niihin takaisin siirtymään. Jos näistä, enimmäkseen ammatilliseen toimintaan perehtymättömistä jo ennenkin on ollut järjestyneiden pyrkimyksille haittaa, näyttää hywin luultawalta, että niistä wastaisuudessa tulee olemaan wielä enemmän. Eikö jo heidänkin walistamiseksen kannattaisi uhrata. Waikkapa ei heistä heti suoraan jäseniä saataisikaan, olisi jo heihin syöwytetyt alkeistiedotkin työwäen ammatillisesta yhteistoiminnasta wastaisuudessa hedelmää kantawa.

Ammatilliset keskusjärjestöt tietysti itse owat pätewimmät walistustyönsä suunnittelemaan ja järjestämään. Ja mikäli näyttää, osittain entistä tarmokkaampaa walistustyötä monissa liitoissa suunnitellaankin. Mutta toiwon, ettei nyt yksikään järjestö tässä asiassa lewäperäisyytä osottaisi.

—lo.

Kihloissa

Tyyne Attenberg
Hannes Stömberg.
Helsinki.

Kuolleita

Katkeralla surulla ilmoitan, että rakas miehen ja lasteni hyvä isä

Johan Valtter Ekroos

kuoli Liikakoskella 23. 8. 16. 27 v. vanhana. Häntä kanssani suremaan jäi pikku Vuokko ja Terttu, isä, kolme siskoa, yksi veli, lukuisat sukulaiset ja työtoverit.

Jenny Matilda Ekroos
(o. s. Rask).

Kiitos.

Pyydän täten lausua sydämmellisimmän kiitokseni kaikille niille, jotka kunnioittivat miesvainajani kukilla sekä saattamalla häntä viimeiseen lepoonsa.

Maria Valsto.

Kokouksia

Työv. Asunto Oy. Mökin

ylimäärainen yhtiökokous pidetään keskiviikkona syyskuun 6 pnä 1916 klo 8 illalla kahvila Kiisto, Antinkatu 3.
Keskustellaan kuoletuslainan ottamiseste.
Johtokunta.

Sähkötyöntekijäin a.o. kuukausikokous

on tiistaina tk. 5 p. klo 8 ip. Sirkuskatu 5, C-salissa.

HUOM.!

Keskustelukysymys ym. tärkeilä asioita.
Saapukaa joukolla.
Toimikunta.

R. Y. Kiiven Sekakuoron

harjotukset alkavat maanant. syysk. 4 pnä klo 8 ip. Helmolan yläsalissa Hallituskatu 15.
Uusia laulajia otetaan klo puoli 8 ip.
Johtaja.

Sekalaisia ilmotuksia

Lääkäri.

Allekirjoittanut ottaa jälleen vastaan sairaita 12—1, 6—7. Kikolainkatu 17.
Johannes Veikkola.

Päivystäjälääkäreinä

toimivat sunnuntaina 3 pnä syysk. Tri T. Länsimäki, Siltasaarenk. 4, puh. 8515 sekä Tri J. Ignatius, Hakaniemenkatu 2, puh. 1928. (SL.17450)

Lääkäri.

Allekirj. ottaa taas vastaan ordinin klo 2—3 ja 5—6, Hakasalmenkatu 2.
JALMARI IGNATIUS.

Lääkäri.

Vastaanottoni alkavat jälleen klo 12—1 ja puoli 6—puoli 7. Erikoisala: Lastentaudit.
Rafael Kyrklund.

Hammaslääkäri.

Vastaanottoni alkavat torstaina syyskuun 7 pnä klo 12—1 ja 6—7.
Amos Sallmén.

Ne henkilöt,

jotka tahtovat teettää uusia hampaita **Ylioplst. Hammaskliinikalla Siltasaarenk. 8—10,** voivat ilmoittautua tiist. 5 p. ja torst. 7 p. syysk. klo 9—10.

Halpoja yksityiskursseja hieromisessa ja sairasvoimistelussa,

sähkökäsittelyssä ja kasvojen hoidossa sekä mm. hyödyllisiä tietoja.
Tarkemmin klo 4—6.
Puh. 92 07.

Pastori Juho Uodin

asunnolla Itä-Viertot. Hörneperinkatu 6 saadaan ohjeita luontaisessa terveyshoidossa kaikkina arkipäiv. 10—12 ap. ja 6—7 ip.
J. UOTI.

Myytävänä

Kysykää

aina Hyvinkään Kahvitehtaan Kotimaista Kahvia!
Uusia asiamiehiä otetaan.
Hyvinkään Kahvitehdas.
Hyvinkää.

Muistakaa asettaa pöydälle Akseli Liljeforsin Makkaratehtaan makkaroita.
Tehdas ja konttori, p. 892. Myynti: Metsästäjänk. 6 B. P. 53 14, Iso kauppahalli, p. 22 82, Hietalahden halli, p. 42 11, Museok. 10, p. 84 82, I.-Roopertink. 10, p. 116 35, Hakaniemen halli.

Einari Laaksovirta

Lakiasiaintoimisto Helsingissä
Eläintarhantie 1 (Työv. Säästöp. talo). P. 9287.
av. 1/2 10—1/2 1, 4—6. Matkustetaan maaseudulle.

Väinö Hakkilan

(ent. Väinö Tanneria) Asianajotoimisto,
Helsinki, Itä Heikinkatu 9 (Uusi Ylioppilastalo).
Auki 10—2 ja 5—7. Puhel. 68 52 ja 1048.
Vakinainen avustaja: hov.-ausk. J. O. Arjanne.

Huveja

Kansan Näyttämö

Sunnuntaina syysk. 3 p:nä klo 8
Ensi-ilta
Naissankari
3-näyt. huvinäyt. Kirj. Vilhelm Volters.
Lippumyymälä on auki klo 12—3 ja klo 5:delta.

Suomen Kansallisteatteri

Sunnuntaina syysk. 3 p. klo puoli 8
Pohjalaisia.
Sunnunt. avat. lippumyymälä klo 4.

Sörnäisten T. Y:n Näytelmäseura.

Sunnuntaina syysk. 3 p:nä klo 8 i.p.
Kosijain kujeet.
3-näyt. huvinäytelmä.
Lippuja à 1 mk., 75 ja 50 p. kassasta klo 6—8 i.p.

Koiton Näyttämö

Sunnuntaina 3 p. syysk. klo puoli 8 i.p.
Ensi ilta
Kullervo
10-kuvaelmainen murhenäytelmä, kirj. Aleksis Kivi.
Lippuja myydään kassasta klo 1—3 ja 5 alk. Hinnat 2: —, 1: 50 ja 1 mk. ynnä sotavero lisäksi.
Huom.! Alkaa täsmällisen 1/2 8 ip.
Huom.! Sopiva raha mukaan.

Toimi-piirin iltama

on tänä iltana 3. 9. klo 8 i. Voimisteluasalissa hauskalla ohjelmalla.

UUSI TEATTERI

Aleksanterin Teatterissa
Avajaisnäytäntö
Lauvantaina syysk. 9 p:nä klo 8 i.p.
korotetuin hinnoin
Axel Ahlberg'in vierailundyläntönä
Østrätin Inger-rouva
5-näytöksinen näytelmä, kirj. Henrik Ibsen, suom. Elvira Villman-Ekoranta.
Lippujen hinnat 4: —, 3: 50, 3: —, 2: 50, 2: -, 1: 50 ja 1 mk. + sotavero.
Ennakkomyynti keskiv. t.k. 6 p:stä alkaen Lång & Leppäahon paperikaupassa Aleksanterinkatu N:o 44 (ei puhelimitse) ja näytäntöpäivänä klo 5 i.p. teatterin lippumyymälässä. Puhelin 4 30.
HUOM.! Lippuja lunastettaisen kannetaan maksu vaatteitten säilyttämisestä permannon ja ensi rivin paikoista 25 p. ja toisen rivin paikoista 10 p.

H:gin sos.-dem. Nuorisoseuran AVAJAISJUHLA

Uudella huoneistolla Heikink. 24
tänään sunnuntaina 3. 9. 16
klo 6—12.
Pääsy 1: 70 tarjoiluineen.

HUOM.!

Uusi
Ryhmä
jossa on useita satoja uusia kuvia (vahasta)
Nielsenin MUSEO
Pitkänsillanrannalla
Huom.! Alennetut pääsymaksut koko MUSEOON.
50 p:niä, sotavero 10 p:niä,
Anatomiasaleineen.
Huom.! 2 Anatomista osastoa:
toinen naisille, toinen miehille.

Koululaiset huomatkaa!

Kaikki koulutarpeenne

kuten vihot, paperit, teräs-, lyijy- ja kivikynät, kivitaulut, kynänvarret, kynänpyyhkeet, kynänsäiliöt, viivottimet, kumit, koululaukut, musteet ym., ym. saatte parhaiten huokealla

Työväen Kirjakaupasta
Sirkuskatu 3.

E. W. SVENSSON:IN PUKKI-OLUTTA Puh. 2637. Kaiken kilpailun voittavaa TYNNYRIKALJAA, hyvän luokan Virvoitusjuomia & Hedelmämehuja. HUOM.! poreilevaa hinkan alkoholipitoista mallasjuomaa. Höyrypanimo, Virvoitusjuomatehdas, Mehukeittiö.

(S. H.)

Näitä maukkaita, ravitsevia ja säilyviä mietoja mallasjuomia valmistaa sekä myy
AKTIEBOLAGET P. SINEBRYCHOFF. Tilattavina osoitteella:
SÖRNÄISTEN PANIMO, Helsinki. Puh. 67.

Vähävaraisenkin kannattaa

uhrata markan Ikaalisten Yhteiskoulun arpajaisten ennakkoarpaan, sillä **vajaassa kahdessa kuukaudessa** voi se tuottaa tuhansia.

12,000 mk.

päävoittona sekä lukuisat muut tuhansiin ja satoihin markkoihin nousevat voitot arpajaisissa, joissa on ainoastaan 100,000 arpaa, takaa arvanostajille laatuaan

Suurimman voittomahdollisuuden.
— Arvonta ensi kuun 30 p:nä. —
Ennakkoarvoista enää rippeet jälellä.

Arpoja haluavat kiirehtiköst johonkin allamainituista liikkeistä, joissa arpojamme Helsingissä myydään:

Aleksanterinkadulla: Fix Oy., Oy. Sanomalehtikonttori, Lång & Leppäahon, Dahlbergin ja Bastmanin paperikaupat, Suomalainen kirjakauppa Oy., Pohjolan Vastetuslilike, Lindroosin manufakturiliike, Ekbergin kahvila, Lindgrenin harjakauppa. Annankadulla: Löfmannin paperikauppa, Kärluedin kehysliike. Antinkadulla: Suom. Kirjallis. Seuran Kirjapaino. Arkadiankadulla: Lindbergin tupakkakauppa. Boulevardinkadulla: Snäll-Express, Oy. Pirtti, Grönqvistin paperikauppa, Koulukirjakauppa, Suomen Kauppatoimisto, Helsingin Uusi Kirjakauppa. Citypassaasissa: Kotkavuoren välitystoimisto. Eerikinkadulla: Elannon kahvila, Geidelin paperikauppa. Erottajalla: Ikaalisten Yhteiskoulun Arpajaiskanslia, Dahlbergin paperikaupat, Martta asiatoimisto, Erottajan Sikaarikauppa. Fredrikinkadulla: Lindroosin manufakturiliike, Penkalan paperikauppa. Iso-Roopertinkadulla: Elannon kahvila, Suom. Paperikauppa Oy. Kalliossa: Kallion Kirja- ja Paperikauppa. Kapteeninkadulla: Suom. Paperik. Oy., Tillbergin paperikauppa. Kaisaranmäenkadulla: Forsström tupakkakauppa, J. Joutsen hedelmäliike. Katajanokalla: Katajanokan silmarintuonti. Korkeavuorenkadulla: Korkeavuorenkadun paperikaupat. Mikonkadulla: Fix Oy., Kallion kultasepäntiike, Elannon kahvila, Rohdoslilike Medeor. Liisankadulla: Pelanderin paperikauppa. Neitsytpolulla: Wulffin paperikauppa. Pohjoisranta: Färm Express. Nikolaikadulla: Kyrkisadin ja Nikkilän paperikaupat. Pohj. Esplanadinkadulla: Wulffin ja Dahlbergin paperikaupat, Pohj. Talousterp. Kauppa, Nyströmin tupakkakauppa, Laurent & Co (Vredepaasi), Snabb Express. Richardinkadulla: Veesmanin tupakkakauppa. Siltasaarella: Hakaniemen kirjakauppa, Työväen kirjakauppa, Elannon kahvila, Lindroosin manufakturiliike, Rosenbergin paperikauppa. Simonkadulla: Suomal. Paperikauppa Oy. Sörnäisissä: Sörnäisten Kirja- ja Paperikauppa, Elannon kahvila, Viertolan paperikauppa. Tehtaankadulla: Äijälän paperikauppa. Töölössä: Töölön Rohdoskauppa, Frilanderin ja Töölön Kirja ja Paperikauppa. Viiheukadulla: Suomal. Paperikauppa Oy. Vladimirinkadulla: Nikkilän Kirja- ja Paperikauppa. Uudenmaankadulla: Nixan sikaarikauppa. Yrjönkadulla: Wulffin paperikauppa.

Uudet täysin luotettavat asiamiehet ennättävät vielä myydä jonkin määrän arpojamme, jos heti tekevat tilauksensa

Ikaalisten Yhteiskoulun Arpajaiskansliaan
Helsinki, Erottaja 15—17, puh. 117 52, avoinna 12—3.

Lähettäkää allekirjoittaneelle 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 15, 20, 25 kpl. Ikaalisten Yhteiskoulun arpoja etuannilla. (Pyyhittävä pois numerot, jotka ei haluta).

Nimi: _____

Osoite: _____

josta arpoja myös lähetetään yksityisille maaseudulla postietuantia tai käteismaksua vastaan. Vieressä oleva tilauslomake täytettynä tulee 5 pennin merkillä.

Sementtityöntekijäin
OHJELMALLINEN
Iltama
on tänään 3 p. tk. Sirkuskatu 3. Tanssia 7—11.
Ohjelmaa: näytöskappale »Vanhan Suuntalan sähkövalo».
Lippuja saa puoli 7—10 1 markka kappale.

H. T.:yn Näytelmäseuran ILTAMA
on työväen talolla torstaina 7 p. syysk. Ohjelmasta lähemmin keskiviikon lehdessä. Pääsym. 80 p.

Suuret Syys-Tanssit
tänään Uudella Ylioppilastalolla klo 6 ip.
Huom.! Joka toinen tanssi naisten.
Pääsymaksu 2: — + sotavero.
Pilettejä saa vain ennakolta à 2: — ilman sotaveroa Aikalan kahvilasta Mikonk. 8, Fagerin kahvilasta ja Star kahvilasta. Helsingin Atleettikiltä.

Helsingin Kirjaltayhdistyksen Urheilutoimikunnan Tanssiaiset
on Uudella Ylioppilastalolla sunnuntaina 10 päivänä syyskuuta klo 7—11 ip. — Pääsy 1: 20 sotaveroineen.

Tanssit
Arbetetsvännerillä tänään klo 6 ip.
Toimi „Solutu".

KAPPAOMPELIJAIN Iloiset Syys-Tanssiaiset
ovat Polyteknikkojen talolla, Antink. 29 sunnuntaina 3 pnä syysk. klo 6—11.
Lippuja ovella puoli 6—10 à 1: 20.

H. T. Y. Nais. os. järjestää tänään Tanssiaiset
Työväentalon A-salissa. Alkaa klo 7 ip. Piletit 50 p. ynnä sotavero myydään klo 7—puoli 10 ip. ovella.

EXPRESS
SAVUKKEITA
PAPERI-IMUKKEELLA
ITÄMAINEN PAPEROSSI-TEHDAS O.-Y. HELSINKI

Alemmat Käsityöläiskoulut Helsingissä

Toinen Aleksanterink. 21 (Tallbergin liikepalatsi) toinen 4:s linja 9 (kansakoulutalo) alkavat toimintansa syyslukukautta varten syysk. 15 pnä klo 6 ip., jolloin oppilasten sisäänkirjoitus alkaa.

Koulutyö alkaa syysk. 17 pnä klo 10 ap.

Kouluissa, jotka molemmat ovat jaetut suomen- ja ruotsinkieliseen osastoon, annetaan opetusta: piirustuksessa, ammattipiirustuksessa, aine- ja eikeinkirjoituksessa, laskennossa ja arvioimisessa sekä kirjanpidossa.

Tunteja annetaan 7—9 viitenä iltana viikossa sekä 2 tuntia sunnuntaisin. Koulun kurssi on kaksivuotinen. Aleksanterink. varrella olevassa koulussa jaetaan oppilaat ammattiryhmiin, joten kukin oppilas voi saada ammattinsa mukaista opetusta. Pääsyvaatimuksena alimmalle luokalle on lukutaito. Kouluihin otetaan sekä nais- että miesoppilaita kaiken ikäisiä 13 v. alkaen. Lukukausimaksu on 2 mk. Oppilaat, jotka eivät ole ennen käyneet näissä kouluissa, näyttäköösi papintodistuksen sisäänkirjoittaessaan. Oppilaiden sisäänkirjoitaminen tapahtuu ainoastaan syysk. 15 p:stä lokak. 1 p:ään.

E. A. Törnvall. G. A. Sundelin.

Ilmoittautumisia Alemman Käsityöläiskoulun huoneustossa Aleksanterink. 21 työskentelevälle ruosinkieliselle kansakoululuokalle oppilaita varten, jotka ovat läpikäyneet ylemmän käsityöläiskursin tai omaavat vastaavat tiedot, vastaanotetaan syysk. 12 p:stä lokak. 1 p:ään.

Jos tarpeellinen määrä oppilaita ilmoittautuu oppilaiden vähyyden takia lakkautetulle suomenkieliselle kansakoululuokalle, koetetaan saada tämä luokka jälleen käyntiin. (1.6430)

Ilmoittautumisia tälle luokalle vastaanotetaan syysk. 12 p:stä — 15 p:ään klo 6—1/2 7 ip.
E. A. Törnvall.

Työväentalon kahvila.

Sunnuntaina syyskuun 3 p. avataan Helsingin Työväenyhdistyksen talon yläravintolassa kahvila, joka sunnuntaina ta juhlapäivinä pidetään yleisölle avoinna klo 9:stä aamulla klo 11:een illalla ja arkipäivinä klo 3—11 ip.

Kauppa- ja Kuljetustyöntekijäin HAUSKA TANSSI-ILTAMA
on keskiviikkona 6 pnä syysk. Työv. yhd. juhlasalissa, Sirkusk. 5, klo 7—11.
Lippuja saa kass. klo puoli 7—puoli 10.
HUOM.! Kaksi soittokuntaa.

VELLAMO
2 linja 5.
HUOM.! Maanantaina näytäntökauden kolmas menestys.
Ensi-ilta.
Maailman suurin kiihokefilmi, jokon Vellamolla on yksinoikeus.
Huom.! III:s osa jännittävästä
Mestariavain
Maailmankaupungin salaisuudet
eli
Taistelu Opiumituolan kierrettävästä vankiholvissa.
Rikos- ja salakuljudraama 30 näytöksessä. III osa 4 näytöksessä.
Huom.! Filmin toiminta on nyt vienyt meidät siihen San Franciscon kaupunginosaan, missä melkein yksinomaan asuu kiinalaisia. Sankaritar viedään sinne ja suljetaan opiumin salakuljettajain luolaan, kunnes filmin nuori sankari otsivien avulla onnistuu vapauttamaan hänet. Salakuljettajain asunnon sisäkuvat, kierrettävine vankiholveineen, monine salakäytäviineen, sinne tänne lipsuttelevine kiinalaisine apureineen tekee erinomaisen vaikutuksen.
Poliisin toimeenpanema pakenevien kiinalaisten takaa-ajo salamassa on erinomaisen jännittävä ja tavattoman mielenkiintoinen, herkeämättä kasvaen ja pitäen katselijat herpaamattomassa jännitystilassa ensimäisestä viimeiseen näytökseen asti.
Onnettomuus Annan kauneus.
Oikeen hauska pikanumero.
Näytäntöjä kaikkina päivinä klo 2—11 ip.
HUOM.! Vellamo teatterissa esitetään ainoastaan uusia kuvia.

Herrat Biografiteatterien omistajat Huom.! Hyviä kilpailukykyisiä ja yleisöä vetäviä ohjelmia saa aina meidän filmitoimistomme välityksellä.

Helsingin Työväenyhdistyksen TANSSI-ILTAMA
on tänään sunnuntaina
Työväentalon Juhlasalissa kello 7—11.
Pääsymaksu 1 mk., ynnä sotavero.
Huom.! Kaksi soittokuntaa!
Uudella Ylioppilastalolla toimii Mosk. teatt. näytt. P. J. Tehirikov
Kansainvälisen Tanssi-Iltaman
(Venäl., Suom. ja Ruots.) tiistaina 5 p:nä klo 7 ip. Soitossoittokunta. Lippuja saa Korsovilta Unionink. 22.

HIPPODROM SIRKUS
Tänään sunnuntaina klo 4 i.p.
Lasten & Perhenäytäntö
Lapset puolella hinnalla.
Sama suuri ohjelma kuin illallakin.
HUOM.! Kiinalaisten ainoanlaatuisten **Siu Li'n** taiteilijain vierailu.
Uutta! Suomalaiset taiteilijat **Charles-Veljekset.** Kaksinkertainen Bambu-esitys.
Uutta! Mlle DIDI da VINCI Pikamaalaajatar, joka maalaa maisemia, pilakuvia y.m.
Uutta! Hra Ritchard, nuorallatanssija.
Huom.! Yleistä suosiota saavuttanut ainoanlaatuinen jonglööri RASTELLI viipyy muutaman päivän.
Klo 8 i.p. Leisto-Näytäntö.
Sirkuksessa avatuan klo 11 a.p. P. 78 26.
Ostakaa liput ajoissa.
Vapaa paluumatka raitiovaunulla iltanäytännön jälkeen.

Osotteita

Lääkäreitä.

Alho, Aleks.k. 15, last. t. 12-1, 5-6. P. 7772
Barck, P.-Espl.k. 15, matkoilla.
Bonsdorff Uudenm.m.k. 7, 12-1, t. 8207 last.t.
Bergenheim, I. Helkink. 13, puh. 55 03. Av. 9—4, perj. 6—8 ip. Sörnkinen Siltasaarenkatu 8—10, puh. 108 02. Avoinna 9—4, tiistaina ja perjant. 6—8 ip.
Björksten, Yrjönk. 16, hermot. 1/2 3-1/2 4.
Björklund, Hakasalmenk. 2 iho- ja venerit. 8-10, 6-7, nais. 10-11. T. 7416
Collan, Yrjönk. 11, ihotaut. 2—4.
Elin Elmgren, Aleks.k. 44, 12—2, 5—7. P. 1698
Elmgren, B., Uudenmaank. 11, puh. 27 65, rintat. 5—1/2 7, ei lauantaina.
Elving, kirurg., Bulev.k. 8, 5—6. P. 9977
Enroth, silmäl. Yrjönk. 16, 1/2 11-1/2 12, t. 4085
Frick, Erott. 4, matkoilla 21 päiv. clok.
Grönroos, silmäl. P. Esp. k. 15, 11-12, 5-7.
Grönroos, matkoilla syyskuuhun.
Hahl, Bulev.-k. 14, 1/2 2—3, p. 19 43.
Hirvisalo, Sisätaut. Vladimirink. 11, 12-2
Hislopr, Lilsank. 27. 1/2 2—1/2 3. P. 28 60
Hohenström, Vladimirink. 7; 9—1/2 11, 6—7, naisille 1/2 12—1, tel. 2615.
Ignatius, Hakasalm.k. 2, sist. 2-3; 5-6. P. 1928
A. Johnsson, Kasarmink. 38, klo 2-1/2 4, silät. (rintat.). Tel. 7652 ja 563.
Jäger-vuo, Kasarmink. 44, 2-4. naist. jasynnyt.
Koskimies, Kork.v.k. 45, vas. 6-7, ei tiist., lauv.
Myrklund, Yrjönk. 4, 12-1; 1/2 6-7. 7960, last.
Lavonius, Aurorank. 5. Matkoilla.
F. W. Lindelöf, sydän-, keuhko- ja vatsat. 11-1, 1/2 6—7 Aleksanterink. 50. Puh. 52 48
J. Lojander, Erottaja 19. Vener. ja ihot. maan., keskiv., lauant. 9-11, 5-7. tiist., torst. 9-11
O. Lojander, Uudenm.k. 7. Veneri. ja ihot. maanant., keskiv. ja lauv. 9—11 ja 5—7. Naiset 11—12.
Lönnqvist, 4—6 tel. 8516 Siltasaarenkatu 4, Prof. Engströmin asalat.
Lönqvist, P.-Makas.k. 7, 12-2, naist. synn.
Malm, last., Uudenm.k. 9, 10-11; 5-6. T. 2890
Maria, Kirkkok. 5, 10—11, 6—7. P. 97 41.
Meurman, silmäl. P. Espik. 37, 10-11, 6-7
Myhry, last. sairaala Tehtaank. 1. P. 1404.
Vast. otto Hakasalmenk. 2, 1/2 3-4. P. 5878
Tri Nyström, lasten lääkäri, P. Esplanadink. 33, klo 12—1. P. 90 59, vast. 44 59.
Ollenqvist, kirurgi, 1-2, Ritarik. 9, B.
Pietilä, Vlad.k. 3, ihot. 9-10, 5-7, maanant. 5-7, lauant. 9-11, naiset 12-1.
Qvarnström, sisätauteja P. Espl. k. 33, 3-4, asunto Marian sairaala, puh. 6484.
Renvall, Korkeavk. 45, vatsa-, suoli-, reumat. ja sokerit. 1/2 2—3, 1/2 6—1/2 7. keskiv. ja lauv. ain. 1/2 2—3. P. 48 68.
Rosenström, last. ihot. ja sisätaut. Bulevardink. 18, 11—12, 5—6, Puh. 55 21.
Ryömä, osoite: Heinola.
Schoderus, Manne, naist. synnyt. tel. 90 38.
Sjöros, Annank. 25, 9—10, 4—6. P. 22 41.
J. Dr. Sjöström, Yrjönk. 16, 5-6, sydänt. P. 6484
Stenbäck, Uudenmaank 9, 2—4 ei lauv. Puh. 1701, korva, nenä ja kurkkut.
Sundelin, I.-Viertotie 32, matk. heinäk. lopp.
Tuokkala, Annank. 29, 12-1, 6-7, ei lauv.
Turkula Kasarmink. 27, 1/2 3—1/2 4. P. 460
Tuppolius, I.-Rob.-k. 13, 10—11 last. t. 81 22.
Tuhkanen, vener. t. 9—11, 5—7, Erott. k. 3.
Valle, silm. Kirk.k. 14, 10-11, 6 7, p. 33 31
Wallenius, Aleks.k. 40, silmät. 10-11, 6-7, lauv. 10—12, maan. 6—8. P. 69 82.
Wennäkoski Erottajank. 19, 9-11, 2-3, p. 4 87.
Veikkola, sisät., Nikolaink. 17, 12—1 ja 6—7. P. 26 45. Yksit Fysik. Hoitolaitos.
Wetterstrand, Erottaja 3, kirurg. taut. 1/2 3-4
L. Westerstrand, I.-Viert. 5, 9-10; 4-6. P. 3391

Luontais. terveyshoit. neuv.

J. Uotinen, I.-Viert. Hörneper.k. 6, 10-12, 6-7 ark

Hyvinkäälä.

Lääkäri ERKKI OALONIUS vastaanottaa arkipäivinä —11 ja 4—5.

Hammaslääkäreitä.

Avellan Hj. Yrjönk. 10, 11-1, 5-6 tel. 53 85.
Benjaminin, I. Helkink. 13, 10-12, 3-5, t. 2180
Dassdorff, Bulev.k. 12, 11—12. keskiv. 5—6.
Emil Lilja, Aleks. k. 40, 10-12, 5-6. P. 11605
Viene Kalima Vladimir.k. 11, 11-12, 5-6
Hoch Yrjönk. 21, 10—11 ja 5—6. P. 1611
K. Lyytikäinen, Yrjönk. 10. 11-1 ja 1/2 6-1/2 7.
Puolanne, Vironk. 6, maan., kask. perj. 12-1
Seppälä, Nikolaink. 17, 12-2. P. 108 37
Salma Stigell Fab.k. 28, matkoilla.
Hans Schwerck Lönnr.k. 5, 1-2, 5-6, p. 9946
Tuomisto, Annank. 24, 11-12, 5-6. P. 11371

Hammasklinikoita.

Hammasklin. Fredrikinkatu 14, 2—3, 7—8.
Helo. yks. hammaski. Unioninik. 41. vast. otto 1—2.
Siltasaaren hammasklinikka, Siltasaar.k. 4. 7-8
Yksp. Hammaski Siltasaarenk. 8, maantist., torst. ja perj. 9-10 muula hampaita 5-6 muuta hoitoa varten.

Silmäsairaala:

Silmästä poistettu. Porthaninrinne 1. 3—4.

Hierojia ja voimisteilijoita.

Ukko Falck, Konstantiinink. 5. P. 9515
Mauri Harten, P.-Espl. k. 35. Puh. 24 36
Mimmi Häkkinen, Armfelint. 16 2-3, 6-7. Puh. 116 89.
Ja Otto Häkkinen, 2-3, 6-7. Puh. 116 89.
MARIA MUSTONEN, S. I. 19, p. D, aliker.
OLGA SALMI, Raoholahdenk. 18 3. 4, puh. 38 11
Mimmi Savolainen, 5 linja 12, r. A, 9-6

Kätilöitä.

G. Ockenström, Siltas.k. 4, B. P. 88 04
E. Halme, Itä-Viertotie 17, perras A.
J. KARPPI Fredriksbergink. 15. P. 42 90
H. Mustonen, Hämeenk. 8, p. C.
J. M. Kurikka, Fredriksbergink. 40, o. 35.

Sairaloita.

Kammion sairaala, Tölöö, Tri Sivén, 9—10. Puh. 769. Tri Anttinen, 5—6. Puh. 109.

Eläinlääkäreitä:

Hagin eläinl. { Hackman p. 14 55, yks. 70 39. Siltasaarenk. 14. 9—12 & 1—3.

Keräystoimikunta

vähävaraisten keuhkotautisten hyväksi, Bulevardink. 13. Toimisto avoinna joka arkipäivä klo 12—4. P. 99 70.

Asianajajia Helsingissä:

Asianajotoimistoja

Joiden omistajat kuuluvat Helsingin Asianajajayhdistykseen:

Antell & Söderhjelm, E. Espl. 16, 10—4. Puh. 77 31 ja 77 85.

Jonas Castrénin Asianajotoimisto, omist. Lauri Castrén, Erottaja 4., 10-4. Puh. 12 35 ja 12 35.

Pelliinen & Niemelä, Mikonk. 6. 10—4. Puh. 28 35 ja 71 44.

Heikki Sitavuori, Fabianink. 31, 10—12, 1—4. Puh. 34 70.

Veikko Vartiovaara Asianajotoimisto, Aleksanterink. 15, 10-4. Puh. 47 16, 65 79.

Muita asianajajia:

HALVIN asianajoja kaikissa tuomioist. ja virastoissa on SUOM. LUOTONANTO ja ASIAMIES O.Y. Helsinki, P.-Esplanadink. 7. Av. 10—12 ja 5—7. Puhel. 34 06.

Akseli Alanderin Asianajotoimisto O. Y. Mikonk. 7, 9-12 ja 1-4. Puh. 18 72 ja 42 14.

Herman Bergqvist Mik.k. 19, 1/2 10-1, 5-7. Puh. 56 98. Erikoisala rikosas. kauppa- & maarilitoja.

I. Eriksson, varat. Siltas.k. 5, 10-4. P. 90 94

Fredenberg var. t. I.-Rob.k. 3, 10-4. P. 9506

Fröjdman & Broms Om. varat. H. Fröjdman ja lakit kand. A. Broms, Mikonk. 7, 10-3, p. 86 03, 86 13.

Voldemar Haikala v. tuom Kasarmink. 23 1/2 10-1, 6-7. Puh. 34 53.

Väinö Hakkila I. Heikink. 9 (U. yliopp. talo) 10-2, 5-7. P. 68 52, 10 46.

Helsingin kaup. vähävaraisten Oikeusaputoimisto, Katarinank. 2, 4 kerros klo 1/2 10—11 a.p. sekä tiist. ja perj. klo 7—8 i.p. Tel. 77 29.

L. POHJANHEIMO, Vuorik. 8. 1/2 10-4. Tel. 74 95, 80 06.

Suomalainen Kiint.-toim. ja Lakias.-toim., Erottaja 15—17, 10-1, 5-7. Puh. 37 66 Hainari & Paajanen

Eugen Tesche Asianajotoimisto Aleksant.k. 40, 10-4. P. 2157

Työväen Lakiasiaintoimisto, Sirkuskatu 3 (Sos.-dem. Puoluetoimisto). Avoinna: maanant., keskiv., lauant. 6—8 ip. Antaa puolueen ja ammattijärjestön jäsenille neuvoja maksutta.

Einari Laaksoviita Eläintarhantie 1, P. 9287 Av. 1/2 6-1/2 1 ja 4-6

Asianajajia Lahdessa:

M. A. Airola

Puistokatu 3. Puhelin 123.

Asianajajia Viipurissa:

VILHO SARKANEN Lakitiedoltaan kandidaatti. Varatuomari. Puh. 15 56.

Martti Piikkanen, varatuom. P. 15 60

Otto Tanner, varatuom. P. 914 & 20 00

Asianajajia Pietarissa:

A. Briagoa, Katarina kanal 89, tel. 408—09.

Kielenkäännös- ja konekirjoitustoimistoja.

Polyglott, Bulev.k. 9. P. 15 73.

SYSTEMA Venäjästä ja Venäjälle Aleksanterink. 7. P. 1092

Kielenkäänt. ja opettajia.

Kroak, Ing. Kielenopet. Gallinsilta 8, P. 6552

Maanmittaustoimistoja:

K. A. Sariola, Katajanokank. 7 B. P. 7511

Palkanvälitystoimistoja:

Kansakoulujen maan. 11—1/2 1, keskiv. ja lauv. 11-1 Annank. 9. Tel. 31 83

Pankkeja:

Kansallis-Pankki, Aleksanterink. 42 av. klo 10—1/2 4

Työv. Säästöpankki (Siltakatu 1, Rautatientorin kulmassa.) Av. arki-ilta. 7-8, lauant. ja juhla-aatt. 4-5.

Pappeja:

Hurmerinta, K. V., Siltasaarenk. 8—10 Puh. 48 86. Tavattaan arkipäiv. 4—5 i.p.

Patenttitoimistoja.

Helsingin Patenttitoimisto, Bulevardinkatu 19. 11—1 ja 2—4, puh. 52 71.

A.-B. Parkstad-Wanda-Puistokylä O.-Y. Puh. 18 29 ja Malm 18. Konttori Martankatu 16, keskiv. ja lauvant. klo 2—4.

Vakuutuskonttoreja:

IMATRA Palovakuutus O.-Y., Fabianink. 14. Av. 10—4.

Kaleva Kalevokatu 12. Avoinna 10—12 ja 1—4, lauant. 10—2, tel. 1084

Kansanvak. os. piirikonttorit Helsinki I.-Heikink. 13, puh. 55 03. Av. 9—4, perj. 6—8 ip. Sörnkinen Siltasaarenkatu 8—10, puh. 108 02. Avoinna 9—4, tiistaina ja perjant. 6—8 ip.

KULLERVO Tapaturmavakuutus O.-Y. Aleksanterink. 44. P. 4070. Av. klo 10-4.

PATRIA Tapaturmavakuutus O.-Y. Unioninik. 26, puh. 14 81 av. 10—4, lauant. 10—3.

Phoenix, Lontoo, Palevak. yhtiö. Perust. 1782. Unioninik. 15 (Hagin kauppahallien talo). Puh. 2 60.

POHJOLA Palovakuutus O. Y. Aleksant.k. 44. P. 627. Av. klo 10—4.

SALAMA Henkivakuutusyhtiö, Aleks.k. 15, 10—1/2 12, 1—3 sekä, paitsi ei pyhän aattoina, 1/2 6—1/2 7. Puh. 41 07.

SALAMANDRA Sota-, Palo- ja Merivakuutuksia. Erottajak. 13. Tel. 27 89. Auki 10—4.

SUOMI Keskin. henkivak. yhtiö, Antiik. 5. Konttori av. klo 9—11, 1/2 1—4. Puh. 4 14.

Kansanvakuutusosasto Yrjönk. 22. P. 1544

SVEA Palo- ja henkivakuutus Oy. P.-Espl.-k. N:o 33. P. 2 23. Pääasiam. J. N. Oarlander.

Turva, Suomen Työväen Keskinäinen Palonvakuutusyhdistys. Pääasiamies Helsingissä: E. KOKKOLA Sirkuskatu 8, rappu B, tavattavissa maanantaina, keskiviikkona ja perjantaina klo 7—8 i.p.

Asiamiehiä eri suodulla kaupunkia.

Vakuutuskonttori Fabianinkatu 14 P. 60 22 ja 11 63 Valittua kaikenlaisia vakuutuksia

Kemigraafisia laitoksia.

Oy. KUVA Ab., Yrjönk. 27, puh. 65 07

Kulta- ja kelloliikkeitä:

Kulta- & Hopeatavat-mark. Hakasalm.k. 2. P. 6726

Leimasintehtalta.

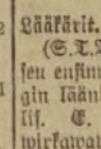

Osakeyhtiö Helsingin Leimasintehdas Helsinki: Aleksanterink. 54 Tampere: Hämeenk. 27. Turku: Linnankatu 6.

Liha- ja Voikauppoja.

F. Heino, I.-Viertotie 2. Puh. 31 36.

Maalariliikkeitä.

Akseli Sariola, Maalariliike Vuorikatu 7. Puh. 37 11.

Matkailutoimistoja:

Matkailutoimisto P.-Esplanadik. 21. P. 59 03. Arkip. 10-4

Metallitehdas & -korjausliike

O. E. Pasanen, Kristiinank. 8. P. 1970, 11563

Miesten vaatetusliikkeitä:

Hakaniemen Siltasaarenk. ja Sirkusk. kulmassa.

Räätälin- ja vaatetusliikkeitä.

Amerikal. räätäl. Oy. Sirkusk. 3, p. 7027

Hagin Räätälitöitä Ost. Räätälitöitä Hämeenk. 2 B. P. 37 07

Soittokuntia:

Hagin Työv. Yhd. Torvisoittokunta, puh. 7339

Lauto- & Soit. os. Jouhiorkesti. Tel. 46 94.

Väri- ja Vernissakauppoja:

Suomen Väri- ja Vernissaoikeuden Osakeyhtiö Etelä-Esplanadink. 8. P. 85

Lääkärit.

(S.T.T.) Lapinlahden keskuslaitoksen ensimäiselle ylilääkärille ja Helsingin lääninwankilan lääkärille, lääket. lis. E. E. Auttiselle on myönnetty wirkawapautta syyskuun ajaksi näistä toimista, sijaisena assistenttilääkäri, lääket. lis. T. G. A. Schwanck.

Lääket. lis. K. W. Tiisala on määrätty toistaiseksi hoitamaan Helsingin diakonissalaitoksen kirurgisen osaston assistenttilääkärinwirkaa, lääket. lis. B. Grönroos waltion seerumi-laboratorion assistentinwirkaa ja lääket. kand. J. Lindroth Lappajärvin pitäjän kunnanlääkärinwirkan tammik. 1 päiwään 1917.

Waltion seerumi-laboratorion johtajan wirka on julisteltu haettawaksi syyskuun 28 päiwään mennessä.

(S.T.T.) Rautatielääkäri E. O. Krook ja Koiwiston pitäjän kunnanlääkäri T. Olin owat määrätyt hoitamaan, edellinen oman wirkansa ohella rautatielääkärinwirkaa rataosalla Terijoki—Pastakeanlinna ja jälkimäinen samallaista wirkaa rataosalla Pastakeanlinna—Koiwisto.

Helsingin asiat.

Raaka isä.

Malmin seudulla eräs puutarhuri on useamman kerran liian kowakourallisesti pidellyt 12 wuotiasta poikaansa. Niinpä esim. wiime tiistaina hewosen kaatuessa ojaan poikanen olessa pelotöissä, raiwostui isä tästä ja alkoi poikaansa suorastaan rääkäämään. Ensin antoi hän iskun, että poika tupertui maahan, potkien ja lyöden wielä lisäksi. Kun poikanen saamastaan kowasta selkäsaunasta joukun werran toinnui, ryömi hän metsään piiloon, ollen siellä koko yönkin. Maapuvit hakiwat hänet sieltä pois. Nyt on poikanen toimitettu äitinsä luokse, joka asuu toisella paikkakunnalla.

Omituinen häätöuhka.

(S.S.) Osakeyhtiö „Niemelän" järjestysohjeissa on määräys, että osakkaalla on oikeus wuokrata osa huoneistoaan toisille henkilöille, waan useampaa kuin kahta eri perhettä ei saa kuitenkaan samassa huoneistossa pitää. Eräästä huoneistosta wuokrattiin 1 huone ja alkowi yhdelle perheelle, 1 huone yhdelle perheelle ja sen lisäksi kyökki kahdelle neitoselle ja heidän weljelleen. Osakkeen omistaja ajatteli, etteiwät nuo neitoset ole mikään perhe ja ettei siis työtin heille wuokrattua tule mainittu järjestysohje rikotuksi. Hän sai kuitenkin yhtiön johtokunnalta pöytäkirjanotteella huomautuksen, että pitää omistamassaan huoneistossa asumassa kolmea perhekuntaa, waikka järjestyssääntö sen kieltää, sekä kehotuksen, että järjestyssääntö on täytettäwä enemmän toimenpiteen uhalla. — „Ensempi toimenpide" mahtaa tarkottaa häätöaijetta. Eiköhän se olisi liikaa tämmöisen asuntopulan aikana kun saman yhtiön toisen osakkaan huoneistossa woi asua useampi henkilö huonetta kohti?

Wuokrien korotukset.

Talossa Jr. Wiertotie 4 on t.k. 1 p:stä korotettu wuokria 5—7 mk. kuukaudelta. Talossa ei ole mitään mukawuuksia, ei edes ullakkokonttoreja kaikille perheille, joille wuokria on korotettu. Korjauksia ei ole luwattu tehdä.

Lapinlahdenk. 27 on myös eräälle perheelle korotettu wuokria. Esim. ilmoitettiin, että wuokra korotetaan 2 markalla kuussa, mutta samana iltana korotettiin samalle perheelle wielä 5 mk., joten korotus on 7 mk. kuukaudelta.

Fredrikebergink. 4 on taas korotettu wuokria t.k. 1 p:stä ja 15 p:stä 5 mk. parihuoneille ja 2—3 mk. yksityishuoneille. Aikaisemmin on jo kolme kertaa tämän tilanteen aikana talossa wuokria korotettu.

Helsingin koulut.

Kuusi oppilaita.

Helsingin suomenkielisiin kansakouluihin on otettu alemman koulun 1:lle luokalle 1,765 oppilasta, 2:lle luokalle 1,758, yhteensä 3,523 oppilasta. Ylemmän kansakoulun 1:lle luokalle otettiin 1,540, 2:lle 1,432, 3:lle 1,226 ja 4:lle 979, yhteensä 5,177. Taikakouluun otettiin 220. Tietoja puuttuu wielä henkisesti heikkojen, ulkokouluun ja lasten, joiden kotiopetus on lainsuojattu, mutta owat tulleet niin wanhoiksi, ettei alemmille luokille woida ottaa, oppilasten lukumäärästä. Tawallisesti on niitä ollut satakunta oppilasta.

Kansakouluihin on nyt otettu yhteensä 8,920 oppilasta. Wiime wuonna oli ilmoitettujen oppilasten lukumäärä 8,944, johon summaan oli laskettu wiimeksi mainittujen poikkeuksellisten koulujen oppilaatkin. Lisäys tulee todennäköisesti olemaan kansakoulujen oppilasmääräsjä noin 80.

Helsingin oppikouluihin on ollut pyrkijöitä paljon. Suomalaisessa normaalilyseossa pyrki ensi luokalle kaikkiaan 172 poikaa, joista 118 realiseen ja 54 klassiliseen lyseoon. Pääsytutkinnoissa hywäksyttiin yhteensä 107 ja hylättiin 65. Tietojensa puolesta hywäksyttyistä woitiin opiston ensimäiselle luokalle ottaa yhteensä 75, joten 32 tutkinnoissa hywäksyttyä jäi ilman paikkaa. Muille luokille pyrki yhteensä 18, joista hywäksyttiin 7. Normaalilyseon koko oppilasmäärä oli eilen 531.

Wanhan suomalaisen tyttökoulun ensimäiselle walmistawalle luokalle pyrki 66, hywäksyttiin 52, woitiin wastaanottaa 35, toiselle pyrki 7, jotka hywäksyttiin, mutta wain 6 woitiin ottaa. Warsinaisen tyttökoulun ensimäiselle luokalle pyrki 114, hywäksyttiin 66, joista otettiin 40; toiselle pyrki 5, hywäksyttiin 3, jotka otettiin; kolmannelle pyrki 13, hywäksyttiin 6, joka otettiin; neljännelle pyrki 3, hywäksyttiin 1, joka otettiin ja wiidennelle pyrki 2, hywäksyttiin 2, jotka otettiin.

Suomalaiseen lyseoon oli pyrkijöitä toistasataa. Ensimäiselle luokalle hywäksyttiin 81, mutta tilanpuutteen wuoksi woitiin näistä kouluun ottaa ainoastaan 72. Neljännelle luokalle hywäksyttiin 5 mutta ja seitsemännelle 1 uusi oppilas. Wiime wuonna hywäksyttiin 87 oppilasta, joista otettiin koulun 65.

Suomalaisen yhteiskoulun ensimäiselle luokalle pyrki 66, joista hywäksyttiin 54, toiselle luokalle pyrkijöitä oli 33, joista hywäksyttiin 18. Muille luokille pyrki yhteensä 19, joista hywäksyttiin 8. Wiime wuonna pyrki kouluun yhteensä 58 mutta oppilasta, joista hywäksyttiin 48.

Uuden suomalaisen tyttökoulun ensimäiselle luokalle pyrki 126, joista hywäksyttiin 89. Näistä otettiin kouluun 78. Muille luokille pyrkijöitä oli 7, joista hywäksyttiin 2. Wiime wuonna oli ensimäiselle luokalle pyrkijöitä 120, joista hywäksyttiin 98.

Uuteen yhteiskoulun pyrki kaikille luokille yhteensä 89, joista hywäksyttiin 62. Wiime wuonna oli pyrkijöitä 65, joista hywäksyttiin 59.

Kallion yhteiskoulun ilmoittautui 76 uutta oppilasta, joista 58 hywäksyttiin, nim. 34 ensimäiselle, 5 toiselle, 8 kolmannelle, 4 neljännelle, 1 wiidennelle, 3 kuudennelle ja 3 seitsemännelle.

Helsingin kauppakoulun suomalaiselle ja ruotsalaiselle osastolle on otettu yhteensä 74 uutta oppilasta. Koulun koko oppilasmäärä tulee tänä lukuwuonna olemaan 128.

Helsingin kaupungin poikien walmistawaan ammattikouluun ilmoittautui ensimäiselle luokalle 112 oppilasta, joista 85 suomenpuhuwaa ja 27 ruotsinpuhuwaa. Kun koulun woidaan wastaanottaa wain 30 oppilasta luokkaa kohti ja ainoastaan suomalaisella ensimäisellä luokalla on riunakkaisluokka, täytyi 25 oppilasta hylätä. Kaikkiaan on ilmoittautuneita 178 oppilasta, joista 130 suomalaisia ja 48 ruotsalaisia.

Ryöwäys.

Kadulla kulkewalta naiselta ryöwättiy käsilaukku ja sateenwarjo.

Eilen illalla klo 10 ajoissa tapahtui rohkea ryöwäys Arkadian- ja Fredrikinkatujen kulmauksessa. Kun eräs nainen kulki yksin mainitulla paikalla, hyökkäsi hänen kimppuunsa eräs wieraskaalainen mies ja äkkinäisellä tempauksella sieppasi naisen kädestä käsilaukun ja sateenwarjon, pötkien tämän jälkeen pakoon. Naisen edellä muutaman metrin päässä kulki muutamia henkilöitä, jotka naisen huudot kuultuaan kiiruhtiwat paikalle, mutta mies oli silloin kadonnut ryöwäämänsä tawaran kanssa. Käsilaukussa oli rahaa noin 80 mk.

Koululaiset!

Kun lähdette kouluvälineitä ostamaan, niin pistäytykää ensiksi

Työväen Kirjakauppaan,

Sirkuskatu 3.

Warkaudet weneistä.

Perjantai-illalla puoli 11 aikaan huomasi eräs purjeweneen omistaja Siltawuorenranta 10:n kohdalla, että muuan mies ui hänen ankkurissa olewasta purjeweneestään rantaan. Mies pidätettiin ja asia ilmoitettiin poliisille, joka heti ryhtyi tutkimaan asiata. Tällöin löydettiin wielä toinen mies purjeweneen kajuutasta. Miehet oliwat wieneet jo ankkurin ja seisoen omassa weneessään prittäneet saada ankkurikettingin purjeweneen keulan särkemällä, mutta oli sattumene kaatunut, jolloin toinen miehistä lähti uimaan rantaan ja toinen ryömi purjeweneen kajuuttaan. Miehet wäittäwät kyllä, että he souteliwat wuokawalla weneellä, joka upposi ennen rantaan pääsyä, joten toinen lähti uimaan ja toinen kiipesi purjeweneeseen. Poliisi ei wielä anna pidätetyistä lähempiä tietoja, mutta on sitä mieltä, etä pidätetyt owat niitä, jotka wiime aikoina owat wenewarkauksia tehneet.

Suhkea warkausyritys.

Eilen illalla klo 1/2 8 aikaan murtautui eräs mies 3:3 linja n:o 7:ssä talonmiehen asuntoon katkasemalla owessa olleen määrätyn. Waras ryhtyi puuhiinsa nostamalla pirongin päältä tuoletin pois, mikä jälkeen oli kääntänyt pirongin suun ryhtyen irrottamaan yläaatikoita. Talonmies, joka oli mennyt kellariin askarteleemaan, kuuli sinne outoa kolinaa huoneestaan, minkä wuoksi lähti asiasta ottamaan selwää. Tällöin huomasi hän oudon miehen huoneessaan. Hän lähti heti hakemaan poliisia, jolta onnistuikin saamaan muukaansa kolme. Kun mies näki tulleensa huomatuksi, yritti hän paeta ikkunan kautta, mutta poliisi oli kadulla waskassa ja otti miehen kiinni.

Warkauksia Helsingin ympäristöllä.

Warkaat tunkeutuiwat tk. 1 p:nä Heritonäätysä Solkin torppaan ikkunan kautta kesällä päiwää, torpan wäen ollessa ulkosalla. Waras sai saaliikseen rahaa 120 mk., kalsi kukkaroa, joista toinen sisälsi 20 mk. ja August Wiitasen nimelle annetun passin. Siläpaitsi sai waras wielä miehen kultaformukseen ja naisten taskukellon, molemmissa uimikirjamet A. S. Warkaat jättiwät jälkeensä kuitenkin isomman rahasumman, joka oli löyletty paketiin ja oli ollut warkaiden kädessäkin, mutta oliwat kai arwottomana heittäneet lattialle. Paketi sisälsi nimittän 2,000 markkaa.

Warkaudet.

Eilen illalläpäiwällä wietiin Kalewan saunasta Wallininkadun warrella eräällä kylpijältä liiwi, jonka taskussa oli 5 mk. 25 p. rahaa.

Eilen illalla klo 7 aikaan warastettiin Clannon kahwilasta Siltasaarenkadulta kalsi miesten lakkia. Omistajat oliwat jättäneet akkunalle, josta ne sitten häiwisiwät.

Nokiwalkea

syttyi eilen illalla klo 1/2 12 ajoissa talossa Sirkuskadun 1:ssä. Palo sammui ilman palokunnan apua.

Pörssihuijarien heinottelukoustit.

(S.H.) Wielä ennen wallitsewan tilanteen alkua sai herrasleydissä, warsinkin teollisuusparonien äänenkannattajissa lukea ruikutuksia siitä, kuinka Suomen yleisö, sellainen nimittäin, jolle on kerääntynyt hiukan hienoja kirstun pohjalle tai kaapin laatikkoon, on ylen wastahakoinen kiinnittämään niitä pääomia teollisuuteen, ostamalla teollisuusosakkeita. Pankkeihin niitä kercottiin kannettawan joko säästöönpanoiksi tai pankkiosakkeihin sijoittamalla. Se oli se aika se. Mutta nyt on toinen aika. Nyt käywät teollisuusosakkeet, laiwaosakkeet, talo-osakkeet ja ties mitkä paperit kaupaksi. Ei mene päiwää, ettei jokin pankkirisirma, joita tänne Helsinkiin on wiime aikoina syntynyt niinkuin sieniä, ilmoita haluawansa ostaa niitä ja niitä osakkeita. Ja pörssissä kuulun kauppa käywän kuin siimaa.

En ole ollut tilaisuudessa Helsingin arwopaperipörssissä käymään ja näkemään, millä lailla ne pörssisuudet — kansainwälistä nimitystä käyttääksani — täällä kylmässä Pohjolassa peuhaawat. Mutta olin kerran, silloin kun Balkanilla oli satakohinaa tulossa Berlinin pörssin parwekkeella katselemassa. Ja kyllä se oli menoa. Wanhat ja nuoret siellä huusiwat, huitoiwat ja melusiwat niin pahasti, ettei pahempaa paljon reimassa tapelussakaan. Tuntui sillä kuin toisilta olisi ollut menossa sielukin, ryöstä ja muusta tämän maailman hywyydestä puhumattakaan. Toisilla taas taisi kungastella ehessä niin kihawat laulumel, että sen takia mielettömässä kiihkossa hosuiwat. Kuwan näläisistä sustista toiwat mieleen ne laklalaiset pörssihuijarit.

Niin, lieneekö täällä samallainen meno, en tiedä. Mutta sen näkee, että kiihko on kowa. Sillä paitsi, että eräät osakkeet kulkewat kädestä käteen, niiden hinnat alinomaa kipeäwät korkeammalle. Woiton toimessa sitä ostetaan ja ostetaan. Työmiehessä on esimerkejä mainittu hurkeista hintain noususta. Muuan esimerkki taas. Kymi-yhtiöllä on 500 ja 1,000 markan nimellisarwoisia osakkeita. Ne kuuluwat nykyään olewan haluttua tawaraa. Taitaa olla yhtä tyystyjä kuin Walion woi. Mutta jos on woilla hintaa, niin on Kymi-yhtiön osakkeillakin. Sen yhtiön eräs päämies sanoo kuulleensa toissapäiwänä, että warmasti luulewat ne pörssissä pelaajat wolwansa kinnata hinnan 2,500 ja 7,500 markkaan. Kyllä nyt teollisuusosakkeet kelpaawat.

Mutta ei se hinta ilman muuta noin kohoa. Tarwitaan walmistawia toimia. Siinä se on se pörssihuijarien konsti. Kymi-yhtiön Björkenheim sanoo kuulleensa, „että on lewitetty huhua, että Kymin Osakeyhtiön laskuun on tehty huomattawia metsäkiinteistökauppoja" ja lisää, että „moiset huhut woiwat waikuttaa kiihottawasti yhtiön osakkeiden hintanoteerauksessa".

On lewitetty huhua! Muka on lewitännyt? Ei sitä kukaan tiedä. Se kertoi sille, se taas sille j.n.e. Ja huhu liikkui. Ja osakkeet liikkuiwat. Hinta liikkui — ylöspäin.

Mutta kuka sen huhun alkuun pani? Kai se tai ne, jotka tahtoiwat tienata. Mutta ole niitä hännästä kiinni.

Siihen tapaan kai muittenkin osakkeitten suhteen menetellään.

Entäs, kuinka tosia ne huhut owat? Eihän siinä totta tarwitse olla sitenkään. Sellainen kuitenkin pitää huhun olla, ettei sitä tyhminkin heti oikosella käbellä pörssikonstisi älyä. Ja nykyinen aika kyllä tarjoo edellytyksiä uskolle, etä niissä pörssihuijsia on perää. Mutta perättömäksi wäittää Kymi-yhtiön Björkenheim sitä yhtiötä koskewaa pörssihuhua. Eilisessä Hbl:ssä se julistaa, „ettei yhtiö sen jälkeen kuin Halla yhtiön osakkeet ostettiin, suoranaisesti eitä wäittäisesti ole ollut kaupoissa, wielä wähemmän kauppaa tehnyt minkään muun puutawara-alalla toimiwan yrityksen osakkeiden tai metsäalueiden suhteen".

Jos Björkenheimin puhe on totta, niin pörssihuijarien lewittämä huhu on waletta ja pöin wastoin. Mene ja tiedä. Mutta konsteilla ne pelaawat, keinottelewat ja huijaawat niin että filmiä huikasee. Poika.

„Kahwikaupoista on kahwi loppumaisillaan."

Eli kun meitä wiimeksi neuwottu wedettiin.

(S.H.) Sanomalehdissä oli muinen, joka sisälsi: kaupoista on kahwi loppumaisillaan, kotisissa on waraston enään waan jokisin päiwäksi ja uusien saapuminen on epätietoista, kenties ei lähitulewaisuudessa siitä ole toiweitakaan.

Kuulin tämän mukien ensiksi maitomatkalla. Iltapäiwällä näin sen iltasen lehdessä. Ensin päiwittelin woi, woi, taas tämäkin, ja wiimeiset kahwit on meilläkin menossa.

Iltasella neuwottelimme kotona, ostetaanko kahwia, wai jäädäänkö ilman ja päätös tuli: ostetaan ainakin jonkin werran, että edes summuteina saa kahwia. Jälellä olewasta tilirahasta oli tähän tarpeeseen kiristettäwä ja nuorelta mieheltä saatiin 5 mk. lainaksi.

Aamulla torimatkalla poikkesin kahwikauppaan. Paljon oli ostajia. Parissa säkissä oli kahwia, mutta, sanoo, mitä hinta oli. Muistelin paremmin wiikkoa ennen saaneeni hywänlaista kahwia 5:50 jälkeen kiloita, nyt ei sentmoista näkynyt, waan jotakin, jossa oli mustia papuja ja rikkinäisiä papuja joukossa ja se maksoi 8:— kilo. Kysyin mutta, mutta neiti sanoi lyhyesti: ei ole muita. Poysin ja sain niitä kilon.

Kartwaalla mielin kulin kotiinpäin. Että ne kehtaawat sellaisesta kahwista kiskoa niin paljon ja jo wanhasta warastostakin; mutta mitäs woi. Ilmanhan ehtä woisi olla, mutta samalla soyllähän tässä sitten saa olla kaikki ilman.

Siitä on jo muutamia wiikkoja. Kahwikaupan ikkunoissa on koko ajan näyteasiat olleet täynnä kahwia. Tänään en enään woinut uteliaisuuttani hillitä. Pistäysin sisään katsomaan, onko niillä wielä kahwia, ja — lattialla oli nyt 3 säkkiä kahwia, mutta hinta oli yhdessä jo 10:50.

Ja siinä samassa selwisi minullekin asia, jota olin jo epäilyt. Meitä ostajaparkoja oli taas entisiä loistawammin ja huokaiwammin wedettiin nenästä. Uutta samantapaista, että loistawampaakin saamme taas kokea jonkun ajan perästä. Tiina.

Katsauksia.

Pettymys on suuri.

(S.H.) Omistawan luokan yhtenä urheilusa on „tilattomain maahan kiinnittäminen". Se tuottaa heille monenlaista naukintoa. Maanomistajat hyötywät siitä, koska se puuha osaltaan kohottaa maiden hintoja. Kiikarahojen omistajat saawat sen kautta rahansijoituspaikkoja. Tilalliset ja tuk

Maaseudulta.

Elintarweasia.

Sawonlinnan waltuuston asettama elintarwekomitea.

(S.H.) Sawonlinnan waltuuston kokoukselle torstai-illalla esitettiin aikaisemmin elintarwekysymystä warten asetetun waliokunnan mietintö, jossa tehtiin selwää lihan, kalan ja woin sekä maidon puutteen syistä, sekä waliokunta arweli pääasiassa keinottelun ja rajahintoja.

Waliokunnan ehdotuksen mukaisesti asetettiin 5-jäseninen elintarwekomitea, jonka ensimäisenä tehtäwänä tulee olemaan maiden myynnin järjestäminen kaupungissa, awaamalla kaupungin lukuun maidon myymälöitä, joissa jaettaisiin maitoa kortteja käyttämällä. Toimenpiteestä mahdollisesti aiheutuwat tappiot korwataan taksoituksella.

Woipula

(S.H.) jatkuu edelleen Mikkelissä. Perjantaihin mennessä ei woinwälityksiikeiltä ole wielä saatu kaupungin liikkeisiin woita myytäwäksi. Perjantaina yritti eräs Wiipurin puolelta kotoisin olewa wälittäjä wiedä Mikkelin pitäjän Ihastjärweltä ostamaan woita n. 165 kg laiwalla Lappeenrantaan, mutta pidätettiin woit Mikkelin poliisilaitoksen toimesta ja wietiin poliisilaitoksen warastohuoneeseen.

Maidon saanniin näyttää käywän yhä waikeammaksi. Eri paikkoihin myytäwäksi tuotua maitomäärää on alennettu huomattawasti. Paljon pitkäaikaisiakin maitotinkejä on näinä päiwinä lakkautettu. Kuuleman mukaan pitäisi lähiseudun maanomistajilla olla hankkeissa woinwienti muille seuduille. — Wap.

Köyhän wanhuksen surullinen kohtalo.

Asunnon ja ruuan puutteessa wiettänyt wuorokausia metsässä.

(S.H.) Torstaina päiwällä tapahtui eräät marjamiehet Waasassa ratsutallin takana metsässä kaupungin lähellä makaamassa iäkkään miehen, joka näytti olewan arweluttaman huonossa tilassa. Asiasta ilmoitettiin poliisille, joka nouti miehen, joka tunnettiin työläiswanhus Salomon Sipolaksi poliisikonttoriin, missä miehelle, joka oli nälkäänkuolemaisillaan, annettiin aiwan ensitöiksi ruokaa, minkä jälkeen Sipola, joka on työhön kykenemätön, kertoi olleensa jo jonkun aikaa ilman asuntoa ja tarpeellista ramintoa ja wiettäneensä kolme wuorokautta metsässä paljaan taiwaan alla ilman ruokaa.

Poliisilaitoksella toimitettiin Sipola, joka lie wähän höperökin, Waasan waiwaistalolle. — W. S.

Jarrutaja jäänyt junan alle.

Kuolema seurannut heti.

Torstaina iltapäiwällä kun poksiruna saapui Källbyn asemalle, niin joutui junan ylimääräinen jarrumies Arwo Harrila Seinäjoelta, junan alle, saaden silmänräpäyksessä surmansa. Jältään oli Hallila 18-wuotias ja oli hän ollut kahden kuukauden ajan toimessaan.

Kuollut puolueloweri.

Tampereen sairaalassa on kuollut puoluetoweri Wihtori Aaltonen Urjalan Honkolasta. Wainaja oli useita wuosia eli koko paikkakunnalla oloaikansa Honkolan t.y. „Woiman" jäsenenä, kuuluen m.m. sen johtokuntaan. Monien toimiensa ohella toimi hän myöskin puoluelehtien asiamiehenä. Wainaja oli kunnon toweri, joka hiljaisella käytöksellään ja tehtäwiensä huolellisella ja rehellisellä täyttämisellä sai kaikkien kunnioituksen osakseen. Poistunut toweri jätti näinollen tuntuwan aukon paikallisen työwäen toimintaan. Jäältään oli wainaja 42-wuotias. Laajan toweripiirin ohella jäiwät häntä ikäwöiden katpaamaan waimo ja 8 lasta, joista nuorin ei ollut wielä muudenkaan wanha. — H.W.

Höyrylaiwan kauppa.

(S.T.T.) Haminalainen höyrylaiwa „Aino", joka on wälittänyt tähän asti liikennettä Kotkan ja Haminan wäliltä, on myyty Sawonlinnaan. Kauppahintaa ei tiedetä. Laiwaan mahtui satakunta matkustajaa.

Kahwilaelämää.

Nastolan Undendylän asema läheisyydessä on eräs kahwila, jossa elämä ei ole wiime aikoina ollut kehuttawaa. Niinpä tässä joku aika sitten kun eräs henkilö pistäysi kahwilassa, oli siellä kaljan juojain kesken riitaa ja rähinää, kirj. meille.

Salawiinapolttimot.

Entisten wiinapolttimoläytöjen lisäksi Saimaan kanawan alapiirin lähimetsissä on Wiipurin etsiwä poliisi löytänyt taaskin yhden salapolttimon n.f. Suosaaresta Temolan maan alueella. Wehkeistä päättäen oli siinäkin rojutehtaassa walmistettu korpijumkaria useimpien kyläkuntien tarpeiksi. Tutkimuksessa on käynyt selwille, että wiime talwen ja tämän kesän ajalla oli siinä ainetta warten käytetty 9 hl suomalaisia ruisjauhoja sekä siitä paisti ulkoa tulleita jauhoja useita säkillisiä.

Tapetteja

Suurin wälikoima!
Huokeat hinnat!

Helsingin Maalarien Tapeti- ja Mallolliike Oy.
Kluuvikatu 4, puh. 51 26. (S1.17625)

Tämä on järjestyksessään wiides korpirojutehdas, kun Wiipurin etsiwä poliisi on löytänyt melkein yhtämittaisen Saimaan kanawan warrelta.

Kymmenen wuotta takaperin oli Jämsän Peräkoskenpäässä tiettäwästi ainoastaan yksi wiinan keittäjä, joka walmisti salaisesti teoksiaan pääasiassa omiksi tarpeikseen. Mutta nyt niitä on kehittynyt jo kymmenittäin. Wiinatehtaiden sijoja tapaa tuontuostakin metsistä ja humalaisia miehiä liikkuu teillä ja kylissä. Wiranomaisilla on täysi työ tehtaiden häwittämisessä ja rikollisten kiinniotossa.

Työwäen talolle murtauduttu.

Warkaat owat murtautuneet Akaan Sokkion työwäen talolle ja särkeneet rawintolahuoneessa kaapin lukon, saaden sieltä saliikseen muutaman laatikon paperosseja, kirjekuoria, wähän sokeria y.m., sekä keittiön puolelta 12 pulloa limonaadia. Warkaista ei ole wielä mitään tietoa.

Maatilain ja sahan kauppoja.

(S.T.T.) Ahlman & Pulkkisen lakiasiaintoimistossa Tampereella tarjottiin eilen pidetyssä wapaaehtoisessa huutokaupassa myytäwiksi Y.B. J. W. Gustafsson Wehkakoski Ångsågnimisen yhtiön omistamat Kuiwikon ja Seppälän perintötilat Ruoweden pitäjässä, yhteensä yli 500 tynnyrinalaa. Korkeimman tarjouksen 102,500 mk. tiloista teki A.B. Harwiala O.Y., huwilapalstasta, pinta-alaltaan 1.47 ha ja lohkaistu Kuiwikon yllämainitusta perintötilasta merikapteeni A. Sandell, Wehkakosken sahasta, joka sijaitsee yllämainitun tilan maalla, kaikkine siihen kuuluwine koneineen ja maa-alueineen 27,000 mk. teki tehtailija J. N. Salminen. Waihtoehtoisesti tarjottiin sahalaitos kaikkine siihen kuuluwine koneineen selä kiinteine ja liikkuwine kalustoineen paikalta pois wietäwäksi, joista korkeimman tarjouksen 17,000 mk. teki tehtailija Salminen. Lopuksi tarjottiin kaikki yhdellä kertaa myytäwäksi ja teki korkeimman tarjouksen 111,000 mk. tehtailija Salminen. Huutokaupan yhteydessä pidetty yhtiökokous hywäksyi tehdyistä tarjouksista ainoastaan Harwiala O. Y:n ja kapteeni Sandellin tarjoukset.

Kenkätehtaat.

(S.H.) E. Aaltosen kenkätehtaaseen Tampereelle ja Waasan kenkätehtaaseen on kumpaankin tilattu kokonaan uudet koneistot United Shoe Machinery Companylta Köpenhaminassa. Koneet tulewat Amerikasta ja arwellaan niiden saapuwan joulun tietämissä. Samalla saapuu erinäisiä kenkäteollisuudessa tarwittawia tarpeita, joista tähän asti on ollut tuntuwa puutetta.

Kenkätehtailija Yrjö Attila Tampereelta on ostanut E. J. Mantereen kenkätehtaan Helsingissä. Koneet siirretään Tampereelle hra Attilan kääntökenkätehtaaseen, jossa aijotaan ryhtyä walmistamaan myös n.k. läpineulottua työtä.

Tehtailija J. N. Salminen on myöhyn Tampereella omistamansa kääntökenkätehtaan kauppias J. Tuupaselle Tampereelta. — K. L.

Suurten tulojen wero

(S.T.T.) on Porissa tuottanut 321,521 mk. 31 p:iä. Kaikki weroetut owat maksaneet weromääränsä.

Nurmijärwen kuntakokouksessa

eilen päätettiin m.m. seuraawista asioista. Agronoomi Holmberg oli tehnyt waltuksen läänin kuwernöörille eräästä maantiestä, jonka tien kunta oli oikaisut, mutta jättänyt niin huonoon kuntoon, että osakkaalla oli aihetta walittaa. Mainittu waltus oli palautettu kuntakokoukseen lausunnon antamista warten. Kuntakokouksessa tuotiin ilmi, että tie on nyt kunnan puolesta laitettu hywään kuntoon. Lausunnon antajaksi waltiitiin esimies K. Leino.

Keskusteltiin siitä, tehdäänkö waltus erään maanmittarin käynnistä, joka on lohkassut maata kunnalle kuuluwasta maasta eräälle Kremmilä-nimiselle talolle. Mutta keskustelussa tuli ilmi, että raja on ollut ennen wääränsä paikkaa jo, että nyt se näyttää olewan paikallaan. Waikka se näköjään on wienyt kunnan maata niin ei se anna aihetta kunnalle asiasta walittaa.

Walittiin O. Kiltz hakemaan asianomaista wahwistusta Nummenpään ja Najamäen kansakoulujen lisämenoihin.

Kunta päätti ottaa torppari Akulan mielisairaan pojan hoitoon osaa kahdella kolmasosalla.

Erään toisen mielisairaan, Hulda Lehdon, päätti kunta ottaa kokonaan hoitoonsa.

Wäliaikainen maanostokomitea esitti kokoukselle mielintönsä jossa se ehdotti, että kunta syyskuun wakinaisessa kokouksessa walitseisi 7-henkisen toimikunnan pitämään silmällä myytäwiä tiloja ja jos hywäksi näkee ostaa niitä kunnan omaisuudeksi. Toimikunnalla on walta tehdä aina 12,000 mkaan asti nousewa kauppa, tarwitsematta sitä tuoda kuntakokouksen ratkaistawaksi. Toimikunnalla on myös oikeus ottaa pienempiä lainoja tarpeita warten.

Sama toimikunta ehdotti, että kunnalle kuuluwaa maata ei myydä palstoina, mutta jos toimikunta hywäksi näkee, woi wuokrata sitä kohtuullista wuokraa wastaan. Kokous hywäksyi toimikunnan ehdotuksen.

Hywäksyttiin Hywinkään puolimatkan kansakoulun piirustukset ja walittiin toimikunta jolla on walta, jos sen hywäksi näkee, tehdä pienempiä muutoksia.

Kunnat ja talokaupat.

Nykyään owat eräät kunnat kiinnittäneet huomiotaan esim. talonostoasioihin. Se ei ole liian aikaista. Suuria siinä ei aikaan saatane. Korpilahdella esim. yksityiset harjottawat talokauppakeinottelua, mutta kunnalla ei ole ollut mitään sanomista maaomaisuuksien hankinnassa silloinkaan kun siihen olisi ehkä tilaisuuksia ollut.

Useita wuosia takaperin tehtiin työwäestön taholta aloitteita talonostoasioissa, mutta wiisaat isät ne aina tappoiwat. Erään kerran toki päästiin niin pitkälle, että Hoikkalan tila ostettiin kunnalle. Mutta eräät jehut, muorsuomalaisten edustajaehdokas Wihtori Salminen etunenässä, ryhtyiwät hakemaan kauppaa rikki. Ja eräitten muodollisten seikkain nojalla saiwatkin. Kunta maksoi tuhansia talon kunnostamis- ja riitakuluja ja jäi talosta kylmäksi. Nyt saa kunta maksaa talon eräistä huoneista 600 mk. wuosittain wuokraa, kun käyttää niitä Päiwäkunnan kansakouluna. Yksityiset yrittäjät owat tehneet talolla ja sen metsillä kauppaa, woittaen kymmeniä tuhansia ja talo wieläkin on ainakin kaksi kertaa arwokkaampi sitä summaa, minkä kunta talosta silloin maksoi.

Tämäkin on todistuksena siitä, miillä tawalla kunnan etuja ajetaan.

Nykyään owat yksityiset talokauppurit Korpilahdellakin wilkkaassa toyhussa. Kunnan herrojakin, kunnallislautakunnan esimiehestä alkaen, on talokauppiaana. Tienaawat hywin. Kunta katsoo siwusta ja haukottelee.

Tämä on sitä kunnallisten asiain hoitoa.

Tilojen hinnat Jämsässä

owat kohonneet huimaawasti. Tilat, joista 10 wuotta sitte on maksettu 1,000 mk., maksawat nyt 10,000 ja tiloista, joista ennen on tarjottu 10,000, on nykyään tarjoittu 50,000—60,000 mkaa. Useita tiloja on myyty, mutta muutamat isännät owat tulleet katumapäälle ja purkaisiwat kauppansa.

Puutawaran hinnat Jämsän Peräkoskenpäällä.

Halkorangoista uittowäylän warteen wedätettynä on tarjottu 17—18 mk. syleltä. Haloista walmiina uittowäylän rannalla on tarjottu 16 mk. syleltä. Tekopalkkaa menee 3 mk. 50 p. Wetopalkkaa 5—6 kilometriltä 5—6 mk. Tien tekoon ehkä 50 p., jää halkojen hinnaksi metsänomistajalle 6 mk. syleltä. Halkorangoista menee työkustannuksiin 12—14 mkaa, joten metsän hinnaksi jää 4 tahi 6 mk. syleltä. Niistä tulee 2 syltä halkoja yhdestä syleltä halkorankoja.

Elimäen kunta ja halkojen myynti.

(S.H.) Elimäen kunnanwaltuuston kokouksessa w.k:n 28 p:nä päätettiin m.m., että halkoja kunnan omistamasta metsästä ei myydä maatawiljelewälle wäestölle eikä kunnan ulkopuolella olewille henkilöille.

Kuutain maatilain hankinta.

Syämän kunnan waltuuskunnan wiimeisessä kokouksessa päätettiin ostaa Nikkaraisten kylästä 6 à 7 ha suuruinen maa-alue, josta luowutetaan kylän kansakoulun tarpeeksi 2 ha. Ostohinta on 500 mk. hehtaarilta.

Kysymyksiä ja wastauksia.

108. Palstotusasiakirjat.

Kysymys: Maamittari on erottanut palstan eli asuntotontin syksyllä 1914. Palstotuskirjojen kanssa owat seuranneet kauppakirjat asianomaista wahwistuttamista eli laillistuttamista warten. Toimituspalkka on maksettu, mutta en ole saanut wielä kauppakirjoja. Kenelle tai mihin on walitus tehtäwä, kysyy

Asiaa tietämätön.

Wastaus: Kun maanmittari on pyydetty tai määrätty palstotusta toimittamaan, tulee hänen 30 päiwän kuluessa toimituksen päättymisestä lähettää asiakirjat läänin maanmittauskonttorille, joka ne tarkastettuaan toimittaa edelleen kuwernöörille. Kun kuwernööri on antanut asiassa päätöksensä ja palstotus tullut maarekisteriin merkityksi, toimitetaan asiakirjat kuwernöörin wiraston toimesta wirkateitse asianomaiselle. Kaikesta päätöksen pitäisi kirjojen olla jo aikoja sitten poissa maanmittarilta ja woitte siis tiedustella niitä läänin maanmittauskonttorista, tarkoin ilmottamalla palstotuksen paikan ja ajan sekä sen toimittajan. E. J.

109. Lapsen hoitopalkkio.

Kysymys: Kun on ottanut lapsen hoitoon maksua wastaan ja kun äiti ei ole tullut maksamaan, niin on useamman kerran waadittu hakemaan lapsen pois ja maksamaan sen hoidon. Äiti tuli ja haki lapsen, waan sanoi, että ei ole rahaa, jolla maksaa. Woiko sitä hakea wiranomaisten awulla, kun äiti käy tehtaassa työssä, hänen palkastaan? J. R.

Wastaus: Kyllä woi, kun hankkii raastuwanoikeuden päätöksen asiassa. E. J.

Porwoosta.

(S.H.) Palwelijain pestauksta toimitettiin Porwoossa wanhan tawan mukaisesti perjantaina. Kadut oliwat tungoksen asti täynnä tarjolla olewia palwelijoita. Kyhyntä näytti olewan wilkasta. Wuosipalkan suuruus oli melkein entisellään, joissain tapauksessa oli nousua hawaittamissa. Korkein palkka, mitä täällä woutimiehille maksettiin, oli 650 mk., ennen oli sama mies saanut 450 mk. wuodessa ja litran maitoa, 50 litraa suoloja, 50 kg silakoita, jotka nyt jäiwät pois, joten palkan nousu on pieni.

Humalaisia oli myös 3, jotka poliisi korjasi. Wäärällä päästökirjalla pestin ottamisesta epäiltynä pidätettiin yksi. Päiwä kului muuten rauhallisesti.

Porwoon osuuskaupan hallinto walitsi perjantai-iltana pitämässään kokouksessa kaupanhoitajaksi 12 hakijasta liikemies Frans Grönholmin Oulunkylästä ja waraka liikemies J. E. Waimon Helsingistä. Toimi on wastaanotettawa ensi tilassa.

Porwoon osuuskaupan jäsenmaksuja kannetaan K. M. af Ursinin asianajotoimistossa t.k. 15 p:wään mennessä joka ilta klo 5—6.

Nuorisо-osasto Toiwo on taas alkanut toimintansa ja näyttää jäsenmäärä jonkun werran kasmaneen. Wiime keskiwiikko-iltana oli tawanmukainen wiikkokokous työwäentalolla hywällä ohjelmalla. Ohjelmallisia wiikkokouksia tulee tästä lähtien olemaan joka keskiwiikko. Toiwottawasti Porwoon työläisnuorisо liittyy joukolla omaan osastoonsa.

(S.H.) Porwoon kaupungin waltuuston kokouksessa w.k. 30 p:nä käsiteltiin muutamia yksityisiä rakennuskysymyksiä, jotka lausunnon saamista warten lähetettiin terweyslautakunnalle ja rahatoimikamariin.

Kaupungin kansakoulujen toistaiseksi awoimeksi julistettua tarkastajan tointa oli hakenut kaksi henkilöä ja walitsi waltuusto toimeen maist. Biskopin.

Kaupungin elintarwe- ja halkokomitean ehdotuksen mukaan määräsi waltuusto sekahalkojen hinnaksi 38 mk. ja koiwuhalkojen 50 mk. rautatienasemalla. Sekahalkoja saa ostaja sylen ja koiwuhalkoja puolisyltä kuukaudessa. Samalla welwotti waltuusto elintarwekomitean ostamaan lisähalkoja ehdolla, että niitä woidaan myydä 50 mkllä syli.

Waltuusto hywäksyi komiteen ehdottaman korotuksen maidon hinnaksi, joten Porwoossa pyydetään maidon rajahintaa korotettawaksi 28 penniin litralta.

Woin rajahinnan poistamisehdotuksen hylkäsi waltuusto pienellä äänten enemmistöllä. Walmistuswaliokunta ehdotti, että waltuusto ryhtyisi toimenpiteisiin kunnallisen woi- ja maitokaupan perustamiseksi. Asia jätettiin elintarwekomitean harkittawaksi. Komitealle huomautettiin ewästyksenä korttijärjestelmän woimaan saattamisesta sekä karjan syöttömaiden luowuttamista kaupungin maissä, joka oikeus wiime wuonna otettiin kaupunkilaisilta pois.

Waltuusto hylkäsi kunnan wirkailijoiden palkankorotusanomuksen ja päätti toimituttaa tutkimuksen, missä määrässä kaupungin wirkailijat owat kalliinajan palkankorotuksen tarpeessa.

Waltuusto päätti walittaa senaatiin kuwernöörin päätöksestä, joka koskee Porwoon sillan kunnossapitoa.

Waltuusto welwotti elintarwekomitean ostamaan kunnalle 1,000 säkkiä ruisjauhoja. Porwoon elintarwekomitea on w.k. 31 p:nä ostanut kaupungin tilin 1,000 säkkiä, jotka owat siirretyt kaupungin jauhowarastoon.

Matkalla kuulemia.

Sawon mailta.

(S.H.) Oli herttainen elokuun aamu, kun astuin Jisalmen asemalta etelään päin lähtewään junaan. Woturin puhkunaan sekaantui outo puhkuna waunussa. Noin 100 kilon painoinen mies — jonka watsa ei ainakaan ollut woi- ja lihapulasta laihtunut — siinä ähki ja puhki helmeilewää hikeä otsaltaan pyyhkien, kawerina hoikempi, mutta hywinwoipa keski-ikäinen mies. Näjät oliwat puheistaan päätäen „ylösostajia".

— No, saitko lihaa? tokaisee laihempi.

— Mikäpä ei sitä saa, ei ne täällä Pohjois-Sawossa talonisännät wielä joka paikassa ole niin kowia kiskojia, mutta en minä juuri lihasta nyt paljon wälitä, woita ostelin, siitä näet hyötyy nyt, kun waan osaa kauppoja tehdä.

— No, saitko woita?

— Saapihan tuota, mutta ei ne peijaakaat tahdo sitä enää halwalla myydä, tietäwätpä jo hinnat.

— Sulla taitaa olla tiedossa hywät myyntipaikat.

— Onpahan tuota, kyllä Raja-Karjalasta saa yli rajan kulkemaan ja sieltä sitä hintaa tulee.

— Taitaapa yleensä olla woista pula nyt?

— Mitä wielä! Kyllä sitä woita on, mutta ei sitä lasketa waan markkinoille nykyisillä hinnoilla, ennenkuin rajahinta kohoaa wiiteen markkaan kilolta. Kyllä meijereissä woita tehdään. Tiedätkö, jos minä olisin walwomassa woin kauppaa, mitä tekisin?

— Minä welwoittaisin jokaisen meijerin kerran wiikossa näyttämään wiranomaiselle tilit siitä, miten paljon owat wiikossa kermaa ostaneet, miten paljon woita myyneet ja kelle, saman tekisin woiliikkeiden kanssa, silloin saisi siitä woipulasta selwän — — —. Mutta, hst, ei puhuta siitä enää...

Korwani oli ollut tarkkana, mutta woipöjö lienee sen halwainnut, sillä puheenaihe muuttui.

— — — —

Torkun, kun Siilinjärwen asemalla ryntää sisään joukko miehiä, mutta hawahdun äänekkäästä melusta. Saapuneet oliwat punkeinottelijoita. Oliwat olleet halkojen ja halkometsien „jahtaamisessa".

Sukeutuupa ukoille keskustelu. Kerrotaan miten kaupat owat wedelleet ja kehutaan hywiä woittoja.

G-yhtiö teki wiime syksynä hywän kaupan. Osti halkometsän 30,000 markalla ja nyt on saanut siitä ainakin 200,000 puhdasta.

— Kyllä nyt halkokauppa wetelee, huomautti toinen. Ostin tässä puolitoista wuotta sitten parituhatta syltä halkoja 12 markasta syli laiwarantaan ajettuna ja nyt olen ne kaikki myynyt Pietariin.

— No, paljonko olet woittanut?

— Tulihan tuota lähes 50 mk. syleltä puhdasta. Mutta nyt ne talonjussi-jukurit sielläkin Karjalassa ja Sawossakin owat tulleet niin wiisaiksi, ettei enää tahdo saada kunnon kauppoja. Kun kysyt: onko halkoja, saat wastauksen: Onhan niitä! — Mutta kun kysyt hintaa, eiwät ne tiedä sitä. Ja jos tarjoat wähän, naurawat ukkelit ja käwelewät tiehensä. Pystymetsää ostamalla wielä woi saada hywänkin kaupan. Ostin tässä N:n pitäjässä pari wiikkoa sitten yhden talon metsän. Siinä wielä tein hywän kaupan.

Siihen tapaan juttua jatkui edelleen.

Muuan pari huijareja kertoili karjaja hewoskaupoistaan y.m. Hywästi oliwat hekin rahaa käärineet toisten kustannuksella.

— — —

Kuopion ympäristöpitäjissä on melkein mahdoton saada woita rajahinnalla. Jos kysyt talonjussilta woita, niin saat wastauksesi:

— Mitteepä tässä myöp sillä, kun myö saahaan 3:75 p. kilolta. Sama on kaikkien muiden tawaroiden laita. Ainoastaan torppareilta ja mökkiläisiltä saa ruokatawaroita ostaa ja rajahinnoilla.

Kyllä osaawat jo Sawon sydänmaillakin talolliset hintoja kiskoa.

— — —

Talokeinottelu on myös Sawossa jo huipussaan. Talosta Kuopion pitäjässäkin, mistä kolme neljä wuotta sitten maksettiin 6—7 tuh. markkaa, maksetaan nyt jo 30,000 mk. ja yli siitäkin. Muuan suurtila maksoi kolmisenkymmentä wuotta sitten 30,000 mk. Sen jälkeen on siitä myyty metsää yli 100,000 markan edestä, isohko lohkotila ja useita saaria, ainakin 20 tuh. markan edestä ja kuulutaan waadittawan tilasta lähes 100,000 mk. Eipä ole ihme, jos toiset rikastuu toisten kustannuksella ja toiset kärsiwät puutetta. Pietari.

Kirjallisuus ja taide.

Kansan Näyttämön

tämänpäiwäisestä ensi-illasta huomautamme. Esitettäwänä kappaleena on Wilhelm Woltersin 3-näyt. huwinäytelmä „Naissankari". Osajako on kokonaisuudessaan seuraawa: Poul Meltzer, lääkäri, Aku Käyhkö; Hedda, hänen waimonsa, Hanna Magnusson; Lore, Heddan sisar, Impi Saarnio; Joachim Wrede, Meltzerin asistentti, Toiwo Ollenberg; Schaarschmidt, täysin palwelust tuomari, Heddan isä, Kaarlo Saarnio; Wolf Russow, fil. toht., Lauri Pakarinen; Immanuel Gustich, koroillaan eläjä, Paawo Raitio; Rouwa Radecke, yläopettajan leski, Pirkko Raitio; Fritzi, hänen tyttärensä, Martha Haunula; Ruhtinatar Olga Nikolajewna Wolkonsky, Bertha Lindberg; Kar ja Una, Meltzerin palwelussa, Thure Wahlroos, Emilia Mehtonen.

Lippumyymälä on auki 12—3 ja 5:llä.

Uusi teatteri.

Tämä äskettäin perustettu näyttämö alottaa toimintansa ensi lauwantaina 9 pnä syyskuuta Aleksanterin teatterissa. Awajaisnäytäntönä esitetään Henrik Ibsenin 5-näytöksinen murhenäytelmä „Östrätin Inger-rouwa". Nimiosassa esiintyy teatterin johtajatar, rouwa Hilma Rantanen-Pylkkänen ja miespääosassa, neuwosherra Nils Lykkenä, wieraileen hra Axel Ahlberg Kansallisteatterista.

Lippuja näytäntöön aletaan myydä keskiwiikkona syysk. 6 pnä Lång & Leppäahon paperikaupassa (ei puhelimitse) ja näytäntöpäiwänä klo 5:ltä teatterin kassassa, puhelin 4 80.

Koiton Näyttämön

tämänpäiwäisestä „Nullerwo"-näytännöstä huomautamme wielä kerran yleisöä. Näytäntö alkaa täsmälleen tuoli 8 ill.

Niitä näitä.

Jonottajien katselmusta toimittamassa.

(S.H.) Suurempia liikepaikkoja on nykyään „Walion" woimyymälä Kauppatorin laidassa. Ainakin siitä päättäin, että ihmisiä seisoo silmänkantamattomat jonot myymälän edustalla päiwäkaudet.

Tähänkin jonottamiseen sanotaan olewan pakottawat syyt. Se on näet nykyään ainoa mahdollisuus, miten woi saada rawitsewaa, lämmittäwää ja kaikki muut raswatarpeet täyttäwää woita.

Eilen aamulla pistäysin oikein wasiten katsomassa jonotusta.

Katselmukseni alotin etupäästä ja lähdin tawottamaan häntäpäätä, joka näytti lähentelewän Tähtitorninmuoren juurta.

Jonottajain ulommaisesta sawusta heitettiin minua wasten kieroja silmänmuljauksia. Jääkäkuin heillä olisi ollut minulle personallista kaunaa. Mutta sitä se ei nähtäwästi ollut, sillä myöhemmin huomasin, että sillä tawalla torjuttiin „sinustahyökkääjiä" ja järjestystä ylläpidettiin. Jos minäkin olisin jonottamaan joutunut, olisin warmaan sulautunut ympäristöön, epäiluuloni olisi heränyt kaikkia siwullakulkijoita wastaan, olisin muljauttanut silmilläni rumosti ja karjasut julmalla äänellä jokaiselle keinottelewalle jonoon pyrkiwälle.

Kun sitten häntäpään Tähtitorninmäen luota löysin, joka muuten myöhään nopeasti wenyi, luin järjestyneissä riweissä olleen yli 600. (Myöhemmät tiedot kertowat olleen riweissä noin 800 kansalaista.) Ja kaikkia yhdisti sama terkokusperä ja elähytti toiwo, että saisi — woinokareen. Keskustelu liikkui wain siinä, että mitähän jos se woi taas loppua ja täällä on saanut jo niin ja niin monta tuntia tolpillaan seisoa. Arwosteltiin myös Walion nykyistä kauppajärjestelmää, karjanomistajia ja meijerimiehiä. Ja mikäli noin ohimennen saattoi kuulla, eiwät arwostelut olleet lainkaan suopeat, mutta päinwastoin musertawan ankarat. En ainakaan minä tahtoisi nykyään Walion herrain tai meijerimiesten housuissa asua. Tämän wakaumuksen minä sain jonottajilta heidän pohtiessaan raswaksysymystä.

Kuinka korkealle jännitys saattaa ihmisen lihassa nousta, osottaa pari esimerkkiä, jotka Walion woimyymälän edustalla sattuiwat.

Kun etupäästä sähkötettiin ensimäiset tiedot, että woi alkaa olla lopussa, herätti se hermostuksa ja paniikkia. Ikkunain kohdalle päässeet tahtoiwat omin silmin nähdä, wieläkö monta nokaretta näyttää olewan jäällä ja onko mahdollisuutta heidän esinastuessa saada woipaketti hyppysiinsä. Eräs silkisukka-neitonen nähtäwästi riuhtasi hatun ja tukan läpi upotetusta rautapiikin päästä suojuksen, tarkoituksella saada raiwatuksi näköalaa puodin sisäpuolelle päin. Tämä teko paljasturi kuitenkin pian, sillä teräwäpäinen piikki rupesi tekemään jälkeä, sillä ihmisliha on heikkoa ja arkaa. Esiwallan edustaja pakotti woimallisella sanallaan hakemaan silkisukkaneitosen suojuksen taskustaan ja asettamaan sen päässä olewaan rautapiikin färkeen.

Eräs mies taas unohti itsensä ja ympäristönsä tuijottaessaan woiraswojen nopeaa kulumista myymälässä. Saattoi hywinkin olla asiaan waikuttamassa lailliset syyt, kuten sellaiset, että lähimmäiset hieroiwat housuja kunnottawat remelit poikki tai napit irti, mutta pääasia oli se, että miehellä — putosi päällyshousut nilkkoihin. Tuskin mies olisi onnettomuuttaan huomannut, ellei taas esiwallan walowa filmä olisi sekaantunut asiaan.

Tämä oli keidas jonottajain ikäwässä asemassa.

Mutta saattaa asua siewässä ja suloisen näköisessä neidossa se Wanha-Aatamikin. Niin, sehän on kyllä perintöä meille kaikille kuolewaisille. Kun sähkötettiin, että woi on loppunut ja sitä aletaan jakamaan taas silloin ja silloin, paljasti kysymyksessä olewa neitonen „sisimmänsä". Se wanha rienaaja usutti neitosen polkemaan siewiä jalkojaan asfalttikäytäwää wasten niin tarmokkaasti, että kalkeista kengistä toinen korko kokonaan kolahti pois.

Jonottajia katselessa ja kuunnelessa sain minä sen wakaumuksen, etä woiherroilla, karjanomistajilla ja meijerimiehillä ei ole nykyään omiatuntoja. Säälimättä owat he wiikkoaudet, päiwästä toiseen jonotuttaneet raha kowassa pääkaupungin arwoisaa yleisöä. Eikä siitä näytä tulewan loppua, waikka heidän woitonnälkäänsä aiwan äskettäinkin koetettiin tyydyttää.

Mutta eikö tämän kiusallisen, satkuwan järjestelmän pitäisi jo puolestaan aiheuttaa wastatoimenpiteitä. Eikö Walio wihdoinkin woisi järjestää kontrolloitua woikauppaa jälleenmyyjien wälityksellä ympäri kaupungin? Onko se mahdotonta nykyisillä hinnoilla? Sakari.

S. O. K:n wirkailijat.

Yri M. Hyökinen on eronnut S. O. K:n julkaisujen toimittajan ja Neuwontatoimiston johtajan toimesta. Toimia hoitaa wäliaikaisesti S. O. K:n sihteeri hra E. Slawenhagen.

Metsästysyhdistysten toiwomus toteutunut.

(S.H.) Perä-Pohjolainen kertoo, että Kemin poliisiwiranomaiset owat saanest määräyksen wastata ampuma-aseen hankkimistapa helewilta henkilöilä metsästysaiueen wuokrakontrahdin tahi maanomistajan antaman metsästyslupatodistuksen.

Pikkupoika harjottanut oweluaa petkutusta.

Kuopiossa oliwat äskettäin eräät wanhemmat lähettäneet n. 5-wuotisen poikasensa ostamaan woita ofuusmeijeristä. Meijerin ulkopuolella tapasi pienen ostajan eräs noin 12-wuotias poika, joka tiedusteli miä pikku poika halusi meijeristä ostaa. Saatuaan sen tietää, ilmoitti hän, että woita tyllä saa meijeristä, tungos kun oli, pihankin kautta ja että kun poikanen wain antoa rahansa hänelle, hän kyllä mielellään käy noutamassa. Pienokainen uskoi, antoi rahan ja jäi odottamaan auttajaansa, joka kuitenkin jäi ille tielleen.

Muutamaa päiwää myöhemmin kohtasi sama weijari kadulla muutaman kaupan edustalla erään toisen aiwan pienen pojan, jolla oli kantamuksenaan woitäärä. Weijari antoi pojalle 15 p. rahaa sanoen: „käy ostamassa tuosta kaupasta karamelleja, minä pitelen sillä aikaa woita." Tässäkin tapauksessa onnistui weijari petkuttamaan pienempäänsä, mutta wain totuudesta, sillä hänet on jo poliisi saanut tunti. — Saw.

Lahjotti.

(S.T.T.) Osakeyhtiö Carl Finnilä päätti yhtiökokouksessaan Waasassa wiime perjantaina luowuttaa wuosiwoitosiaan rahastolle kuukotaudin wastustamiseksi Waasan läänissä 5,000 mk., rouwaswäenyhdistykselle 5,000 mk., Ilmajoen kansanopistolle 1,000 mk. ja Kruunuupyyn kansanopistolle 1,000 mk.

Martan keittokoulu

alkaa toimintansa tällä lukukaudella huomenna maanantaina. Ilmoittautumisille ei enää woida ottaa oppilaita, mutta aamupäiwäkursseille, sekä suomalaisille että ruotsalaisille, woi oppilaita wielä ilmoittautua. Elintarpeiden saannin waikeuden ja niiden kalleuden takia on koulumaksua ja päiwäkäsityöhintaa jonkun werran korotettu, niin etä maksut opetuksesta ja päiwäkäsityöstä kotona päiwämä wiikossa kuuden wiikon aikana nousewat työläisluokkaan kuuluwille naisille 21 markkaan. Muilta noin 30 mk.

Sokakuun jälkipuoliskolla järjestää koulu lyhyitä kursseja keittolaatikoon käyttämisessä.

Huomenna.

Mooses. Aurinko nous. klo 5.3 ap. ja laskee klo 6.54 ip.

Kokouksia tänään:

H:gin Satamatyönt. Osuuskunta r. l. klo 10.
H:gin Ulkeskuoro klo 12.
S. Sahateoll. työw. liiton Sörn. os. n:o 12 klo 12.
S. Kuljetustyöntek. liit. os. n:o 18 klo 2.
S. Lärk., Peltt. ja Waskisepp. liit. oppilas os. klo 2.
Töölön Tv. klo 2.
Jalkinetyöntek. ao. klo 2.
Sulku-ptiri klo 3.
Ihanne-ptiri klo puoli 5.
Palwelijator ao. klo puoli 6.

Huweja tänään:

Ulkmänytös klo 2.
H:gin sos.-dem. Suorisos. Awajaisjuhlat klo 6.
Kappaomp. ao. Tanssiaiset klo 6.
H:gin Urheilklubin Tanssit klo 8.
Sointu os. Tanssit klo 6.
Sementtityöntek. Iltama klo 7.
H. T. Y. Naisos. Tanssiaiset klo 7.
H:gin Työw.-yhd. Tanssi-iltama klo 7.
S. Kansallisteatteri „

halkankorotus peruste! Itse kepposten kiji Beelsebuubi sitä kadehtii.

Siihen luuntaan edelleen ajaen woidaan wielä työläisen joka hikipisarasta saada kilo kultaa.

Katsokaapas wain. Sanotaan tuolle „waatturin" sälli Neulaselle, että et sinä ole ollut tarpeeksi huolellinen ja laiskotellut siis olet. Ja wieläkin tuossa illalla kotiasi käwelit. Jos olisit oikein ahkeroinut, niin tietysti sinä olisit wäsymyksestä jalat risti siin pöydälle nukkunut. Et saa mitään tällainajan korotusta ...

Mutta sitten toinen näytös: Minun housuntakanukseni owat ruwenneet arwelluttawasti liiltämään. Minä menen howi „waatturini" luo. Kysyn mitä puku maksaa.

— 250—400 markkaan, tankaan laadun mukaan.

— Ai jai, kylläpä on hinkaa!

— Joo, kaikki maksaa nyt, tankaat maksawat — työntekijän palkkojakin on korotettu 15 prof.!

— No, onkos ne teidän työntekijänne niin ahkeria, että saawat korotuksen?

— Totta kai, — ei suinkaan ne putut muuten walmistuisi.

— Niinpä niin, tietysti ei.

Mutta poismennessäni näen minä taitenkin peilistä „waatturini" woitoniloisesti ja hykertäwän käsiään aiwan samalla tawalla kuin kerran eräs Jaakopin poika, puijattuaan minulta 10 markan housuista 25 markkaa.

Ema.

Wiimeiset tiedot.

Sota.

Ranskalainen tiedonanto.

(P.T.) Parisista, syysk. 2 p:nä. Wirallinen päiwätiedonanto ilmoittaa:

Somme rintamalla on wallinnut melkoinen tykkituli, eritöinkin Maurepasin rintaman osalla ja wälittömästi joen eteläpuolella. Saksalaisten onnistui kiiwaiden, toistuneiden hyökkäyksiin jälleen huomattawan mueskutan jamalla wallata takaisin muutamia ranskalaisten elok. 31 p:nä miehittämien juoksuhautain osia Estreesin luona. Champagnessa hajotettiin wihollisen tiedusteluosasto kranaateilla Aubrin länsipuolella Tauresta etelään. Wähäinen saksalaisosasto käänsi koko lailla sitkeän taistelun jälkeen Aubryn luoteispuolella pakoon huomattuaan wanäläisen wartioston läheneman.

Maasin oikealla rannalla oli yö kerton. Saksalaiset ajottiwat suurta kerwostuneisuutta ja pommittiwat kiiwaasti sulkutulella. Wihollisen hyökkäys Fleuryä wastaan pysäytettiin tuliliomme. Pont a Mousson länsipuolella yrittiwät saksalaiset ankaran tykistöwalmistelun jälkeen lähteä juoksuhaudoistaan läheltä Fey-en-Haye, mutta sulkutulellamme tämä yritys pysäytettiin. Woimakas wihollisosasto, joka yritti käytää hyödyksen miinaräjähdystä ja hyökätä meidän linjojamme wastaan Regnievillen luoteispuolella torjuttiin helposti takaisin. Muulla rintamalla kului yö rauhallisesti.

Italian armeian päämajan tiedonanto.

(P.T.) Roomasta, syysk. 2 p:nä. Italian armeian päämaja ilmoittaa: Monte Cimonen pohjoisilla harjanteilla omat joukko-osastomme keksiweet wihollisen juoksuhautakäytäwät ja häwittäneet ne käsipommeilla. Wihollinen pakeni, jätettyään jälkeensä melkoisen määrän aseita ja sotatarpeita. Suganan laaksossa teki wihollinen w.k. 30 p:nä päiwällä kiiwaan tykistöwalmistuksen jälkeen hyökkäyksen asemiamme wastaan Coalban laakson yläosassa Brenta-joen oikealla rannalla. Samaan aikaan tekiwät toiset wihollisosastot walehyökkäyksiä linjojamme wastaan Campellalla Primaglionettan ja Malcacenonen wälillä. Joukkomme heittiwät wastahyökkäyksellään takaisin wihollisen, joka jätti taistelukentälle noin 100 ruumista, jota paitsi otettiin 35 miestä wangiksi. Dognan laakson yläosassa yläpitää wihollisen tykistö kiiwasta tulta. Isonzon rintamalla yritti wihollinen ukkosen walkitessa hyökätä meidän asemiamme wastaan Gorizan itäpuolella ja Appachierellon pohjoispuolella, mutta lyötiin tarmokkaasti takaisin. Wihollisen tykistö on pommittanut Cormonsia, Vallia, Valiselloa ja Gorizaa. Wihollisen pommeja on jälleen pudonnut sairaalaan, haawoittaen muutamia sairashoitohenkilökuntaan kuuluwia henkilöitä.

Elokuun 30 p:nä miehitti meidän erilaisista joukoista kokoonpantu osastomme Albaniassa Vojusen warrella olewan Tepelenin, kulettuaan pikamarssissa sangen waikeakulkuisen seudun poikki. Kreikkalaiset joukot owat peräänkynneet. Samaan aikaan tekiwät bersaglieriosastot walehyökkäyksen wihollisen asemia wastaan Gradist- ja Trubesh-wuorilla Vojusan oikealla rannalla samalla kun meidän joukkomme meniwät joen yli läheellä Carbonaria ankaran tykkitulen alaisina ja wäkirynnäköllä walloittiwat Klogin ja Gekelin linnoitetut kylät, ottaen tällöin 72 miestä wangiksi, niistä 50 itäwaltalaista sekä wallaten suuren määrän sotatarpeita. Yöllä saatuaan tiedon Tepelenin miehittämisestä peräänkyiwät bersaglierit Gradistasta. Wihollisen lentokone on heittänyt pommeja Provelin ja Lapain tienoilla wahinkoja aiheuttamatta.

Tarkastusmatka.

(S.T.T.) Lääkintöhallituksen päätirehtöori, waltioneuwos T. Laitinen on matkustanut tarkastusmatkalle Terijoelle.

Tupakkakauppiaat.

He, tupakkakauppiaat Eriksson ja Nyman, oliwat lapsuudentowereita, saman esikaupungin kaswatteja, mutta miehuuswuosinaan kulkiwat heidän tiensä jonkun aikaa erossa. Nyman matkusteli maailmalla, oli joitakin wuosia merimiehenäkin, kun sen sijaan Eriksson oleskeli wain kotikaupunkinsa töissä. Matkalta palattuaan jäi Nymankin taas kotikaupunkinsa töihin ja niin eleliwät he wanhemman puolen ikäänsä taas yhdessä, ollen usein samoissa töissä ja oliwat edelleenkin hywät towerukset.

Mutta sitten tapahtui asiotta, jotka tekiwät Eriksjonista Nymanin wihamiehen.

Työskennellessään eräällä kaupungin työmaalla loukkaantui Nyman dynamiittipanoksen tapaturmaisesti lauetessa. Tapaturmassa menetti hän toisen jalkansa sekä toisen kätensä ja kaswonsa murskaantuiwat pahoin, kuin myöskin näkö meni melkein kokonaan. Parannuttuaan pääsi hän wain weiwoin sauwojen awulla liikkumaan ja oli tullut kauhean rumaksi.

Eriksson sai samoihin aikoihin halwauksen. Hänkin parani wielä niin paljon, että pääsi wielä omin woimin liikkumaan mutta hänkin oli tullut kauhean rumaksi, meikeinpä inhottawan näköiseksi. Kaswonsa ja suunsa oliwat menneet wäärään, silmänsä katsoiwat aina siwulle ja ainoastaan syrjittäin laahustamalla pääsi hän eteenpäin.

Siitemmin saiwat he molemmat tupakanmyyntipaikat. Eriksson pääsi puiston kulmalle ja Nyman asematalon kulmalle.

Eriksjonilla oli huono paikka. Hän sai wähän kauppaa ja ansaitsi siten myöskin wähän, joten sai kärsiä aina puutetta. Hän asui pienessä, pimeässä ja kylmänkosteassa kellarikomerossa nähden wilua ja nällää. Hänen ainoina suurakaisinaan oliwat rotat, jotka tullaswat usein hänen niukkoja leipäwarojaan, juoksenteliwat yön tullen huoneessa ja winkuiwat lattian alla hänen wärjötelessään näläkäisenä ja wiluisena pehmuwuoteellaan. Hän ei kunnoinkaan uskaltanut wakittaa turjuudestaan wieranomaisille, sillä hän pelkäsi joutuwansa waiwaistalolle ja huonoakin wapautta piti hän parempana.

Nymanilla sensijaan käwi kauppa paremmin, sillä hänellä oli wilkasliikkeinen paikka, ja niinollen tuli hän myöskin paremmin toimeen kuin Eriksson, waikkei hänenkään kehuttawaa ollut.

Sentakia, että Nyman woi paremmin, alkoi Eriksson wihata ja kadehtia häntä. „Miksi en minä", ajatteli usein Eriksson, „joka olen koko ikäni tehnyt kaupungin töitä ja siten työdyttänyt kaupunkia enemmän kuin Nyman, joka parhaat miehuuswuotensa kuljeskeli maailmalla, miksi en minä saa olla parempituloisella paikalla? Miksi pääsi Nyman sisne, onkohan hän mahtanut käydä maruteeraamassa saadakseen paikan? Kukapa sen tietää, niin on tullut hiljaisen ja kawalan näköiseksikin." Kuta enemmän Eriksson tätä asiata mietti ja hautoi, sitä kateellisemmaksi ja kiukkuisemmaksi hän tuli. Warsinkin silloin, kun hän näki Nymanin lämpöisiin waatteisiin puettuna, itsensä palelessa, tai ajawan raitiowaunulla, kun hän sai käwellä, hänen wihansa kuohui. Hän olisi ollut walmis rikokseenkin, jos olisi siihen ollut tilaisuutta. Silti puheliwat he tawatessaan aina tawalliseen tuttawalliseen tapaan kuten ennenkin.

Kerran jutteli Nyman, että hänellä on sydäntauti ja että hän woi minä hetkenä tahansa nukahtaa hiljaa pois. Tämä oli Eriksjonille ilosanoma, hän toiwoi sen tapahtuwan mitä pikimmin, sillä hän toiwoi sitten pääsewänsä Nymanin paikalle. Siitä lähtien kyseli hän aina mitä osaosttawaisemmin joka kerta tawatessa Nymanin wointia ja toiwotti hänelle terweyttä ja pitkää ikää. Joka kerta, kun hän aamuisin paikalleen laahustaessaan näki Nymanin paikan tyhjänä, luuli hän toiweensa täyttyneen ja odotteli aina sitä kunnes näki Nymanin tulewan ja laahustausi sitten taas paikalleen entistäkin kiukkuisempana ja pettyneempänä.

Eräänä aamuna, kun Eriksson taas oli wartoilemassa Nymania, näki hän, kuinka tämä, koettaessaan astua alas raitiowaunun etusillalta, tuperruikin waunun alle, jolloin hänen tupakkaja tulitikkulaatikkonsa kimpoiliwat hajalleen pitkin katua ja hän itse ruhjoutui waunun alla pahanpäiwäisesti. Eriksson katseli tapahtumaa kauempaa ja häntä alkoi naurattaa, hän ei woinut itseään pidättää, waan hän nauroi, nauroi oikein häijysti ja wahingoniloisesti: „noin sille juuri piti käydä kun pöpö wain nyt kuolisi", ajatteli hän.

Muutaman päiwän kuluttua istui Eriksson Nymanin tyhjäksi jääneellä paikalla, kauppa käwi hywin ja hän oli iloinen. Wähitellen alkoi kummeinkin omatunto häntä soimata: Miksi wihasin ja kadehdin minä Nymania ja toiwoin kuolemaa, mitä pahaa hän oli minulle tehnyt? Minehän hän olisi toweriliinen, suttelikin, jos tarwitsin. Yhtä kowasti sai tehdä työtä kuin minäkin aina wanhoille päiwille asti. Jos sitten saimme molemmat samon kohtalon wanhoina ja waiwaisina, jolloin olisimme tarwinneet hoitoa ja lepoa, wärjötellä täällä pitkät päiwät leipäämme ansaitsemassa. Miksi häntä siis wihasin ikäänkuin ei maailmassa olisi ollut keään muita paremmassa, kadehdittawammassa asemassa kuin hän.

Kuta enemmän hän asiata ajatteli, sitä selwemmäksi hänelle tuli, että hän oli wäärin wihannut onnetonta osatoweriaan ja että tämä armoton maailma oli tehnyt hänestäkin näin pahan. Tämä maailma, joka ei tahtonut pitää parempaa huolta hänenlaisistaan. Hänelle selwisi, että näläkä, näläkä se oli tuonut hänellekin rikollista ajatuksia. Leiwän tähden, leiwän tähden oli häntä wihannut ja kadehtinut onnetonta osatoweriaan.

Oli hän ennenkin joskus, woimakkaana miehenä ollessaan, tuntenut tällaista tunnetta, mutta silloin oli hän aina syytellyt itseään, kun ei ollut kyennyt itselleen parempaa onnea saawuttamaan. Mutta nyt, nyt hänelle wasta wanhoilla päiwillään ensi kerran selwisi, kuinka tämä armoton maailma kohteles hänenlaisiaan. Siksipä hänen tutisewa kätensä puristautuikin aina nyrkiin ja huulilleen pyrki katkera kirous.

Timo Anttila.

Lehtemme arw. kuukausitilaajia pyydämme hywäntaht. heti uudistamaan tilauksensa, ettei tapahtuisi keskeytystä lehden lähetyksessä.

Puolueen riennot.

Uuraisten työwäenyhdistys saanut talon tontin pahansuopien wastustuksesta huolimatta.

Uuraisten kirkonkylän työwäenyhdistys osti wuosia taaksepäin kauppakartanon, joka sijaitsee taloollisen Augusti Keskisen maalla ja oli ostoehdessä sellainen puhe, että wuokrasopimusta jatketaan, kun se päättyy. Mutta toisin käwi. Wuokra-ajan päätyttyä antoi Keskinen yhdistykselle häätökäskyn, eikä suostunut millään ehdolla jatkamaan wuokrasopimusta.

Oliwatpa paikkakunnan wanhoilliset taloolliset tehneet salaisen sopimuksen, ettei heistä kukaan antaisi maata yhdistykselle. Poikkeuksen teki Paanalan waliskunut isäntäwäki, joka wuokrasi tontin yhdistykselle työwäen talon warten. Uuraisten järjestyneet työläiset tulewat warmaan muistamaan kuka on heidän pyrkimyksiensä wastustaja ja kuka suhtautuu niihin suopeasti.

Uusi tontti, jolle yhdistys muuttaa rakennuksensa häätäjäisännän maalta, sijaitsee kirkonkylän laidassa Saarijärwelle johtawan maantien warrella. — S.W.

Huono päätös.

Kirjeenwaihtajamme ilmottaa, että Wiitasaaren sos.-dem. kunnallisjärjestön kokouksessa w.k:n 26 p:nä päätettiin:

Kun Wiitasaaren järjestynyt työwäestö oli ylen laimeasti edustettuna sanotussa kokouksessa, se sillä waluutti ei wälittöwänsä mitään kunnallisesta toiminnasta, jonka wuoksi on luonnollista ettei oleta osaa kunnallisiin waaleihin. Olkoon kumminkin yksityisillä puolueen jäsenillä wapaus menetellä parhaan harkintansa mukaan kunnallisissa waaleissa, s.o. joko ottaa niihin osaa tai ei.

•

Huono päätös! täytyy sanoa päätöksen siitä osasta, missä Wiitasaaren kunnassa olewille puolueemme jäsenille jätetään wapaus ottaa kunnallisiin waaleihin osaa tai olla ottamatta. Se tuntuu olewan ilmeisesti ristiriidassa Helsingin puolueko kouksen kunnallista menettelytapaa koskewan päätöksen hengen kanssa. Siinä päätöksessähän tahdotaan päästä siihen, että työwäenjärjestöjen suhde kunnallisiin waaleihin ja toimintaan järjestetään ja järjestetään yhdenmukaiseksi kullakin paikkakunnalla järjestöjen yhteisen päätöksen mukaan ja ottamalla warteen, mitä puoluekokous erittäin mieliin terottaa. Wiitasaaren kunnallisjärjestön päätös taas woi antaa aihetta kaikelle muulle kuin yhdenmukaiselle menettelylle ja on niin ollen hajaannusta ja sekawuutta helposti synnyttäwä. Sellaista tulisi wältää.

Puolueehtien lewittämisty ö.

„Sosialisti" kertoo, että Turun sos.-dem. kunnallisjärjestön neuwoston kokouksessa on päätetty ryhtyä Turussa lewittämään „Sosialistia" samaan tapaan kuin Helsingin kunnallisjärjestö on „Työmiestä" lewittänyt järjestöjen walitsemain korttelialamiesten awulla.

Walistustyön järjestäminen ensi talwena.

Turun sos.-dem. kunnallisneuwosto on asiassa tullut siihen tulokseen, ettei aika Turussa ole, ainakaan luentotoimintaan nähden, niin suotuisa, että se kehottaisi luentokurssejа hommaamaan. Opastuskurssienkin hommaamiseen katsottiin puuttuwan riittäwää aihetta, koska paikkakunnalla olewassa työwäenopistossa on mahdollisuus opiskella kirjanpitoa ja laskentoa ja saada harjoitusta kokousten pidossa, kertoo Sos.

Työwäenjärjestöjen lainausrahasto.

Saanut lahjoituksen.

Itämainen paperossitehdas O. Y. on lahjoittanut sos.-dem. puolueen hallussa olewaan Työwäenjärjestöjen lainausrahastoon Smk. 10,000: — käytettäwäksi siten kuin sanotun rahaston ohjesäännöt määräwät.

Lainojen kysyntä on ollut paljon suurempi kuin on woitu täyttää. Ulkona olewia lainoja on nykyään yli 36,000 mk. Rahaston omat warat edellämainitun lahjoituksen kanssa owat waan 30,000 mk., joten rahastoon on tarwittu lainata muualta ja siten on woitu osittain tyydyttää kipeimmässä lainan tarpeessa olewat järjestöt.

Ammatillinen liike.

Ammattilaisia lisääntyy — järjestön jäsenmäärä aleuee!

(S.S.) Yllämainituun ilmiöön olisi kiwityläisten huomiota kiinnitettäwä, sillä seuraukset siitä koskewat ehkä liian raskaasti jokaisen taloudelliseen elämään tulewaisuudessa, jollemme ajoissa korjaa mitä lainninlyöntejä, joita on ollut huomattawissa koko maailmansodan ajan.

Kun järjestömäärä oli liitossa w:den 1914 toisella neljänneksellä 1,819, oli jäsenmäärä laskenut wuoden 1915 lopussa 920, niistä kokomaks. 851, puolekseimaks. 18 ja wapaajäseniä 51. Tämän wuoden alkupuoliskolla on jäsenmäärä wähän kohonnut, waan ei wielääkään edes tuhanteen jäseneen. Samaan aikaan kun jäsenmäärä on alentunut liitossa neljättäsataa, on kiwityläisten luku lisääntynyt eräs 3-kertaisesti.

Waikkakin on myönnettäwä, että muuttuneet olot ja wuoden 1914 lopussa wallinnut työttömyys saattoiwat alukki aikaan hämmintiä ja lamaannusta toiminnassa, olkoon enemmistön jäsenistä siirryttäwä pois entisten osastojen seuduilta ja osan muutettawa kiwitöissä ammattiakin, mutta eihän muuttuneiden olojen olisi luullut edellyttäwän jäsenmäärän alenemista, kun wiimeisen liiton edustajakokouksen päätöksen mukaan on jäsenmaksuista wapautettu työttömyysaikana sekä silloin, jos wiikkoansio jää alle 18 mk. Jäsenten olisi pitänyt perustaa sinne osasto, mihin työmaat siirtywät ja tällaisen toiminnan aikuunpanijana olisi pitänyt olla liiton luottamusmiehen liittotoimikunnan hywäksymällä tawalla.

Mainitsemani w:den 1914 lopussa walilunneesta työttömyydestä on Ammattijärjestön asettama työttömyyskeskuskomitea koettanut ottaa selkoa, jonka toimintakertomuksen mukaan oli työttömyys kiwityläisten keskuudessa 1. 7. 1914—31. 3. 1915 seuraawa: elok. 289, syysk. 228, lokak. 219, marrask. 155, jouluk. 114, tammik. 65, helmik. 40 ja maalisk. 26.

Waikkakaan ei tilasto ole täydellinen, niin käy siitä ilmi suhteellisesti työttömyyden aika, sillä tammi- ja helmikussa alkoi työläisten ja eritoten kiwityläisten kysyntä olla suurempi kuin tarjonta. Waan liiton toiminta nukkui edelleen. Liittotoimikunta ja lopulta koko liitto myöntää luottamusmiehen ottamaan wastaan muita tehtäwiä ja hoitamaan liittotehtäwät siwutoimena, kun luottamusmiehen työt owat muka wähentyneet. Onko sellaisen teollisuuden alalla luottamusmiehen tehtäwät lopussa, jossa ei kymmentäkään prosenttia ole järjestössä? Jäsenmäärän alenemisen ja kiwityläisten lisääntymisen olisi luullut olewan siksi huolestuttawan ilmiön, että lojaalisimmankin liittotoimikunnan ja tehtäwissään harrastuksen puutetta omaawan liiton luottamusmiehen luulisi enää näkewän järjestötyön wähyyttä! Kun Työ-lehdessä t.w. 49 n:ossa nimim. O. G. asian tästä puolesta huomautti, siirtyi sitten wasta luottamusmies niihin tehtäwiin, mihin liittokokous hänet walitsi. Nyhyään kun ei ole työriitoja eikä muitakaan työsopimusrikoksista johtuwia matkoja, olisi toimintaan sattawa eloisuutta niillä keinoin, mitkä tämän tilanteen aikana owat mahdollisia.

Osastojen toimintaan olisi koettaawa saada liittotoimikunnan taholta wirikettä kiertokirjeillä, sanomalehtiselosteluilla ja niissä osastoissa luottamusmiehen järjestelymatkoilla käynneillä, joiden lähistöllä on kiwityläisten lisääntyneet järjestymättömät jonkot, sillä paikallisen osastotoiminnan järjestelystä riippuu järjestyminen ja järjestymättömyys. Nyt kun jäsenmäärän kohoamisen edellytys on kiwityläisten liitolla, olisi ruwettawa erikoisiin järjestelytoimiin, kuten metalli-, nahka- ja paperityläisten liitoissakin on ehdotettu ryhdyttäwän. Työläisten järjestöön saamiseen kannustakoon meitä kaikkia tieto siitä, minkälaisia wastauksia antawat teollisuuden harjottajat järjestöjen taholta esitettyihin peruspalkkojen korotuksiin. Näiden teollisuuden harjottajain wastauksien röyhkeys perustuu siihen tietoon, kuinka wähän työläisistä on järjestyneitä ja kuinka paljon järjestymättömiä. „Lastun" heinäkuun 7 numerossa nimim. O. T—i tekee selkoa teollisuus- ja käsityötilaston mukaan palkkatyöläisten luwusta ja järjestyneisyydestä, jonka mukaan oli teollisuuslaitoksissa ja käsityöliikeissä w. 1913 147,672 työläistä. Tähän lisäksi noin 30,000 ritto- ja metsätyöläistä, ehkä 25,000 liikenne ja satamatyöläistä ja noin 15,000 rakennustyöläistä ja lisää, että järjestymistyksisten työläisten luku nousee 272,000 työläiseen, joista järjestyneitä noin 30,000 eli 12 %. Kun teollisuuden harjottajat tietäwät paremmin kuin enemmistö työläisistä, että 242,000 palkkatyöläistä on järjestöjen ulkopuolella, woi järjestöjen taholta esitetyt tilastot — elintarpeiden y.m. wälttämättömien menojen hinnan kohoamisen muodossa — kumota joko antamalla mitätöntä palkkiinajan palkanlisäystä tai laatimalla ruokalista sellaiseksi, että palkka on „kohtuullinen", joka toisilla teollisuusaloilla „liiankin hywä". Eihän teollisuudenharjottajain ole wertailewassa tilastossaan soweliasta tarkotuksiinsa ottaa huomioon, kuinka pitkiä työpäiwiä esim. metallityöläisen täytyy tehdä saadakseen kuukausipalkkansa kohoamaan — joskaan ei tilaston laatijan määräämään, niin wähän korkeampaan kuin jonkin toisen teollisuustyöläisen palkkatasoon. Teollisuudenharjottajille on se siwuasia, meneekö työläinen liikarasituksen, työhuoneiden epäterweellisen ilman, kosteiden ja liian ahtaiden asuntojen, huonon waatetuksen ja ala-arwoisen rawinnon takia ennenaikaiseen hautaan; pääasia on, että liike tuottaa mahdollisimman suurta woittoa osakkaille.

Kun toisten teollisuuksien työläiset suunnittelewat ja harkitsewat keinoja miten saada järjestymättömät käsittämään sen waaran, mikä seuraa järjestymättömyydestä, olisi se rikos ei ainoastaan kiwityläisiä, waan koko palkkatyöläisiä ja perillistemme tulewaisuutta kohtaan, jos emme me kaikella tarmolla toimi järjestöjemme jäsenmäärän kohottamiseksi. Sillä tulechan aika, jolloin tulee esitettäwäksi palkkasopimuksia kiwiteollisuuden harjottajille ja niiden hywyys tai huonous riippuu siitä, miten paljon on järjestön ulkopuolella, joka nykyisiä ammattikunta walwoa paremmin etujansa.

T. B—i.

(S.S.) Edellä olewaan, johon minulla on ollut tilaisuus tutustua, saan muutamiin kohtiin selwityksenä kajota.

Wuoden 1914 lopulla syntyi aikailla häninmnkiä järjestötoiminnassa. Aikakautta edukseen käyttäen H:gin osastojen taholta jätettiin waatimus liittotoimikunnalle, että m.m. liiton wirkailijain palkat owat supistettawat, m.m. luottamusmiehen palkka 75 mk. kuukaudelta. Tätä waatimusta osa liittotoimik. jäsenistäkin kiihkeästi kannatti. Useissa kokouksissaan H:gin osastot ankarin sanoin arwosteliwat liittotoimikunnan nahjusmaisuutta, kun ei asioita näin järjestetty. Wieläpä kiwenhakk. a.o. kahdessa kokouksessaan päätti kieltäytyä jäsenwerojen kantamisesta niiltäkin jäseniltä, jotka olisiwat ne maksaneet. Ei siis ole ihme, että jäsenluku laskeutui osastossa. Kun Liittotoimikunnan jäsenet oliwat näitten osastojen jäseniä, oliwat he ankaran arwostelun alaisena ja seuraus oli, että eräs liiton huomatuimpia jäseniä, joka oli jo 10 wuotta ollut liiton etunenässä, katsoi ettei woi enää tilannetta kestää, waan jätti liittotoimikunnan jäsenyyden. Luottamusmiehen palkka oli alennettu, joskaan ei niin suuresti kuin nämä osastot waatiwat. Samoin sallittiin hänen ottaa siwutoimi ja liiton juoksewain asiain hoidosta sai hän palkkion. Tästä, joka oli wäliaikainen järjestely, tiedotettiin osastoille, eikä niiden taholta muistutuksia kuulunut, samalla sowittiin siitä, että wakinaiseen toimeensa saa luottamusmies siirtyä silloin kuin näkee sen tarpeellisekki ja nauttii hän silloin myöskin täyden palkka-etunsa. Työ-olot parantuiwat werrattain hywiksi, joka tuli puute työwoimasta. Samalla alkoi huomata eri taholta, että liiton asiat owat huonosti, koska työwäkeä lisääntyy, mutta jäsenet eiwät lisäänny. Joka tuli muutamain osastojen taholta liitolle tyelyjäkin siitä, seuraako se aikaansa ja eikö olisi luottamusmiestä kutsuttawa entiseen toimeensa. Luottamusmies ilmotti näiden osastojen walitusten ohella, että on sanoutunut irti siwutoimistaan ja siirtyy kokonaan liiton palwelukseen. Tuo oli wastenmielinen teko liittotoimikunnalle ja sen mieleistä ei siihen ollut riittäwää aihetta, sillä se katsoi, etä liiton järjestämistyölle ei ole edellytyksiä. Wastenmielisyyttä lisäsi wielä se, että luottamusmies pyysi kalliinajan palkan korotusta, sillä hän ei katsonut woiwansa kalliina aikana tulla toimeen entisellä palkalla. Pyyntö

Siirtolaistyyppejä.

Työmiehelle piirtänyt Aatto.

2.

„Hai-kreitari."

Olimme niin innostuneita tämän meille tärkeän kysymyksen pohdintaan, että kaikki meidän ympäriillämme olewa sillä hetkellä muuttui olemattomaksi. Mitäpä liikuttikaan meitä suurkaupungin katuliikenne ja sen lewoton elämä. Meidän täytyi päästä yksimielisyyteen niin tärkeästä asiasta kuin oli tyymys muutaman blokin käwelemisestä muutaman sentin tähden. Kysymyksen ratkaisua waikeutti suuresti se, kun ei oltu selwillä siitä, oliko rawinto kunnassakin paikassa yhdenarwoista.

Kysymyksen ratkaisuun lennätti kohtalo awun ulkoapäin. Eräs siwukulkewa, hywin puettu herrasmies tokaisi wakawan harkintamme höyläessä lauseen: „Ei sitä rahakkaat friilunssia syö" ja asia oli sillä ratkaistu. Meillä oli rahaa. Yhdyimme näin ollen ensimäiseen ehdotukseen sellaisenaan.

Kapakka, johon mentiin, oli juuri tyhjentymäisillään jokapäiwäisistä päiwälliswieraistaan. Parin pikku pöydän ääressä istuskeli wielä pikku suruset. Yhden ääresta teki saki lähtöä. He oliwat kauppamatkustajia tai petlareita. Jokaisella heistä oli käsilaukku kädessä, ilmeisesti näytteillä ja malleilla täytetty.

Ruokailtuamme huomasimme olewamme kolmisin suuressa rawintolahuoneessa. Se waikutti ikäwystyttäwästi ja unettawasti. Maksettuamme lähdimme „baarin" puoleen ikäänkuin tuttawia tapaamaan. Sielläkin oli tawallisen outiota. Iltapäiwän työaika kun oli kuumimmillaan, eiwät työssä olewat jouduneet kapakka täyttämään. Työttömillä taasen on niin wähän rahaa, että siitä ei kannata päiwäkaupalla tuhlailla kapakassa. On paljon edullisempaa odotella iltaa, jolloin joku waraklaampi tuttawa sattun sisään pistäytymään. Häneltä saattaa saada lasin, parikin ilmaiseksi. Tämä järkewä ajatustapa lienee aiheuttanut New Yorkissa yleiseksi tulleen kapakan pieleessä roikkumisen. Ei mennä sisään, siellä kun pitäisi jotain nauttia, waan roikutaan kapakan ympärillä päiwäkaudet.

Meillä oli toki rahoja wielä wähän jäljellä, ja muuten olimme sisäisen olemuksemme onnistuneet saamaan sellaiseen welttouden tilaan, jossa kaikki mikä tapahtuu on toisarwoista. Ei enää syntynyt wakawaa keskustelua muutaman sentin johdosta. Nyt toimittiin automaattisesti. Kun paarimies täytti lasin, niin se tyhjennettiin ja matsettiin. Siinä kaikki.

Ei enää herättänyt epäilystä wento wieraan lyöttäytyminen seuraammekaan. Sekin tapahtui — automaattisesti. Olimme seisseet paarin ääressä muutaman minuutin, kun rinnallemme ilmestyi hywin puettu mies, alkaen hänkin tyhjentelemään lasejа aikansa lukuksi, kuten mekin.

Paarin ääressä harjotettu automaattinen toiminta oli hälwentänyt sen apean mielialan, jonka pettymys työnetsinnässä synnytti. Aloimme tulla siihen toiworikkaaseen mielentilaan, joka hieman huumaantuneille on ominaista. Suunnitelmia ilmaantui näkyiriimmin ja joukinlaisia. Ja kaikki oliwat tällä kertaa käytännöllisiä. Me puhuimme jo kaiwoksen menosta, niin kun joskakin hywin luonnollisesta seikasta. Siellä tiesimme saatawan kunnon palkkaa, ja kun paikalle sattui, niin saattoi sieltä kuljettaa mukanaan nokareen kallisarwoista metalliakin, josta sai hieman palkkisiä...

Wieras, joka seuraamme oli lyöttäytynyt, kuunteli tarkkoon meidän keskuteluamme. Kun kysymys kaiwostöihin menemisestä kohosi keskustelun alaiseksi, tokaisi hän jonkkoon puoluettoman ja wähäisältöisen huomautuksen, mainiten kuiwasti: „Sielläkin ei talwella tarwitse palella, eikä kesällä ole liian lämmin."

Tuosta sai Jämsän Lassi wettä myllyynsä.

— Olette tainnut olla sitä työtä koettamassa? uteli hän.

— Olen jonkunwerran, wastasi wieras.

Syntyi keskustelu tuntemattoman wieraan entisestä elämästä, jonka kuluessa selwisi, että hän parikymmentä wuotta takaperin oli tullut tähän maahan. Oli ollut kaiwostöissä Newadassa, Kanadassa, Arizonassa, joka Michiganissakin. „Mutta siellä on niin häwittömän lämmin; ei siellä wiitsi olla", selitti hän selostuksensa päätteeksi.

Jämsän Lassi käänsi hywin äkkiä keskustelun pois kaiwostöistä ja alkoi ihmettelemään, kuinka sitä joka paikassa täällä suurmaailman mantereella tapaa suomalaisia. Seuraus oli, että wieras alkoi tarjota. Maksoi järjestään joka „raundin" ja me joimme, upottaen apeaa mieltämme yhä sywemmälle sisimpään olemukseemme.

Oli tawallista myöhempi iltasella, kun me wihdoin wiimein tawallisessa „seilissä" ollen purjehdimme yhteiseen asuntoomme, suomalaisten „Finntownin".

Seuraawana päiwänä lähdimme wasta iltapäiwällä työnetsintään. Olimme itsepintaisesti päättäneet muokata työwoimaamme amerikkalaiselle työnantajalle, ja niin teimmekin. Parewman puutteessa otimme työn eräässä rautatien korjauspajaan Buffalossa. Kun seuraawa aamu walkeni, olimme matkalla unteen työpaikkaamme, kulkien uuuutetuin tuntein tuntematon tulewaisuutta kohti. Työpaikkamme ei sattunut olemaan kaikista hulluimpia, jos ei kaikista parhaimpiakaan. Wiihdyimme siellä niin kauwan, että saatoimme tutustua kaupunkiin ja tutkia sen yleisiä työmahdollisuuksia. Kun syksy tuli, olimme tyllkin walmiit lähtemään muualle, mutta takaisin sinne, josta kerran olimme lähteneet, ei enää tehnyt mieli. Tuntui siitä kuin olisi joku näkymätön woima määrännyt meidät lähtemään jonnekin muualle.

Jämsän Lassi kulkeskeli iltasin ahkeraan kaupungilla. Käwi kuulustelemassa työmahdollisuuksia muualla ja toikin eräänä iltana tiedon, että Cobaltiin tarwitaan kaiwosmiehiä. Kun tiukkasimme, mistä hän sen tiedon sai, selitti Lassi tawanneensa erään miehen, joka oli asiasta kertonut. Kysymys kaiwoksen menosta joutui taasen neuwottelun alaiseksi; mutta keskustelussa häwisi ehdotus kahdella äänellä yhtä wastaan. Welipekka samoinkuin minäkin olimme sitä wastaan.

Lassi oli kuitenkin saanut päähänsä, että maan alla tonkien sitä mies riitti. Wannuja, jotka yhtiö lakonrikkurien awulla yritti saada käyntiin, työnsä lakkolaisille myötätuntoinen yleisö pois radalta, tai kiwitti niiden ikkunat säpäleiksi. Erään miliisimiehen, joka kiihkossaan ampui wäkijoukkoon hoawottaen eräästä wanhaa naista, raaskai yleisö wäkiwaloin lähimmän lyhtypaalun luo. Ja silmänräpäyksessä oli paikalle tuotu kimpun naru. Miesparka pelastui warmasta hirsipuukuolemasta muutamen lakkolaisen wälityksellä. Yleisö, joka oli sisellunsa pohjasta suutunut yhtiöön, joka juoniteltuaan esti liikenteen nudeksen awaamisen, ei tuntenut jäätiä onnetonta kohtaan...

Henkilöille, joka porwarillisten lehtien selostusten perusteella luo itselleen käsityksen tapahtumista lakkotapauksissa, olisi sangen terweellistä joutua joskus katselemaan, miten itsetiedottomen wihan kiihottama yleisö käyttäytyy. Sen rinnalla on järjestyneen työwäen käytös kerroksaan innostuttawan. Tyynellä maltillisuudellaan antaa se ihanuttawan osotuksen järjestyneisyyden woimasta...

Katuelämää katselessani jouduin wastakkain erään toisen hawaintojen teltjän kanssa, jonka kaswonpiirteet herättiwät eloon wanhoja muistoja. Hän seisoi erän lyhtypaalun luona ja katseli harhailewin katsein ulos awaruuteen, näennäisesti luomatta huomiota mielenkiintoisiin tapahtumiin lähimmässä ympäristössään.

Seisahduin hänen wiereensä ja aloin katselemaan, mitä ihmeitä siellä awaruudessa mahdollisesti saattoi olla nähtäwissä.

Mies huomasi minut ja alkoi puhelemaan.

— Tehän olette tuttawa mister Larssonin kanssa. Etteko?

Aloin udella, mitä mister Larssonia hän tarkoitti. Selwisi, että Larsson on Jämsän Lassin sukunimi Kanadassa. Siitä sukeutui keskustelu.

— Hänen piti olla täällä asemalla tänään. Näyttää siltä kuin hänelle olisi tapahtunut joku onnettomuus.

— On siis wielä hengissä, tokaisin.

— Hengissä tietenkin ja woi hywin.

— Kaiwoksessako työssä, wai mitten.

— Ei! Siitä on jo toista wuotta kun me olemme olleet yhdessä bisneksessä.

— Ja mikä bisnes se sitten on.

— No se on nyt wähän pitemp historia; mutta jos haluatte tulla tänne hotelliin, niin woinhan sen teille kertoa.

Kun ei ollut niin eriittäin tärkeä se katuelämän tarkasteluk

päätettiin esittää osastoille ja liittokoimikunta päätti (enemmistö) puoltaa tuota pyyntöä, jos osastot katsowat liiton edun waatiwan liiton järjestämistyötä ja siitä johtuwia matkoja. Osastoilta saapuneista wastauksista hywäksyi enemmistö tämän palkankorotuksen.

Entinen ja nykyinenkin T:toimikunta owat kuitenkin eri mieltä tämänlaisen järjestämistyöstä johtuwain matkain tarpeellisuudesta kuin luottamusmies, wieläpä he owat selittäneet, että säätöjen 7 §:län 2 kohta ei anna tukea sille luottamusmiehen käsitykselle, että ilman liittotoimikunnan päätöstä luottamusmies saa mennä matkoille, waikkapa sitä olisi waadittukin osastojen taholta. Esityksen matkoista taas ei ole saamut liittotoimikunnan hywäksymistä, paitsi yksi tilapäinen matka, johon olin luwannut saapua, waikka sitä ei ollut toimikunnan päätöstä.

Olen kyllä samaa mieltä toweri T. B:n kanssa siinä, että liiton edukseen olisi tehtäwä enemmän kuin toimikunnan mielestä on ollut tarpeellista. Waikkakin siitä olisi jonkun werran ollutkin lisäkuluja, niin se ei olisi ollut hukkaan heitettyä, sillä wastaisuus kyllä korwaisi ne kulut monin kerroin. Kyhyttänee, olisiko tuolla matkustelulla, joka luottamusmies olisi tehnyt eri osastoissa järjestämistyötä warten, wastaawaa hyötyä liiton toiminnan alympiseen? Tosin ei se luottamusmiehestä yksin riipu, mutta kun saman aatteen elähyttämien, mukana olewien joukkojen kanssa neuwotellaan niistä keinoista, ja tawoista, mitkä olisiwat parhaita järjestelylle tulewaisuudessa, on siitä wastaawa hyöty liiton toiminnalle. Siellä aika tulee, jolloin näemme, että meidän woimamme owat heikot. Tuolta kannalta katsottaessa ei tuo säästäwäisyys liene liitolle eduksi, mikä tässä nyt on ollut matkarahain kulutukseen nähden. J. P.

Waatetustyöntekijäin palkat.

Tampereen waatetustyöntekijät saaneet palkankorotusta.

(S.H.) Wiime kuun 29 p:nä jättiwät Tampereen waatetustyöntekijät työhuonekunnittain palkankorotuspyynnön, niinikään kullekin liikenharjottajalle erikseen, pyytäen tällä kertaa entisen korotuksen lisäksi korottamaan 20 prosentilla. Kun pyyntö oli esitetty, ilmottiwat kaksi suurinta liikeenharjottajaa, nim. Sönn ja Tirkkonen syyskuun 1 p:stä ryhtywänsä korotettua maksua maksamaan.

Näin owat työntekijät näissä liikkeissä sodanaikana saaneet 30 prosentin korotuksen. Arwatenkin toisissa tamperelaisissa liikkeissä seurataan esimerkkiä.

Liinus Aalto y.m. helsinkiläiset mestarit woisiwat myöskin seurata tamperelaisten esimerkkiä, eikä mulkailla palkanmaksussa.

Helsingin waatetustyöntekijät jättäneet työnantajille uuden palkankorotusanomuksen.

(S.H.) Eilen jättiwät Helsingin Waatetusliikkeiden työntekijät kussakin liikkeessä erikseen työnantajalleen seuraawan kirjelmän:

„Arwoisa Waatetusliikkeenhaltoja, Täällä.

Teille lienee tunnettua se tosiasia, että elin- y.m. kulutustarpeiden hinnat nykyisen tilanteen aikana owat kaksistuneet kautta maan keskimäärin n. 80 prosentilla. Kun Helsinki säännöllisissäkään oloissa ei ole ollut niitä maamme halwimpia kaupunkeja ja kun sodan puhkeamisen jälkeen miltei kaikki tarwikkeet Helsingissä kallistuiwat lähes puolella ja toiset lajit enemmänkin, nousnee Helsingissä keskiarwo — jos tarkka laskelma tehdään elin- y.m. kulutustarpeiden hintojen noususta — sadun toista sataa prosenttia.

Saadaksemme heinäkuulla 1914, 1 litr. kuorimatonta maitoa, 1 kg pöytäwoita, 1 tiu suom. kananmmunia, 5 litr. perunoita, 1 litr. herneitä, 1 kg wehnä- ja ruisjauhoja, 1 kg kaura-, riisi- ja mannaryynia, 1 kg kuiwaa- ja pehmeää ruiskeipää, 2 kpl. hiiwalcipiä, 1 kg tuoretta haukea, ahwenta ja silakkaa, 1 kg suolattua silakkaa ja siikaa, 1 kg tuoretta naudan-, lampaan- ja sianlihaa, 1 kg palwattua sianlihaa, 1 kg paahtamatonta kahwia, 1 kg palasokeria ja 1 metrisyli koiwu- ja hawupuuhalkoja, tarwittiin silloin näiden ostamiseen rahaa yhteensä noin 74 mk. Nyt sitäwastoin tarwitsemme raraa saman tawaramäärän ostamiseen yhteensä noin 169: 97 p. Mistä saamme tuon erotuksen 95: 97, ellei työpalkkojamme heti tuntuwammin korotetta, kun mitä waatturityönantajain yhdistys on luwannut t.k. 15 p:stä korottaa.[1])

Nämä hintojen nousut eiwät ole tapahtuneet yhdellä kertaa, jonka tähden olemme jo useita kertoja muodossa jos toisessa pyytäneet palkankorotusta, kuitenkaan saamatta sitä nimeksikään, ellei oteta huomioon wiime kewäänä rajotuksilla myönnettyä ja ainoastaan muutamin paikoin käytännössä olewaa 5 pros. ja eräissä liikkeissä annettua 10—15 pros. korotusta, jotka ainoastaan harwat työntekijät owat hyötyneet, mutta sangen waltawa enemmistö on saanut edelleen työskennellä w. 1913 tehdyn sopimuksen määräämillä palkoilla. Tällä palkalla olemme tähän saakka koettaneet kituen tulla toimeen, waikka se usein on näyttänyt mahdottomalta, joksika se lopulta on kehittynyt.

Työnantajain yhdist. äskettäin rajotuksilla lupaama palkankorotus on niin epämääräinen ja riittämätön, jonka tähden se ei woi meitä tyydyttää, kun siinä esim. korotus luwataan ainoastaan kappaleen pohjamaksulle. Sitä seuraten saisiwat toiset enemmän ja toiset wähemmän, kun toisissa liikkeissä tehdään lisätöitä enemmän kun toisissa. Lisäksi aikapalkkalaiset saisiwat koko työstä, kun sen sijaan kappaletyöntekijät wain osasta työstä.

Tähän nähden, rohkenemme wielä kerran ihmisyyteen wedoten pyytää, että meidän sopimuksen määräämiä palkkojamme korotettaisi heti wähintään 35 prosentilla.

Todellisuudessa ja oikeuden mukaan pitäisi työpalkkojen korotuksen tapahtua rinnan samassa asteessa elin- ja kulutustarpeiden hintojen nousun kanssa, mutta lienee sen toiwominen tällä kertaa Teiltä mahdotonta, koska emme ole wähäisempiäkään korotuksia pyytämällä aikaisemmin saaneet.

Osottaaksemme edelleen, ettei korotuspyyntömme ole liiallinen woimme pyyntömme tueksi mainita, että äskettäin ilman työntekijäin pyyntöä myönsi Osuuskauppojen keskuskunta työntekijöilleen 40 pros. korotuksen ja muutamat muut teollisuuden harjottajat owat korottaneet jo enemmänkin."

Wastausta pyydetään t.k. 9 p:ään mennessä.

[1]) Ylempänä mainittu erotus on saatu wertaamalla „Työtilastolehdessä Aikakauslehdestä" keskihintoja ja nykyisiä raja- ja torihintoja toisiinsa. Tämän jos minkä pitäisi työnantajille osottaa, että työntekijät eiwät tuota ole pyytäneet palkkojaan korotettawaksi, waan todellinen tarwis näkyy työntekijöitä siihen pakottawan. Saa nähdä ottaawatko työnantajat tehtyä esityksiä noitten paremmin huomioonsa, wai wieläkö edelleen antawat elättäjiensä entisillä palkoilla kituu ja tulla toimeen niukuin woiwat.

Kauppa- ja kuljetustyöläisten walistustoiminta.

Kuljetustyönt. liiton osastojen paikallistoimikunta täällä Helsingissä on kesän aikana suunnitellut järjestötoiminnan lujittamista sekä uusien jäsenien hankkimista osastoihin. Paikallistoimikunta saatuaan liiton asiamiehen järjestäjäkseen sekä suoritettuaan muut alkuwalmistelut, on päättänyt ryhtyä pitämään n.s. sarjakokouksia siten, että itsekutkin eri ryhmä kutsutaan erikoisiin kokouksiinsa seuraawasti:

Kuluwan syyskuun 6 p:nä on **liikeapulaisten** osaston kokous, jossa m.m. lopullisesti järjestetään toimenpiteet sillä alalla olewain erituontosten myymäläin apulaisten kokouksiinsa kutsuminen, joita kokouksia kaikkiaan tulee olemaan neljä ja lisäksi wiidentenä yhteinen juhla.

Marasto- ja ajomiehille järjestetään kaksi kokousta. Ensimäinen on sunnunt. 10 p:nä klo 1 i.p. sekä toinen kokous tiistaina 12 p:nä klo 8 i.p.

Keskiwiikkona 13 p:nä klo puoli 9 i.p. on ensimäinen liikeapulaisten kokous, johon kutsutaan **Elannon** y.m. ostuusuntaluontosten liikkeitten kaikki apulaiset.

Perjantaina 15 p:nä klo puoli 9 i.p. **sekatawarakaupoissa** palwelewain liikeapulaisten kokous.

Sunnuntaina 17 p:nä klo 2 i.p. **liha-, woi- ja ruokatawaramyymäläin** apulaisten kokous.

Tiistaina 19 p:nä klo puoli 9 i.p. **maito- ja leipämyymäläin** apulaisten kokous.

Keskiwiikkona 20 p:nä klo 8 i.p. yhteinen juhla, josse samalla edelleen otetaan uusia jäseniä.

Perjantaina 22 p:nä klo 8 i.p. **autonkuljettajain** wastaanottokokous.

Kaikki kokoukset pidetään T.:n talolla Sirkusk. 5.

Raitiotieläisille ei ainakaan tällä kertaa kokouksia pidetä, waan järjestää sikäläinen osasto sille ryhmälle kaksi juhlaa, joihin kutsutaan raitiotieläisiä perheineen sekä nuoret miehet saawat tuoda kukin yhden naistuttawan mukanaan.

Ensimäinen juhla on perjantaina 15 p:nä klo 8 i.p. sekä toinen juhla tiistaina 19 p:nä samalla ajolla. Sanotut juhlat pidetään ruotsalaisen T.:n huoneustolla Sirkusk. 3.

Samalla kun kehotetaan asianomaisia kutakin saapumaan oman ryhmänsä waralle järjestettyihin kokouksiin, lausuu paikallistoimikunta että nyt jo järjestöisiä olewat jäsenet tekisiwät woitawansa sanottujen kokousten onnistumiseksi, selostamalla järjestymättömille järjestöjen merkityystä ja kehottamalla työläisiä runsaslukuisesti kokouksiin saapumaan. Jos kaikki järjestyneet kuljetustyöläiset nyt täyttäwät heille kuuluwan welwollisuutensa, niin on hywiä toiwoita siitä, että toimenpiteemme järjestöjemme lujittamiseksi eiwät ole tuloksettomia.

Kaikki siis innolla toimiin yhteisen asian hywäksi.

Helsingin kuljetustyöl. osastojen paikallistoimikunta.

Mesisön tähden ei muka woi.

(S.H.) Sörnäisten panimossa, jonka omistaa P. Sinebrychoff, on kesä-, heinä- ja elokuun ajalla työaika lauwantaisin ja juhla-aattoina lopetettu klo 2 iltapäiwällä. Työläiset olisiwat halunneet, että työ muinakin wuoden aikoina lopetettaisiin klo 2 lauwantaisin ja juhla-aattoina. Sitä warten jätti 54 työläistä anomuksen Sinebrychoffille w.k. 31 p:nä. Seuraawana päiwänä, t.k. 1 p:nä, ilmotti tehtaan johtaja, ettei työläisten anomukseen woida suostua muka yleisön waatimusten tähden! Ihmeellistä, sillä eihän talwiaikoina pitäisi „yleisö" siinä olla esteenä kun se ei kuumalla kesälläkään ole.

Samassa panimossa owat ne työläiset, jotka owat työskennelleet liikkeessä 5 wuotta saaneet ennen 1 wiikon kesäloman täydellä palkalla, mutta tänä kesänä sitä ei myönnetty. Oliko siinäkin „yleisö" esteenä?

Ansiotyöt Keurusselän rannoilla.

(S.H.) Keurusselän rannoilla on ollut tämän kesän ajan halkoproomujen laskausta Serlachius-yhtiölle. Halkoja on ollut monessa kohden, mutta alkaa työ tulla jo suoritetuksi, m.m. Roosin pohjasta on halot loppuneet. Nykyään tuowat yhtiön laiwat halkoproomuja täytettynä Tarhialta y.m. Keuruselän pohjukoista. Lastaajat ja purkajat ansaitsewat siinä 5—6 mk. keskimäärin päiwässä.

Halonhakkuuta on m.m. Linkon maalla 4 mksta syleltä.

Fiskarista.

(S.H.) Fiskarin „waltakunta" kai tunnetaan ympäri Suomen sen tehdastuotteista. Mutta tuskin muualla paikoin nykyään työwäki elää sen kituwampaa elämää kuin täällä. Tawattoman pieniä palkkoja on siellä aina maksettu, ja nykyinen kallis aika puristaa työwäkeä joka taholta. Wiime syksynä aikoi maatyötä tekewä työwäki olojen pakosta muuttaa pois, mutta suurin osa saatiin jäämään lisäämällä palkkaa 50 mk. wuodessa. Joulukussa sitten sai tehtaan työwäki kallinajan lisäystä 3 mk. kuukaudessa jokaista perheen jäsentä kohti. Sellainen perhe, jossa oli esim. mies ja waimo ja kaksi lasta, tuli saamaan 12 mk. kuukaudessa kallin ajan lisäystä.

Mutta maatyötä tekewä wäestö ei saanut penniäkään. Nämä käwiwät useita kertoja pyytämässä tätä lisäystä, mutta herroilla ei ollut mitään kiirettä. Aina luwattiin miettiä ja antaa parin wiikon kuluttua asiasta tieto. Kului wiikko wiikon perään, asiasta ei tullut sen walmiimpaa. Waan heinäkuulla tapahtui sitten se ihme, että herra insinööri lupasi kalliinajan lisäystä, mutta maidon hinta, joka ennen oli maatyötä tekewälle wäestölle 30 p:iä kaksi litraa, korotetaan yhtä kalliisti kuin tehdastyöläistenkin, joka on 35 p:iä kahdelta litralta, ja että siitä lisäyksestä, mitä maatyötä tekewälle wäestölle myönnettiin syksyllä, lasketaan nyt se kalliinajan korotus pois, minkä he tulewat saamaan, nim. saman kuin tehdastyöwäestökin 3 mk. kuuk. jokaista perheenjäsentä kohti.

Tuosta summasta, mikä syksyllä annettiin, nim. 50 mk. wuodessa, tulee 4: 15 p. kuuk. ja tuo 5 p. lisäys maitoon tekee 1: 50 p. kuuk. Siis yhteensä 5 mk. 65 p:iä. Kun nyt myönnettiin tuo kalliin ajan lisäys tuli se melkein kaikki wedetyksi pois entisistä palkoista.

Esimerkiksi sellainen perhe, missä on wain mies ja waimo eikä yhtään lasta, saa nyt kalliinajan lisäystä 35 penniä kuuk. Ainoastaan ne perheet, missä on lapsia, saawat wähän lisäystä, esim. jos on kaksi lasta, tulee lisäys 6 mk. 35 p. kuukaudelta. Mutta onpa sattumut niinkin, että waikka on yksi lapsi, niin lisäystä ei tullut kuin 35 p:iä. Tämän on herra insinööri kuitenkin selittänyt niin, että koska lapsi ei ole syntynyt ennen tammik. 1 p:ää 1916, niin se ei ole heidän tiedossaan.

Oikeinko kirkon kirjoista Fiskarin herrat ottawat alustalaisitensa perheluettelon. Kallu.

Urheilu.

J. F. K:n kansalutwäliset urheilukisat.

Taipale saawuttaa uuden mainehkyksen kiekonheitossa.

Tämän elinwoimaisen ruotsalaisen seuran mielenkiintoisia kilpailuja, jotka jatkettiin eilen, ei ollut saapunut seuraamaan siksi runsasta katsojakuntaa kuin olisi suonut. Kilpailut oliwat kauttaaltaan kireitä ja tasawäkisiä. Seuraawat tulokset saawutettiin:

100 m juoksun ensi erän woitti W. Bergman, J.F.K., ajalla 12 sek., 2. A. Nurminen, Urheiluliitto, Turku, 20 sm. jäljessä, 3. E. Kättö, H.K.W. Mainituissa eräissä oli kilpailu alusta loppuun kireä.

Toisessa erässä suoritui woittajana H. Sula, Iyry, H:ki, tuloksella 11.7 sek., 2. E. Wilén, J.F.K., 1 m jäljessä, 3. K. Pilack, J.F.K., 1.30 m jäljessä.

Loppukilpailuun, mikä suoritetaan tänään, pääsiwät kaikki yllämainitut.

Kiekonheitossa paremmalla kädellä 213 sm ympäröstä, paransi A. Taipale, H.K.W., tuntuwasti W. Järwisen nimissä olewaa ennätystä. Hänen paras tarkistettu heittonsa oli 44 m 77 sm ollen uusi suomalainen ennätys. Hywin heittiwät myöskin E. Niklander — 42 m 68 sm — ja A. Ohala, Kalew, Tallinna, 40 m 28 sm.

400 m juoksun woitti warmasti E. Kättö, H.K.W., kohtalaisen hywällä tuloksella 53.2 sek. Kowempi oli ottelu toisesta sijasta Mäntsälän Weljen E. Anttilan ja yhä edistymässä olewan J.F.K:n K. Pilackin wälillä. Kumpikin pinnistiwät rinnan wiimeisellä pitkällä siwulla, saamatta eroa toisistaan. Wanhempana ja kokeneempana kilpajuoksijana kykeni Anttila kuitenkin saamaan rintausa ennen maaliin, ollen tulos kummallakin sama, 53.7 sek. 4. W. Osala, H.K.W.

5,000 m juoksu oli päiwän huomatuin kilpailu, johon otti osaa 15 ilmottautuneesta 10. Mukana oli sellaiset meniät kuin Metsäkylän Kurssin A. Merisalo, Tatu Kolehmainen, A. Ahlgren, A. Böök, L. Halonen y.m. Lähtömerkin saatuaan pyrähti johtoon Halonen pysyen siinä puolimatkaan, minkä jälkeen, wauhtiin tyytymättömänä, Merisalo ryhtyi tienwiittaajaksi, pysyen siinä loppuun asti. Yllätyksen teki H.K.W:n Ahlgren, joka sisukkaasti pysyttäytyi metsäkyläläisen kintereillä aina wiimeiseen kierrokseen, kykenemättä kuitenkaan wastaamaan tämän komeaan loppupinnistyksseen, woittamalla m.m. T. Kolehmaisen, joka näyttää olewan entistä hitaammassa kunnossa. Kunnioitettawasti juoksi myöskin Iyryn A. Böök, joka lopussa pahasti hätäytteli Kolehmaista. Tulokset: 1. A. Merisalo, Metsäkylän Kurssi, 15 min. 48.9 sek., 2. A. Ahlgren, H.K.W., 15 min. 58.3 sek., 3. T. Kolehmainen, s:n, 16 min. 05 sek., 4. A. Böök, Iyry, H:ki, 16 min. 08.8 s., 5. L. Halonen, s:n, 16 min. 20 sek.

Moukarinheitto: 1. E. Niklander 47 m. 2. J. P. Peterson, J.F.K., 41 m 03 sm. 3. E. Eriksson, Iyry, H:ki, 30 m 53 sm.

400 m wiestinjuoksun 4×100 woitti J.F.K:n ensimäinen joukkue, ajalla 44.6 sek. (edustajat A. Eriksson, W. Wickholm, W. Bergman ja E. Wilén), 2. Turun Urheiluliitto, Turku, 46.1 sek. (edustajat N. Nurminen, A. Neittamo, B. Kling ja A. Wainio), 3. J.F.K:n toinen joukkue 46.9 sek., 4. Kiisto, 48.1 sek.

Woittaneen joukkueen tulos olisi ollut uusi suomalainen ennätys, ellei tarkistuksessa oltaisi hawaittu matkaa 8 m liian lyhyeksi, joten kilpailu julistettiin mitättömäksi ja uusinta tapahtuwaksi tänään.

Kymmenottelijoiden aitajuoksussa saawutti E. Eriksson 18.1 sek., O. Hakulin 19.1 sek., kiekonheitossa Eriksson 36 m 48 sm, Hakulin 29 m 75 sm ja korkeushyppyssä Hakulin 165 sm sekä Eriksson 160 sm.

Tämän päiwän kilpailut,

mitkä alkawat klo 3 i.p., käsittäwät monta mielenkiintoista loppukilpailua, joten yleisöllä on täysi syy pitää näitä muistissa. Mainittakoon wain sellaiset nimet kuin H. Lahtinen, A. Laine, Jonni Myyrä, U. Peltonen, W. Wickholm, A. Taipale, E. Niklander, O. Sula, E. Kättö, L. Halonen, T. Kolehmainen y.m. takaawat täysipainoista näkemistä.

Helsingin piirikunnan yleinen kokous

on huomenna maanantaina klo 8 ip. Rautatieläisten huoneustossa Jt. Teatterikuja 3.

Helsingin Kirjaltajayhdistyksen jäsenteuwäliset pyöräilykilpailut.

Eilen lauantaina järjesti Kirjaltajayhdistyksen Urheilutoimikunta pyöräilykilpailut Oulunkylän rawiradalla 1 ja 10 kilom. matkalla, joista palkinnot jakaantuiwat seuraawasti:

I U. Sirola, Mercatorin kirjapaino.
II O. Walkonen, Sanan kirjapaino.
III K. Jokinen, Mercatorin kirjapaino.

Palkinnot jaetaan kaikista tämän kesäisistä urheilu-, juoksu- ja pyöräilykilpailuista ensi sunnuntaina t.k. 10 p:nä, klo 7 Uudella Ylioppilastalolla pidettäwässä tanssi-illamassa.

Wiipurin Pontewan kansallisset sekä piirikunnan mestaruuskilpailut.

Kilpailuja jatkettiin eilen sateisen sään wallitessa. Tulokset oliwat:

100 m. loppukilpailu: 1. J. Laine, Neipas, Wiipuri (mestari) 11.6 sek. 2. B. Sandberg, Juustilan Nuorisos. urh. 11.9 sek. 3. O. Noussiainen, Pontewa, Wiipuri, 12.1 sek.

1,500 m. juoksu (kansallinen) 1. R. Järwelä, Kymintehtaan Urheiluseura, 4 min. 20.3 sek. 2. T. Holbert, Teräs Lauritsala, 4 min. 30 sek. 3. W. Nurmi, 4 min. 32.1 sek. Nurmi Wiipurin piirin mestari.

Painonheitto: E. Wilnkainen, Iyry, Wiipuri, (mestari) 6.90 m. 2. J. Laakso, willi, Wiipuri, 6.76 m. 3. Nieminen, M. Raja-Weikot, Kuokkala, 6.69 m.

4×100 m. wiestinaisille. 1. Weikot, Sorwali, (mestari), 61.1 sek. 2. Towerit, Talikkala 62.7 sek.

Korkeushyppy. 1. J. Nunn, Pontewa, Wiipuri, 165.5 sm. 2. J. Laine Neipas, Wiipuri 165 sm. 3. W. Nuuttainen, Neipas, Wiipuri 150 sm.

400 m. juoksun alkukilpailut. 1:nen erä: P. Saarijärwi, Neipas, Wiipuri 57 sek. 2. W. Siro, Towerit, Talikkala 59.7 sek. 2:nen erä. A. Mytty, Pontewa, Wiipuri 57.8 sek. 2. E. Männäri, Towerit, Talikkala, 57.9 sek.

5,000 m. juoksu. 1. A. Mäkilä, Alku, Forssa, 16 min. 02.6 sek. 2. A. Pekkanen, Kunto, Sippola, 16 min. 22.4 sek. 3. W. Klemola Kussi, Metsäkylä, 16 min. 22.8 sek. 4. K. Moisto, Kirjä, Jääski, 16 min. 23.6 sek. (Wiipurin piirin mestari).

Keihäänheitto. 1. E. Keppi, Towerit, Talikkala, 36.10 + 43.05 = 79.15 m. 2. O. Salonen, Pamaus, Räisälä, 34.40 + 42.99 = 77.39 m. 3. J. Siltanen, Weikot, Sorwali, 33.90 + 37.80 = 71.70 m.

Nishnij-Nowgorodin olympialaiset.

Nishnij-Nowgorodista ilmotetaan „Rjetshille", että ensimäiset Wolgan olympialaiset owat päättyneet. Kewyen sarjan painissa tuli ensi sijalle Nishnij-Nowgorod ja toiselle Simbirsk. Päätöwiston polkupyöräkilpailussa otti Jaroslawin kaupunki. Woiton 5,000 m juoksussa otti Nishnij-Nowgorod.

Wenäjältä.

Kysymys sowinto-oikeuskamarien perustamisesta.

Tehtailijat osottaneet jyrkkää wastarintaa.

(S.H.) Eilinen „Denj" kertoo m.m., että w.k. 31 p:nä pidettiin A. J. Konowalowin puheenjohdolla sotateollisuuskeskuskomitean kokous, johon ottiwat osaa tehtailijain yhdistyksen edustajat, sotateollisuuskeskuskomitean sekä Moskowan sotateollisuuskomitean työwäen ryhmien edustajat y.m.

Käsiteltiin kysymystä sowinto-oikeuskamarin perustamisesta sotateollisuuskeskuskomitean yhteyteen työriitojen ratkaisemista warten. A. J. Konowalow, joka alusti kysymyksen, ilmotti, että nyt on ainoastaan yksi mahdollisuus, — perustaa sowinto-oikeuskamareita sotateollisuuskeskuskomitean yhteyteen sekä niiden sotateollisuuskomiteain yhteyteen, joissa on työwäen edustajia.

Moskowan sotateollisuuskomitean työosaston puheenjohtaja prof. A. A. Mannilow piti pitkän puheen, jossa todisti sowinto-oikeuskamarien perustamisen wälttämättömyyttä ja mahdollisuutta wenäläisissäkin oloissa.

Keskeisen m.m. tehtailijain yhdistyksen huomautusta siitä, ettei Wenäjällä ole ammattiliittoja (tehtailijat perusteliwat tällä seikalla kieltäytymistään kannattamasta sowinto-oikeuskamareita. — Toim.), selitti prof. Mannilow, että jonkinlaisena ammattiliittojen wastikkeena woisi olla tehtaiden esimieslaitos, jonka sallii walita kesäkuun 10 p:n wuoden 1903 laki, mutta tehtailijat, jotka osottawat järjestön puutetta, osottawat samalla esteitä tällekin waatimattomalle laitokselle, kieltäytyen hywäksymästä Pietarin ja Moskowan sotateollisuuskomiteain laatimaa sangen maltillista ehdotusta tehtaiden esimiehistä.

Keskeisen Pietarin tehtailijain yhdistyksen wastausta prof. Mannilow huomautti, että tämä wastaus osottaa tehtailijain selwää halutkomuutta ratkaista työriitakysymystä sowinto-oikeuskamareissa.

Pietarin tehtailijain yhdistyksen edustaja Düfur ilmotti, että Pietarin teollisuuspiirin tehtailijat tulewat olemaan sowinto-oikeuskamareita koskewaan kysymykseen nähden yhä entisellä kannallaan, joka oli selostettu yhdistyksen wastauksessa sotateollisuuskeskuskomitealle.

Työwäen ryhmän jäsen W. M. Mrosimow osotti m.m., että jos tahdotaan huolehtia maan tulewasta taloudellisesta kehityksestä, niin on sanottawa, että tehtailijain yhdistys ajaa epäjärjestyksen eikä järjestymisen asiaa, jota todistaa se, että tehtailijat wastustawat tehtaiden esimieslaitoksen ja nyt sowinto-oikeuskamarin woimaan saattamista. Jos wenäläiset tehtailijat olisiwat wilpittömiä surkutteluissaan ammattijärjestöjen puutteen johdosta, niin ei sotateollisuuskeskuskomitean tulisi nyt niin paljon pannistella tämän järjestön perustamisessa. Kieltäytymällä lähettämästä edustajiaan sowinto-oikeuskamariin wahingoittaa tehtailijain yhdistys jo heti alussa tätä laitosta.

Ilmotuksia maaseudulta

Orimattilan Kirkonkylän & Käkelän Työwäenyhdistys toimii
HAUSKAN ILTAMAN
keskiwiikkona t.k. 6 p. talollaan. Alkaa puoli 8 i.p. Ohjemasta mainittakoon näytöskapp. Rikkaus ja Rakkaus, Lausuntoa, y.m.

A. J. Konowalow kyhyi Pietarin tehtailijain edustajalta Düfurilta, tulecko tehtailijain yhdistys wastustamaan yksityistenkin tehtailijain menemistä sowinto-oikeuskamariin. Düfur wastasi: „Salaista työtä emme tule harjoittamaan ja te woitte käyttyä wapaasti kaikkien Wenäjän keisarikunnan ainesten puoleen." Näin sanottuaan poistui istuntosalista.

Keskuskomitean työwäen ryhmän puheenjohtaja Gwosdew nimitti tehtailijoita eriskummallisiksi „maksmalisteiksi", jotka muodollisen werukkeen nojalla „kaikki, tahi ei mitään", kieltäytywät perustamasta sowinto-oikeuskamareita.

Keskustelujen jälkeen hywäksyttiin Konowalowin ehdotus: „Katsotaan toiwottawaksi ja mahdolliseksi perustaa jo nyt sotateollisuuskeskuskomiteain yhteyteen wäliaikaisia, wapaehtoisia sowinto-oikeuskamareita."

Työwäenryhmien edustajat arweliwat, että sowinto-oikeuskamarien perustaminen ilman tehtailijain osanottoa johtaa jo ennakolta näiden kamarien toimettomuuteen, mutta katsoiwat kumminkin wälttämättömäksi saattaa tämä koe loppuun saakka. Siksi he äänestiwät sowinto-oikeuskamarien perustamisen puolesta.

Oppilaitoksien sulkemiskysymys Pietarissa.

(S.H.) „Rjetsh" kertoo m.m. seuraawaa:

Oppilaitoksien sulkemiskysymystä ei ole wielä tähän saakka ratkaistu. Ehdotus siitä tehtiin erityisessä neuwottelukunnassa ja perusteltiin ehdotusta siltä, että on wältettäwintä tyhjentää Pietarin kaupunkia elintarpeiden puutteen takia.

Elintarpeiden tuonnin lisäämisen sijasta ehdotetaan nuorison poiswientiä.

Ensi askeleet oppilaitoksien sulkemisaikaisia owat jo tehdyt; annettiin nimittäin määräys lukukauden alkamisajan lykkäämisestä syyskuun 15 (29) p:ään saakka.

Kuten tunnettua, on tämä määräys, joka annettiin ilman asianomaisten kouluasiain wiraston tietoa, nyt peruutettu. Nyt tullaan kysymyksä oppilaitoksien sulkemisesta käsittelemään kansanwalistusministeriön sekä kauppa- ja teollisuusministeriön edustajain osanotolla.

Asiata koskewat numerotiedot eiwät ole wielä lopullisesti walmiit, mutta yleisistäkin tiedoista woi jo käsittää, kuinka mitättömiä tuloksia woi antaa tämä „tyhjentäminen".

Kuluwana wuotena owat korkeimmat oppilaitokset tyhjentyneet. Uusien ylioppilasten tulo näkyy selwästi esim. Pietarin yliopistossa, joka ei ole tähän saakka saanut kokoon edes puoltakaan wapaille paikoille tarwittawista hakemuksista.

Samoin on asianlaita erikoisaloja käsittäwissä oppilaitoksissa. Niinpä Pietarin polyteknillisessä opistossa on nykyisin ainoastaan 2,000 oppilasta, kun sitä wastoin w. 1915 oli yli 6,000.

On luwaawaa m.m. se, että erityisessä neuwottelukunnassa käsiteltäessä oppilaitoksien sulkemiskysymystä osotettiin, että ainakin opiston taloudellinen osasto woidaan sulkea, sillä erään kokouksen osanottajan mielipiteen mukaan „sitä ei kukaan tarwitse" ja opiskelewia on taas siellä „liian paljon". On käynyt selwäksi, että koko osastolla on, mutkin tulokset kukinnotettuna, 700 henkilöä.

Silloin kun ennen neuwottelua kaikissa oppilaitoksissa kymmeniin tuhansiin, niin nyt on tuskin kymmentä tuhatta.

Mutta tällöinkin on otettawa huomioon, että suurin osa opiskelewista nuorisosta on Pietarissa ajuwien wanhempien lapsia.

Mitä jäisi siten „tyhjennettäwäksi"?

Mitä tulee lesikeukuihin, niin ei niistä tarwitsu puhuakaan. Mitkä kaikki niissä opiskelewat owat Pietarin asukkaiden lapsia eiwätkä he lähtöä syömästä Pietarissa sen takia, että oppilaitokset suljetaan.

Näin ollen woidaan ehdotuksen toteuttamisella wapauttaa pääkaupunki ainoastaan muutamista tuhansista syöjistä, silloin kun Pietarin asukaluku nousee miltei 2 miljoonaan.

Ehdottaen „tyhjentämis"-tarkoituksessa oppilaitoksien sulkemista eiwät ehdotuksen tekijät kaiketi aikoneet karkottaa nuorisoa maalle näkemään nälkää. Ei, he itsekin sanowat, että elintarpeita on olemassa, mutta Pietarissa on niitä wähän.

Luulisi että tawallisella johdonmukaisuudella woitaisiin kysymys ratkaista yksinkertaisesti: pitää tuoda elintarpeita siellä, missä niitä on.

Mutta sepä se onkin, ettei wältättämättömiä tawaroita warten riitä waunuja. Ja saatawissa olewat waunut owat taas käytetyt hedelmien

---

tumut tuomaan rajan yli tullessaan. Lassi oli aikansa kaiwannossa työnnettyään hawainnut, että helpompi on elää haikreitarina kuin yöskea elämänsä kuittiin kaiwosherrain omaisuuden lisäämiseksi. Oli kiittynyt tuntematoman toweriimme ryhmään ja tehnyt useita onnistuneita matkoja rajan yli, sillä aikaa kun me kuulimme hänen makaawan kuolleena jossakin kaiwoksen kalmistossa.

Olin aikaisemmin kuullut paljon puhuttawan haikreitareista. Nimi johtui sanoista High Grade: luetaan hai greid, jolla nimityksellä englantilainen tarkoittaa rikasta, „korkean asteen" metallimalmia. Työläiset metallikaiwoksissa lienewät ammoisista ajoista tawanneet pistää talteen sellaista jywäisä, jotka sisältämät kultaa runsaammassa määrässä. Niitä puhdistiwat tai säilyttiwät muistoina työstään kaiwannoissa.

Myöhemmin on tämä talteenottaminen kehittynyt laajaksi ammatiksi. Ilmestyy wälittäjiä, jotka ostawat haigreidiä ja kuljettawat sitä toisille paikkakunnille. Hopean kuljetus Kanadasta oli yhteen aikaan hywin kannattawaa, sillä tullierotusten kautta kohosi sen hinta huomattawasti...

— Mutta kertokaapas nyt, miten Te jouduitte harjoittamaan haikreitarin ammattia? utelin „tuntematonta tuttawaltani".

— Se selitys on hywin yksinkertainen, wastasi hän. Kun äsken tuolla ulkona katselin tuota lakkolaisten hommaa, johtui juuri mieleeni sekin aika, jolloin minusta tehtiin haikreitari ja siksi kaikkien säätöjen mukaan.

Ja hän kertoi elämästään seuraawan tarinan:

„Olin Coloradossa työssä, silloin kun suuri kaiwoslakko siellä alkoi. Kuuluin Lännen kaiwosmiesliittoon ja lähdin lakkoon kuten toisetkin. Te kai tiedätte, miten sen taistelun käwi. Me häwittiin ja pulskasti. Ei oman woiman puutteen tähden kaiwosherroihin nähden, waan siksi että koko yhteiskuntakoneisto oli meitä wastassa.

Coloradosta painauduin minä Goldfieldiin Newadaan. Ryhdyin siellä töihin kultakaiwoksilla ja ansaitsin tawallista palkkaa. Mutta köyhänä pysyin ensi ajat. Siellä oli siihen aikaan elämä sellainen, jota harwoissa paikoissa tawataan. Elettiin kuin wiimeistä päiwää.

Sitten eräänä päiwänä sattuin löytämään jalkani juuresta suurenlaisen „nuketin". Pistin sen piiloon ja kuljetin kotiini. Hämmästykseni oli sanomattoman suuri, kun samana iltana eräs mies tuli luokseni ja pyysi minua myymään „nukettiani" wiidellä dollarilla.

Minä kieltäydyin. Mutta mies intti, että hän tahtoo sen hinnalla millä tahansa. Sanoi warmaan tietäwänsä, että minulla se on, sillä lähin towerini oli nähnyt kun minä sen pistin talteen.

Ei auttanut muu kuin luowuttaa se hänelle. Ja siitä päiwästä lähtien olin yksi niistä, jotka keräiliwät nukkeja haikreitarille, joka niitä kuljetti muille markkinoille...

Kun seuraawalla kerralla jouduin lakkotaistelun, oli samainen mies, joka minulta nukkeja osti, yhtenä lakkopetturina.

Sen jälkeen olen ollut haikreitari ja wakaumuksesta. Olen yksinäinen. Eihän sitä tämäntapaisessa ammatissa woi perh

Tulleduksen, joilla luodaan runsaasti. „Denj"-lehti käsittelee myös kysymystä ja arvelee m.m., ettei suunnitelu toimenpide olisi Pietarin tyhjentämistä, waan wallitusten tyhjentämistä.

Ministerien neuwottelu.

(S.H.) „Russk. Wjed." kertoo, että wilme keskiwiikkona pidettiin ministerineuwoston puheenjohtajan johdalla Jelaginin palatsissa asianomaisten ministerien neuwottelukunnan, m.m. käsiteltiin kysymystä rajoitettujen määräämisestä tehtaiden tarwitsemille metalleille. Tämä kysymys päätettiin jättää käsiteltäwäksi ministerineuwoston täysistunnolle. Edelleen käsiteltiin kysymystä erityisen muonitushallinnon eli ministeriön perustamisesta, mutta se ei saattunut lopullisesti ratkaistusta ja päätettiin se wietäwän päiwäjärjestyksestä. Lopuksi käsiteltiin kysymystä muutamiin teimenpiteisiin ryhtymisen tarpeellisuudesta pääkaupungin oppilaitoksiin saapuwien oppilasten luwun rajoittamiseksi; näihin teimenpiteisiin ryhdytäisiin tarkkuudella tyhjentää Pietarin kaupungin.

Pietarin tyhjentäminen.

(S.H.) „Rjetsh" kertoo, että hallitus käsittelee yhä kysymystä Pietarin tyhjentämisestä, jolle kysymykselle annetaan sangen suuri merkitys.

Erityinen neuwottelukunta on jo käsitellyt useita ehdotuksia, jotka koskewat Pietarin tyhjentämistä kiiasta wöistöstä. Ennen kuin hywäksyttään mitään määrätty päätös näiden ehdotuksien johdosta katsoi hallitus tarpeelliseksi selwittää pääperiaatteet, jotka owat otettawat tyhjentämistä koskewien toimenpiteitten perusteeksi.

Nykyisin on tämä kysymys jo ratkaistu. Pääperiaatteita, jotka tulee seuraamaan hallitus, on kolme.

Ensiksikin woidaan pitää lopullisesti päätettynä, ettei ketään pakkaisista tulla pakkokeinoin karkottamaan Pietarista. Tämän sijaan suunnitellaan muutamien waltion waroilla ylläpidettäwien laitoksien, kuten wanhojenkotien, lasten turwakotien y.m. siirtämistä.

Lisäksi aiokaan siirtää pois Pietarista muille paikkakunnille muutamia siirtoja ja järjestöjä, joita ylläpidetään myös waltion waroilla. Näiden mukana, kuten arwellaan, siirtyisi pois Pietarista wapaaehtoisesti joukko henkilöitä, jotka owat tekemisissä näiden liikkeiden ja järjestöjen kanssa.

Kolmanneksi pidetään pääehtona kaikissa näissä siirtämisissä sitä, etteiwät waltion ja erittäinkin maanpuolustuksen edut tulisi niiden takia kärsimään wahinkoa.

Näiden kolmen periaatteen kannalta tullaankin käsittelemään Pietarin tyhjentämistä koskewia toimenpiteitä.

Kirjoja tuomittu häwitettäwiksi.

(S.T.T.) Rjetsh kertoo, että Pietarin oikeushowi on tuominnut häwitettäwäksi m.m. Leo Tolstoin kirjasen „Mikä tähden" ja Paul Louisen kirjasen „Sosialismin tulewaisuus".

Saksalaisten liikkeiden lakkauttaminen.

(S.H.) „Denj" kertoo, että sisäministeriössä laaditaan erityistä saksalaisten liikkeiden lakkauttamista koskewa ohjesääntöä.

Ohjesääntöjen mukaan jaetaan lakkautettawiksi määrätyt saksalaiset liikkeet kahteen ryhmään. Ensimäisen ryhmän tulewat muodostamaan ne liikkeet, joiden säännöt owat wahwistetut Wenäjällä; toiseen ryhmään tulewat kuuluman taas ne liikkeet, joiden säännöt owat wahwistetut Saksassa ja jotka toimiwat Wenäjällä ainoastaan erityisten lupien nojalla.

Tällöin tullaan ensimäiseen ryhmään kuuluwia liikkeitä lakkauttamaan ainoastaan siinä tapauksessa, jos ei niiden suoritettaidana ole sotilastilauksia ja kaikille muille tämän ryhmän liikkeille tullaan antamaan lykkäystä sodan loppuun saakka. Toiseen ryhmään kuuluwia liikkeitä taas tullaan lakkauttamaan heti ohjesäännön julkaisemisen jälkeen riippumatta siitä toimiwatko he maanpuolustusta warten waiko ei.

Korttijärjestelmä Moskowassa.

(S.H.) Moskowasta ilmoitetaan eilisille „Denj"-lehdelle, että sokerikorttien käytännössäolon ensimäisenä päiwänä sujui kauppa ilman mitään selkauksia. Sokeria myytiin nopeasti, sillä kaupat olivat jo ennakolta walmistaneet sokeria paketteihin.

Ryöwäys kultasepän kaupassa.

(S.H.) Eilisille „Denj"-lehdelle ilmoitetaan Moskowasta, että keskikaupungilla Nikitskaja kadulla sattui wiime perjantaina seuraawa tapaus. Kultasepänkeiden kauppaan saapui hienosti puettu nuori mies. Kaupassa sattui silloin olemaan wain kassaneiti. Nuori mies pyysi kassanhoitajaa näyttämään hänelle kaupassa olewia jalokiwiä. Kassaneiti näyttikin hänelle suurella jalokiwellä warustetun rintaneulan. Ostaja meni läheemmäksi akkunaa ja ryhtyi tutkimaan rintaneulaa. Äkkiarwaamatta tempasi nuori mies kassaneitiä wastaan, peräänsä sitten Aselle ja poistui. Nostolusta hälyytyksestä huolimatta onnistui owelan warkaan paeta. Jalokiwi on sangen kalliarwoinen.

Maailman sota.

(S.H.) Eilkeät taistelut jatkuwat itäisellä sotanäyttämöllä Lutskin linnotuksen läntispuolella Szelwowin alueella. Galitsiassa owat wenäläiset edenneet.

Bulgaria on julistanut sodan Rumaniaa wastaan.

Bulgarialaiset owat Makedoniassa peräytyneet serbialaisten hyökätessä.

Salonikissa on osa kreikkalaista sotawäkeä ja santarmisto nousut kapinaan hallitusta wastaa. Hallitusta puolustawa sotawäki on suljettu kasarmeihin. Kenraali Sarrail ottanut komentoonsa sikäläiset kreikkalaiset sotajoukot.

Mitä sähköpanomat kertowat.

(S.H.) Perjantaisessa wenäläisessä wirallisessa tiedonannossa mainitut taistelut Wolyniassa ja Galitsiassa owat jatkuneet edelleen. Ne owat käyneet luonteeltaan itsepintaisiksi.

Torstaina tapahtuwat taistelut Swinjuhan ja Lokatschen alueilla, perjantaina oli taistelurintama siirtynyt jo Szelwowin alueelle, n. 10 km idemmäksi Lutskin linnotusta kohti. Onko tässä kysymyksessä saksalaisten ylipäällikön Hindenburgin kauwan odotettu ja ennustettu päähyökkäys, wai owatko nämä taistelut edelleen wain walmistawaa ja paikallista laatua, ei wielä käy päätteleminen. Sota-asiain tuntijoiden mieleistä lienee onnistuwalla hyökkäyksellä juuri tyeessä olewalla rintamalla suuri mahdollisuus waikuttaa erikoisesti asemaan Galitsiassa.

Galitsiassa owat taistelut olleet wenäläisille menestyksellisiä, he ilmoittawat m.m. Haliczin seudulla wallottaneensa itäwaltalaisten asemia.

Jo eilen wiittasimme siihen, että Rumania tuskin julistaa sotaa Bulgariaa wastaan, waan että muodollinen sodan julistus on odotettawissa pikemminkin Bulgarian taholta. Näin onkin nyttemmin käynyt.

Sanottawasti ei tuo julistus muuta asemaa Balkanilla. Ennen sitä owat wenäläiset joukot marssimassa Rumanian alueen läwitse Bulgariaa wastaan sekä Dobrudshan kautta Mustanmeren rantaseutuja pitkin että mahdollisesti myöskin warsinaisen Rumanian kautta, jolloin niiden olisi, jotta ne pääsisiwät bulgarien kimppuun kuljettawa Leweän Tonawan ylitse. Tonawan ylitukkemisen mahdollisuuksista ja sen merkityksestä puolustukselle on wiime aikoina paljon kirjotettu. Merkillistä muuten on, ettei se wiimeisten kahden sadan wuoden aikana ole estänyt hyökkääjää pääsemästä sen toiselle rannalle. Wenäläiset owat wäkipakolla seitsemän kertaa kulkeneet sen poikki. Wiimeisessä Balkanin sodassa meniwät rumanialaiset sen ylitse samaten Itäwallan ja Saksan joukot wiime syksynä. Kumpi puoli tällä kertaa yrittää sen ylitsemenoa, ei ole wielä warmuudella nähtäwissä, mutta tuntuu siltä, etteiwät Bulgarian woimat riitä sellaiseen woimainponnistukseen. Näin ollen ollee hyökkäys wirran poikki odottettawissa pohjoisesta päin.

Huomattawampi tapaus kuin Bulgarian sodanjulistus lienee kuitenkin wallankumoukselliseen liikkeen puhkeaminen Salonikin kreikkalaisen wäestön ja erinäisten sotawäenosastojen keskuudessa Kreikan nykyistä hallitusta wastaan. Tiedot kapinan laajuudesta ja muista sen yhteydessä olewista seikoista owat wielä sangen niukkoja. Merkitseewää on, jos sähköpanomatieto on oikea, että liittolaisten sikäläinen ylipäällikkö kenraali Sarrail on suostunut ottamaan kreikkalaiset joukot, nähtäwästi kapinoitsijat, komennuksensa alaisiksi.

Niwan wastustuksetta et wallankumous Salonikissa kuitenkaan ole tapahtunut. Osa sotawäestä, etupääsä jalkawäkeä, on pysynyt nykyiselle hallitukselle uskollisena. Mutta se on tullut suljetuksi kasarmeihin, joista ne perjantai-aamulla yrittiwät rynnätä ulos. Wallankumoukselliset estiwät sen kuularuiskutulella. Wielä on ennenaikaista lausua arweluita puhjenneen kapinan waikutuksesta Balkanin ja Kreikan politiikkaan, sillä se saattaa hywinkin pysyä paikallisena yleisemmäksi laajenematta.

Itäinen sotanäyttämö.

Wirallinen tiedonanto.

(P.T.) Pietarista, syysk. 2 p:nä. Korkean ylipäällikön esikunta ilmoittaa:

Läntinen rintama.

Tobolyn kylän lounaispuolella olewalla rintamanosalla ryhtyi wihollinen Stohod-joella etenemään, mutta torjuttiin takaisin jalkawäkemme tulella. Wladimir—Wolynskin suunnalla jatkuwat kestäwät taistelut Szelwowon ja Korytnitsan alueella.

Solotschewin ja Halitshin suunnalla owat sotajoukkomme taistellen edenneet ja wallottaneet muutamia wihollisen asemia, pakottaen sen peräytymään läntä kohti. Wihollinen puolustautun tarmokkaasti tehden wastahyökkäyksiä, jotka kaikkialla olemme torjuneet. Korosmesin suunnalla olemme wallottaneet muutamia kukkuloita Woronczkan etelläpuolella.

Kaukasian rintama.

Olemme tulellamme ja pistinhyökkäyksellä pysäyttäneet turkkilaisten etenemisen Gumishanen länsipuolella. Wihollinen käsi suuren mieshukan ja wetäytyi takaisin. Kalkit—Tshistlikin länsipuolella otimme wangiksi 6 turkkilaista upseeria ja 205 askeria. Eräässä rykmentin rintaman edustalle jättiwät turkkilaiset epäonnistuneen hyökkäyksen jälkeen muutamia saloja runmiita. Taistelussa Tshormukin kylän alueella otettiin wankeja sekä wallattiin 1 tykki ja 20 laatikkoa ampumatarpeita. Mosulin suunnalla ahdistamme wihollista Sakkisin alueella.

Läntinen sotanäyttämö.

Ranskalainen tiedonanto.

(P.T.) Pariisista, syysk. 1 p:nä. Wirallinen iltatiedonanto ilmoittaa:

Lukuunottamatta werrattain ankaraa tykkitaistelua Sommen rintamalla ja Fleuryn rintamanosalla Maasin oikealla rannalla ei koko rintamalla tapahtunut mitään tähdellistä.

Ilmailijain toiminta: Päiwällä pudotettiin zenittitykkienme tulella maahan kolme saksalaista lentokonetta, joista kaksi putosi Oisen oikealle rannalle ja kolmas Douaumontin lähistölle. Noin klo 2 päiwällä heitti muuan saksalainen ilmailija kaksi pommia Giromagnyyn, jolloin yksi henkilö haawottui. Aineelliset wauriot owat pienet.

Englantilaiset tiedot.

(P.T.) Lontoosta, syysk. 1 p:nä. Ranskassa olewan Englannin armeian päämaja ilmoittaa:

Wihollinen jatkoi illalla wastahyökkäyksiään Fourreaurin metsää wastaan lähes 2,500 metrin laajuisella rintamalla Ginchyn ja Fourreaurin metsän wälillä. Ennen hyökkäystä yläpidettiin rajua pommitusta molemmin puolin. Wihollinen teki suurin woimin 5 hyökkäystä, joista 4 torjuttiin tuottamalla sille melkoisen mieshukan. Wiidennen hyökkäyksen jälkeen onnistui wihollisen kuitenkin ainoastaan kahteen ulkonewaan juoksuhautaamme lyhyellä rintamanosalla. Meidän onnistui saada ilmi muutamia wihollisen pattereja Beaugraignesin koillispuolella ja aiheutimme ankaran räjähdyksen tällä alueella. Lähetimme menestyksellisesti kaasupilwiä Ypernin ulkonemaa wastaan.

(P.T.) Lontoosta, syysk. 1 p:nä. Englannin Ranskassa olewan armeian päämajan iltatiedonanto ilmoittaa:

Ancren etelläpuolella ei ole mitään muutoksia tapahtunut. Tänään oli Ancren ja Hebuternen rintamalla, Hebuternen pohjoispuolella sekä Arrasin pohjoispuolella wilkas tykistötaistelutoiminta. Hebuternen lähellä räjäytti wihollinen wähäisen miinan.

Täydentäwien tietojen mukaan oli päiwätiedonannossa mainitussa eilisessä wihollisen hyökkäyksessä wihollisen mieshukka sangen roslas. Hyökkääjät otettiin wastaan kiwäärituleella sekä juoksuhautamörssäriemme ja kuularuiskujemme ristitulella. Monin paikoin ampui tykistömme hyökkääjä menestyksellä tähdätyllä tulella.

Ellen tapahtui wilkkaita ilmatoimia ja monikuteisia taisteluja wihollisen kanssa, jolloin wiisi wihollisen lentokonetta tuhottiin ja wähintäinkin seitsemän wiikuutettiin ja pakotettiin laskeutumaan. Me teimme muutamia lentoretkiä pommitustarkoituksissa. Wiisi lentokoneistamme ei ole palannut takaisin tukikohtiinsa.

Belgialainen tieto.

(P.T.) Havreesta, syysk. 1 p:nä. Belgian wirallinen tiedonanto ilmoittaa: Belgian armeian eri rintamanosilla ja etenkin Dixmuidenin eteläpuolella Boesinghen suunnalla oli tykistötaistelukausten waihtoa.

Balkanin asiat.

Bulgaria julistanut sodan Rumanialle.

(P.T.) Tukholmasta, syysk. 1 p:nä. Wienistä ilmoitetaan, että Bulgaria on aamulla klo 10 julistanut sodan Rumanialle.

Mackensen.

(S.T.T.) Pariisista, syysk. 1 p:nä. (Rj.) Mackensen on matkustanut Nishiin ja tulee hän johtamaan bulgarialaisten sotatoimia.

Lähettiläät.

(S.T.T.) Köpenhaminasta, elok. 31 p:nä. (B. W.) Berliner Tageblattin mukaan on Rumanian Berlinissä olewa lähettiläs, tri Beltiman pidätetty Berlinissä tämän wiikon loppuun. Hänelle ei ole wielä ilmoitettu milloin hän pääsee matkustamaan. Saksan hallitus aikoo nähtäwästi pidättää Beltimanin siksi kunnes Saksan Rumaniassa olewa lähettiläs on palannut.

Bulgarit peräytywät.

(S.T.T.) Atenasta, elok. 31 p:nä. (B. W.) Serbialais-englantilais-ranskalaisen armeian woimakkaan hyökkäyksen edessä owat bulgarialaiset peräytyneet tasankoalueelta Florinan eteläpuolelta, kärsien suuria tappioita.

Wallankumousliike Salonikissa.

(P.T.) Salonikista, syysk. 1 p:nä. Täällä on muodostettu komitea, jonka tarkoituksena on käsitellä Makedoniassa Kreikan yhdistämistä sopimuswaltoihin. Santarmisto asettui wiipymättä komitean puolelle, johon myöskin yhtyi ewersti Mazaraki ryhmeuttinsä kanssa. Liikkeen etupäässä on ewersti Gimbrakaki. Kaupungin prefekti on jäänyt paikalleen. Järjestys ei ole rikkoutunut.

Kenraali Sarrail on suostunut ottamaan kreikkalaiset sotajoukot komennuksensa alaisiksi.

(P.T.) Pariisista, syysk. 1 p:nä. Salonikista lennätetään, että wallankumoukselliseen liike on kohdannut wastarintaa muutamien ainesten puolelta. Sen wastustajat, jotka pääasiallisesti owat jalkawäkeen kuuluwia sotamiehiä, on suljettu kasarmeihin. Klo 4 aamulla he yrittiwät hyökätä ulos kasarmeista, mutta torjuttiin heidät takaisin kiwäärі- ja kuularuiskutulella. Kolme sotamiestä sai surmansa ja 7 haawottui. Kaupungissa on rauhallista.

Europan ulkopuolella.

Egyptin ja Arabian liikeyhteys turwattu.

(P.T.) Kairosta, elok. 31 p:nä. Sulttaanin käskykirjeellä ilmoitetaan, että Mekkaan johtawat tiet owat turwallisia ja että hallitus on ryhtynyt toimenpiteisiin muhamettilaisten toiwioretken teon helpottamiseksi.

Saksan itä-Afrikan wallatus.

(P.T.) Lontoosta, syysk. 2 p:nä. Wirallinen tiedonanto saksalaisista itä-Afrikassa ilmoittaa: Kenraali Smutsin joukkoja wastaan Ulugurusta ja Mrogoro-wuorien itä- ja länsipuolella toimiwat wiholliswoimat tekewät täydellistä peräänwetämistä. Wähäinen wihollisosasto, jonka mukaan arwellaan olewan saksalaisen päämajan ja wälleikaisen hallituksen, on peräänwetynyt mainituille wuorille. Ajamme wihollista kutreeilä takaa. Osa saksalaisten raskaasta tykistöstä on nähtäwästi joko tuhottu tai piilotettu. Olemme löytäneet yhden rikkirajäytetyn laiwastotykin. Joukkojemme elok. 26 p:nä miehittämä Mrogoro on suuri kaupunki ja rikkaiden istutusmaiden keskusta. Siellä owat myöskin hallitusrakennukset. Poistuessaan jätti wihollinen kaupunkiin sairaat ja haawottuneet sekä muutamia europpalaisia naisia ja lapsia, joita joukkomme kohtelewat asianmukaisella kunnioituksella. Hyökkäämisemme nopeuden wuoksi ei wihollinen ehtinyt suorittaa mitään oleellisia häwitystöitä keskusradalla, joka on koskematon joukkojemme toimintapiirissä.

Schalaista.

Wallattu tanskalainen laiwa.

(P.T.) Köpenhaminasta, syysk. 1 p:nä. Saksalaiset owat wallanneet Ruotsista Ranskaan matkalla olleen tanskalaisen höyrylaiwan Axelin ja wienneet sen Swinemündeen.

„Nälkä."

(S.T.T.) Tukholmasta, syysk. 1 p:nä. (B. W.) Saksassa jaetaan wäestön keskuteen punaisella paperille painettua lentokirjasta, jonka nimenä on „Nälkä" ja jossa kehoitetaan wäestöä pakottamaan hallitus lopettamaan sota kieltäytymällä menemästä sotapalweluksiin.

Ulkomaalta.

Sillinkalastus Juutinraumassa.

Sillinkalastus Juutinraumassa on uudelleen alkanut täydellä wauhdilla. Saalis on ollut niin runsas, ettei sellaista tiedetä olleen miesmuistiin, ilmoitetaan Malmöstä w.k. 24 pnä. W.k. 25 pnä tuotiin Mälmöhön silliä noin 50,000 waalia (waali on ruotsalainen kalamitta = 80 kappaletta). Useissakin kalastajaweneissä oli 400—800 waalia silliä. Silli, joka oli laadultaan ensiluokkaista ja suurempaa kuin aikaisemmin tänä wuonna, maksoi tukuttain 1 kruunun waali, ja wähittäin 1 kr. 25 äyriä waali, siis n. 1 ½ äyriä kappale.

Norjassakin woipula.

Nykyisin wallitsee Kristianiassa ja muissakin Norjan suuremmissa kaupungeissa ankara woipula. Woita ei ole juuri ollenkaan saatawissa, waikka woimassa on woinwientikielto. Osaksi johtuu woin wähyys luonnollisistakin syistä, kuiwuuden ja syksyn alheuttamasta maidon saannin wäheneminesestä. Mutta se ei kuitenkaan ole pääsyy. Suurimpana syynä on kuitenkin tiiwistetyn maidon maasta wienti, joka on luwallista. Norjan tilastomiehet owat laskeneet, että Norjasta wiedään nykyisin n. 100,000 litraa maitoa päiwässä tiiwistetyssä muodossa.

Asquith ja naisten äänioikeus.

(S.H.)

Wiimeiset Englannin lehdet kertowat, että pääministeri on käänttynyt naisten äänioikeuden puolelle. Mr. Asquith on, kuten tiedämme, ollut naisten äänioikeuden wastustaja, mutta katsoo nyt sodan aikana naisten näyttäneen sellaista kuntoa että heidän tasa-arwoisuuswaatimuksiaan ei kauwemmin käy hylkääminen. Tämän uuden mielipiteensä on hän lausunut julki siinä puheessa, jolla hän jätti eduskunnalle hallituksen ehdotuksen „alihuoneen" waalien lykkäämisestä. Sellainen lykkäys on hywäksytty 31 päiwään toukokuuta 1917. Ensi waaleissa tullaan kuitenkin äänestämään — hallituksen ehdotuksesta entisen perusteen mukaan, joten äänioikeuden laajennusta ei wielä woida toteuttaa. Ne waatimukset, joita on tehty sotilaiden äänioikeudesta, ikään katsomatta, jäätäwät siis toistaiseksi, niiden waikeuksien wuoksi, joita se tällaisena aikana synnyttäisi — kuten sotapäällystö on todistanut. Edellisen yhteydessä johtui Asquith sanomaan mielipiteensä myöskin naisten äänioikeudesta. Hän lausui, että naisten waatimus on sekä johdonmukainen että myöskin aiwan mahdoton hylättäwäksi. Kukaan meistä ei woi kieltää, että naiset owat yhtä paljon tehneet sodan onnistumiseksi kuin mikä muu ryhmä tahansa yhteiskunnassamme, lausui ministeri. Tosi on, ettejwät naiset woi taistella kiwäärillä ja kanunalla, waan he palweleewat waltiota ja tekewät töitä, jotka ennen kuuluiwat miehille, joten naiset owat yhtä paljon waikuttaneet sodan onnistumiseen. Ja wieläkin enemmän, sodan loputtua, jolloin teollisuuden järjestäminen täytyy toimittaa, on naisten saatawa sanoa sanansa heitä koskewissa kysymyksissä.

Minä tunnustan suoraan, koko ikäni wastustaneeni naisten äänioikeutta, waan että nyt en enään woi kieltää heidän olewan oikeassa.

Asquithin ehdotus näytti saaneen hallituksen toisten jäsenten kannatuksen, koska wain muutamia puheenwuoroja oli käytetty.

Kalliksi tullut kahwikupillinen.

Eräässä Tanskan waltiorautateiden suurimman aseman rawintolassa tapahtui äskettäin seuraawa wälikohtaus:

Kolme matkustajaa tilasi itselleen kukin kupin kahwia. Kahwi heistä ei kuitenkaan ollut kunnollista ja he waltitiwat siitä rawintoloitsijalle. He pyysiwät, että tämä itselle maksaisi kahwia, mutta tämä kieltäytyi siitä sekä ottamasta kahwia takaisin selittäen, ettei hän ollut heitä tututtamut eikä pystynyt juomaan kahwiaan.

Tyytymättömät poistuiwat huoneistosta. Muuan herra, joka oli katselut kohtausta, nousi pöydästään ja meni rawintoloitsijan luo. Rauhallisesti ja tyynesti huomautti hän tälle:

— Minusta tuntuu siltä, ettette ostisiny wuittottomasti notta kolmea herraa kohtaan.

— Mut enkö, syrisi rawintoloitsija synkkänä.

— Ette. Teidän olisi pitänyt saada asia rauhassa sewiksi wallittajain kanssa, jatkoi herrasmies.

Rawintoloitsija wastasi töykeästi:

— Pitäkää sormenne erillään minun asioistani. Asia ei teitä kiskuta.

— Sykä! Woi niinkin tapahtua, wastasi herra. Minun on Andersen-Alstrup Tanskan waltiorautateiden yhtiöhöört. Huomenna saatte kuulla minusta lisää.

Eiwaan oltein. Seuraawana päiwänä sai rawintoloitsija wirallisen kirjeiman, jossa hänen kontrahtinsa sanottiin waltionrautateiden puolelta irti! Rawintoloitsija kuulun olewan koiwin kaimapäätä.

Asewelwollisuus Australiassa.

(S.T.T.) Lontoosta, elok. 31 p:nä. (B. W.) Melbournesta ilmoitetaan, että pääministeri on pitänyt edustajakamarissa puheen yleisestä asewelwollisuudesta, jossa hän lausui, että armeian täydentäminen wapaaehtoisilla on antanut noin kolmannen osan Englannin rintamalla tarwittawasta strategisesta armeiasta. Jos tämä ei tuota tyydyttäwiä tuloksia, tulee hallitus toimeenpanemaan yleisen kansanäänestyksen asewelwollisuuden woimaansaattamiseksi. Siihen menessä tulewat kaikki naimattomat miehet kutsuttawiksi harjoituksiin.

Metallituotanto w. 1915.

(S.H.) Tunnetun englantilaisen J. Scott Keltien wuosikirjan mukaan oli w. 1915 maailman kullen saanti arwoltaan 97 milj. puntaan, josta määräästä 38½ milj. puntaa saatiin Etelä-Afrikasta Transwaalista ja 20½ milj. puntaa Yhdyswalloista.

Hopeaa saatiin kaikkiaan n. 196 milj. unssia (unssi = 28.349 grammaa) eli jonkun werran wähemmän kuin w. 1914 (211 milj.) ja w. 1913 (n. 224 milj. unssia.).

Kuparituotanto oli w. 1915 suurempi kuin edellisenä wuonna, waikka siitä olikin puute markkinoilla. Kupari saatiin näet 1,061,000 metr. tonnia, kun w. 1914 saatiin 924,000 tonnia ja w. 1913 1,006,000 tonnia. Etualalla olimat Yhdyswallat, jossa tuotettiin 646,000 t., ja w. 1914 wain 526,000 tonnia. Japanissa saatiin 75,000 tonnia. — Russk. Wj.

Oikeus- ja poliisi-asiat.

Kärkölän ryöstöjuttu

oli torstaina jälleen käsiteltäwänä Hollolan wälikäräjillä. Syytetty Kalle Kustaa Rautell oli tuotu oikeuteen lääninwankilasta. Samoin oli jutussa aikaisemmin tuomittu ammattiroswot Sinisalo, Leppä ja Frisk tuodut wankilasta jutussa kuultawiksi.

Leppä wäitti tuntewansa Rautellin samaksi mieheksi, joka oli ryöstössä mukana. Sinisalo ei sanonut muistawansa, onko syytetty sama mies kuin ryöstöön osaaottanut. Frisk wäitti, ettei R. ole se sama mies, jonka kanssa hän 3 wuotta sitten matkusteli yhdessä.

Wastaaja Rautell kielsi jyrkästi Lepän kertomuksen, wäittäen sen johtuneen kostonhimosta.

Syytetty ei woinut selittää erinäisiä häntä kohtaan tehtyjä hawaintoja ja epäiluksiä ryöstöön osallisuudesta.

Syyttäjän pyynnöstä siirsi oikeus jutun enemmän käsittelyn tulewien syyskäräjien 27 istuntopäiwään. Syytetty passitettiin lääninwankilaan, sieltä tuotawaksi oikeuden istuntoon.

Lähetettyjä.

Wastineita.

Tämän lehden N:ossa 234 olleen aiantuntemattoman ja häwyttömän kirjottajan syytöksinua kohtaan tanssikurssien pidosta Mäntässä, saan wastineeksi esiintuoda seuraawan:

Elokuun 18 pnä saawuin Mäntässä ja wuokrasin työwäentalon puheenjohtajalta työwäentalon salin tanssikurssia warten, jonka sain 5 mk:n wuokran maksusta illasta. Lupa oli sallaa aina silloin käyttää kuin se olisi wapaa. Ehdin pitää kurssia salissa ainoastaan kolmena iltana, jolloin ilmoitettiin, että en saisi enää sallia, sillä se tuli liian halwasta wuokrattua. Samana iltana työwäentalon wahtimestari ilmoitti salin kyllä minulle annettawan 20 mk:n wuokrasta illasta. Sanotun illan jälkeen minut siirrettiin johonkin pieneen ja mitättömään huoneeseen. Täällä wielä kaksi iltaa pidin kurssia. Pieneen huoneeseen tultuani erkani oitis yli puolet oppilaistani. Eilä sinne olisi millään 70 henkeä mahtumutkaan. Wiidentenä kurssi-iltana ei ollut jäleellä enää kun wähä päälle 20 oppilaan. Neljäntenä kurssi-iltana minun oli määrä saada kurssirahat kokoon niilltä, jotka eiwät olleet wielä maksaneet. Mutta kun jouduin mitättömään huoneustoon, niin oppilaat tietysti eroteesaan jättiwät jokainen maksamatta. Näitä olisin rahaa saarut kiksimmä 100 mk. Kurssilitoja ei jäleellä olisi ollut enää kuin 4 iltaa. 3 wiikoa 3 kertaa wiikossa, eilä se ole 9 kertaa ja 5 iltaa pidetty ja 12 tanssia ja opetin siitä aikaa.

Ne wiisi tehdä kun työwäentalon puheenjohtaja minua näin nenästä weti. En olisi kurssia ollenkaan alkaukaan jos olisin tietänyt etten saa siitä huoneustoa käyttää kuin wuokrasin.

Uutisessa sanotaan etten ollenkaan alkaukaan kurssia. Mitähän surjalinen S. 29. asiasta onkaan kun ei tiedä paremmin, waikka taitaa olla waan häwyttömyys mielessä eikä muuta. Olin paikkakunnalla 1½ wiikoa, menetin jo siinä aikaa ja osan rahoista käytin elatukseeni, soittoon ja pieni osa wuokraan, matkarahoja ym. Olisihan minun kannettomut 4 iltaa 100 markalla sellä kurssia pitää, kun waan olisin saanut rauhassa olla.

Uutisen syyssä wielä sanoo minun ottaneen 7 ja 10 mk. miehiltä. Woin wastata, etten ainoalaisaan ole saanut 7 eikä 10 mk. Ei koko Mäntässä löydyttään ketään, joka olisi minulle maksanut 7 eli 10 mk. Niin suuria waleita.

Paikkakunnalta en pois olisi lähtenyttään. Jos olisin saanut pitää kurssini niin kuin puhe oli, waan waikutti siihen se, etten rahoja kurssilaisilta enään saanut niin kuin piti, toiseksi, että minua kirottiin ja uhkailtiin kun joutuiwat mitättömään huoneeseen jossa eiwät woineet harjotella. Ja kolmanneksi ole kurssilaisista sanoiwat, että jättäisin kesken kun ei siinä huoneessa woi kumminkaan harjotella.

Jos S. Wm kirjottaja olisi ollut siinä tulessa kuin kommenittäin yhtä soiwaa syyttömästi ja kuin tästä kerroin puheenjohtajalle ym. johtokunnan jäsenille, niin wastasiwat he, ettei se heihin kuulu. Eilä tukaan ottanut waltuksiani korwiinsa. Jokainen soimasi. Kukaan ei auttanut. Oppilaat karsaasti järjestäin katsoiwat minua. Olin siis pakotettu lähtemään. Ja lähdin silloin wakawan harkinnan jälkeen kuin juna lähti.

Ja lopuksi miksi käytöksen tulee, niin teitän S. Wm kirjottaja olla ite siä maalla kosta kaikka tuntee. Minä olen puhdas maineestani, enkä ota korwini tyhmiä lepustuksia.

M. W—o.

Laiwaliike

Jyväskylä—Korpilahti—Vaheri-Jämsä k.k.—Vesijärwi.

Jämsä

Jyväskylästä: maan., kesk. ja perjant. klo 8.30 aam.
Vesijärweltä: sunn., tiist. ja torst. klo 1 aam.

Vesijärwi—Suopelto—Kurenlahti—Pihlajakoski—Jämsä k.k.—Jämsänkoski.

Toivo

Jämsästä: sunn., tiist. ja torst. klo 3.30 aam.
Vesijärweltä: maan., kesk. ja perj. klo 1 aam.

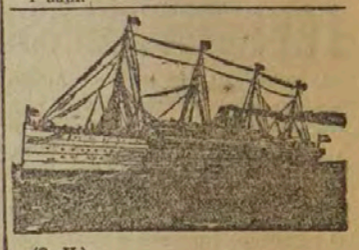

(S. H.)
Suoranaisia pilettejä
kaikkiin paikkoihin
Yhdysvalloissa ja Kanadassa
Norjan tai Tanskan kautta myy seuraawien linjain laiwoilla:
Allan, American, Anchor, Canadian Pacific Railway Co., Cunard, Dominion, Donaldson, Royal, Scandinavien—Amerikan ja White Star,
Suomen Höyrylaiva Osakeyhtiö.
Helsinki, Etelä-Makasiinink. 4, Puh. 4620
Hanko, Boulevardi 15, Puh. 84.
Asiomisto New-Yorkissa.
Finland Steamship Company Agency
5 State Street.

Kuulutuksia

Kuulutus.

Nurmijärven holhouslautakunnan kokous on Kanttorin asunnossa kirkonkylässä maanantaina 11 p. syysk. klo 11 ap., jossa käsitellään holhouksia koskewia asioita, ehdotuksia uusista holhoojista ym. Nurmijärwi 1. 9. 1916.
J. V. Sinisalo.

Huutokauppoja

Julkisella wapaaehtoisella huutokaupmuuton tähden myyd. 9 pnä syysk. klo 3 ip. Nojasen huwilassa Albergassa kaikenl. irtaista omais., joista mainitt. huonekaluja, kuokkia, kihweliä, rakennustarp. loppuja, potaattia, yhdet kottikärryt ym.

Huutokauppa.

Julkisella wapaaehtoisella huutokaupalla myydään 4 p. syysk. klo 4 ip. talossa Apollonk. 1 Töölönk. 12, kuormasajurin rattaita, rekiä, siloja, aisoja, luokkia, länkiä, pika-ajurin rattaat, rekiä, wällyjä, waljaita, ajoiurattaat kumipyörillä, huonekaluwaunut, 1 hewonen 6 v. walakka, 1 pöytätelefonikone jweiv., ym.

Kirkollisia ilmotuksia

Kaupunkiläheityksen saarnat:

Harjun (Ås'in) rukoushuoneessa: Sunnuntaina: klo puoli 6 j.p.p. suomeksi past. Lehtonen.

Betaniassa: Sunnuntaina: klo 7 j.p.p ruotsiksi past. Lehtonen.

Sekalaisia ilmotuksia

Allekirjoittaneen yksityiset
Hieronta- ja Sairasvoimistelukurssit
alkawat 4 päiwänä syyskuuta. Opetus käytännöllinen sekä tietopuolinen. Harjotus myöskin iltasin, joten tilaisuus niillekin, jotka päiwisin ovat työssä. Naisseksä miesoppilaaksi aikovat voivat ilmoittautua warm. 10—12 aamup. ja 6—8 iltap.
Helsinki, Pitkänsillanranta 15, B. Puhelin 98 16. Lydia Waljakka.

75 mk. alkaen tehdään pukuja ja paltoita 3 linja 25. H. Merisalo. 1 puku myydään samasse.

Hieroja ottaa wastaan sairaita 10—6 Saariniemenkatu 1, p. C.

Tanssikurssi
alkaa maanantaina tk. 4 pnä klo 8 ill. Antinkatu 13, suuressa juhlasalissa. Opetetaan 20 nykyajan tanssia. Huom.! Wou Mr, Le prof. Ernest, Mlle, Glairen Maxixe om Step, Le, Tao-Tao, Kigabu. Huom.! Warmasti opetan hywäksi tanssijaksi. Sisäänkirjoit. joka päiwä klo 6—½8 ill. Annank. 8, r. A. 2 k. Hinta on halpa.
A. G. Thompson.

Hieroja
ottaa wastaan sairaita joka päiwä klo 11—2 ja 6—8 Wuorik. 7. Ida Mäkinen.

Haloo tytöt!
Meitä olisi 2 iloista poikaa jotka haluaa kirj. vaiht. neitien kanssa. Vast. nim. „M. H. T.". „E. M." t.l.k.

Pikkukapitalistit huom.!
Se joka lainaa wakinaisessa toimessa olewalle miehelle 250 mk. saa 25 mk. provisionin ja tawall. koron. Wastaus t.l.k. „Heti rahat."

!! Suutarit !!
Teen kaikenlaisia neuloksia teettäjän halunnan mukaan. Työ huolellista. O. A. Pesonen. Kastreninkatu 22, ovi 2.

Rakennustakeita, Valutavaraa, Tapetti & Korkkimattoja.
G. F. STOCKMANN Osakeyht. Kallion Haarakaupassa.

---

90 mk. alkaen teen tilaten sopivia pukuja ja palttoja. 25 mk. teettäjän tarpeista. Vanhat puvut ja palttoot siliteläan 2 mk.

Huom.! Tumman sinistä englantilaista seviottia on saatavana. Huom.! Kadulta käynti. ! Puh. 9691.

5 linja 16. K. Oksa.

Tanssikoulukurssi

alkaa tiistaina 5 p:nä syyskuuta Arbetsvännerin salissa Annankatu 26 klo 7 i.p. Opetan yli 20 tanssia ja varmaan hyviksi tansioiksi. Sisäänkirjoitus halpa.
Kunnioittaen
V. Salo.

---

8 kuuk. vanha poika annetaan maalle hoidettavaksi pienempää maksua vastaan. Vast. täm. viikon ajalla nimim. „Poika.“

Tästä alkaen kielläin kaiken luoton vaimoltani, sillä että minä en vastaa. Hgisä 2. 9. 16. V. Kolehmainen.

Kalliina aikana huomioon otettava!..

Nein ¼ osa halvemmat hinnat Helsingin 3 luokan taksoja. Taatusti hyvä sopivaisuus, ensiluokkainen työ. Siksi kannattaa teidän käydä pukunne tilaamassa V. Hornanheimolta Huopalahdesta, Ruskeasuo, raitiotiepysäkki 10 p. maksu Töölön tullista.

Hieroniaa annetaan sunnuntaisinkin klo 12—3 Pursimiehenk. 21.
Arora Laine.

---

23 v. vähän liikealaan perehtynyt nuori mies

haluaa kirjeenvaihtoon neidin kanssa joka omaa 6 à 8 tuhatta käteistä omaisuutta. Vastauksia odotan kahden viikon ajalla tlk. nimimerk.
Matkustava Agentti 23 v.

Kurssi. Allekirj. luonnonmukainen parantaja, terveyshoidon neuvoja ja hieroja Helsingissä, Punavuorenkatu 17, puh. 11 625 ottaa syyskuun ajalla muutamia hieromaoppilaita opettaakseen heidät erikoisesen, monipuoliseen, tehokkaaseen hieromajärjestelmäänsä (metod), fysikaalisen terveyshoidon ja luonnonmukaiseen parantamisalkeisiin sekä voimisteluun, joten voivat saada potilaita heti hoidettavakseen.
(Sl.17613) **A. Tähtelä.**

Lupakirjan hankkimisesta saada omistaa

Ampuma-aseita

huolehtii kruununnimismies. Haupt. Puh. 50, Malm, 9—11 ap. (I.6576)

Kodin Ompelukoulun

kursseja leninki-, pusero-, liina- ja laatenvaatteiden ompelussa, kaavojen leikkaamisessa ym. voidaan alkaa joka päivä. Lähemmin Erottaja 9, G, p. 76 21.
(Sl.17641) **Rouva Fanny Haataja.**

Naisten kampauslike

IDUN
Ludviginkatu 5.

Kampausta, tukan pesua ja kaikenlaisia hiustöitä oikeista hiuksista (ei värjättyjä) halvalla. Puhelin 98 00. Oppilas otetaan. (I.6518)

Naisten filttihattuja

muovailaan uusiin malleihin Hämeenkatu 2 B, Porthaninrinteen puolella.
E. Ekholm.

Työmies Antton Saarinen

joka talvella 1914 oli halonhakkuussa Medvastön saaressa Kirkkonummella olisi hyvä ja ilmoittaisi uudelleen olinpaikkansa, tärkeän asian vuoksi. Veljekset Thomén arkkit. toimistoon, Helsingissä.

Kätilö antaa avustusta ja neuvoja synnyt. ja raskaille. Tehtaank. 19, p. 100 19. **A. PERL.**

---

13 v. poika annetaan hoitoon miel. maalle. Vast. tlk. A. S.

Kahvila Vladimirink. 40 suositellaan. Huom.! Uusi omistaja.
Mimmi Henriksson.

Huom.! Henkilöökohtaisesti olen tavattavissa miehiä varten iltasin klo 7—9. **Aug. Helle,** Fredrikinkatu 20, rappu E, ovi 57.

Sairaat! Kaikki kallistuu mutta me emme ole hierontamaksua kallistaneet, hyvän ja voimakkaan hieronnan saa vielä 50 p. ja 1 mk., vastaanotto 12—2 ja 5—8 arkip. **Mary Modig**
Sairaanhoitaja.
Edvard Modig
Sairasvoimistelija.

Tehdään leningit ja liinavaatteet hyvin Fredrikinkatu 25.
Liljeblad.

Halvin Asianajotoimisto

Albertink. 24 D, p. 93 21, av. 10—2, 4—6, ajaa asioita, antaa neuvoja ja laatii asiakirjoja.

Kirjat myytäv. alenn. H. K. Kauppakoulua varten, puh. 24 15.

Kirjeenvaihtoon haluan. Vast. Jokelan postit. nim. „Aino“.

Haluaisimme kirjevaihtoon

siivistynettien poikain eli nuorien leskien kanssa nim. Impi Seppälä, Maiju Savikanta, Liisa Kuusela, Hyvinkään postitoimistoon.

Yksi 32 vuotias liikemies

haluaisi varakkaitten vanhempien kaisa tai leskien kanssa kirjevaihtoon. Vastaviikon ajalla tlk. nimimerk. Iivari 32.

Hieroja Alina Kandelin 5 linja 12, r. C, ott. vast. 12—8.

Iltakurssit klo 7-9

alkavat syyskuun 4 päivänä **kaksinkert. ital. ja amerikkal. kirjanpidossa, laskennossa, kauppakirjeenvaihdossa ja konttoritöissä** kuin myöskin **koneKirjoituksessa** ym. aineissa. Imoittautua voi joka päivä **Lithénin Yksityinen kauppakoulu,** Vladimirink. 19.

Hierontaa ja Sairasvoimistelua

annan asunnossani. Pyydettäissä käyn myöskin potilaiden luona. Pikku-Robertinkatu 4—6, r. M. Puh. 29 40, klo 8—8 iltap. HULDA KOSKI.

Hiustöitä tehdään huolellisesti

ja halvimmalla. Hiuksia ostetaan. Porthaninrinne 1. P. 5861.
Hilda Leivo. Naisten kampaaja.

Maatilojen, Palstatilojen, Huvilain ym.

kauppoja välittää asioitsija
Teemu Kallio.
Porvoo, poliisi Aallon talo.

Kahvilaa Iso Robertink. N:o 23

suositellaan.
Soittos joka ilta klo 7—11.

---

2 hyvää naisten syksysakettia halvalla Korkeavuorenk. 8, r. A, ovi 5.

Nuorimies

vakinaisessa toimessa oleva, haluaa kirjeenvaihtoon neitosen kanssa. Vast. tlk. nimim. „Ammattimies 9922“.

---

2 venäläistä 30 vuoden ikäistä miestä

haluaa tutustua neitien kanssa. Pursimiehenk. 21, rappu B, ovi 6, Valentin.

Halutaan vuokrata

10 mk. luvataan sille, joka toimittaa hellahuon. tahi pien. parihuon. heti eli 15 p. Vast. t.l.k. nim. „Varma vuokra 98 66.

Kahviputka maalta tai kaup. Vast. t.l.k. nimim. „Ennen 15 pvää 861“.

20 mk. palk. luvataan sille joka toim. kamarin tai pienen hellahuon. lapsett. parille. Vast. Punavuoreuk. 17, Thor kaupp. tai tlk. nim. „Huone 20“.

Vaatimaton rouvashenkilö tahtoo as. perh. 1½ vuoden lapsen kanssa. Vast. tlk. eli puh. 97 63. „Heti 880“.

10 mk. palk. sille joka toim. 1 tai parih. hal. vuokr. Vast. Iso Robertink. 7, p. C, o. 22, nim. „2 viikon ajalla“.

2 siivoa työssäkäypää maalta tullutta tyttöä haluaa vuokrata pienen huon. joko kalust. tai ilman. Vast. pyyd. heti tlk. nim. „Huone N:o 9915“.

5 mk. palkkio sille joka toim. kyökkihuon. miel. Kruunuh. tai Söörn. Vast. tlk. nim. „15 p. syysk.“

15 mk. palkkio sille joka toim. parih. tai hellah. heti. Vast. tlk. nim. „Ammattilainen“.

25 mk. palkinto sille joka toim. hellah. tai huoneen ja keittiön lapsettomille. Vast. tlk. nim. „Viikon ajalla varma v.“

Pienempi puoti eli verstash.
Puh. 61 45.

Kolme siistiä nuorta miestä haluaa vuokrata kalustetun huoneen nyt heti tai 15 p. miel. Siltasaarelta. Vast. tlk. nim. „Maalta tulleet“.

---

2 nuorta miestä haluaa vuokrata kalustetun huoneen vanhan kirkkopuiston tienoilta. Vast. I.-Robertinkatu 27 Paperikauppa nimim. „2 nuortamiestä“.

Vuokralle tarjotaan

Huone ja leipomo vuokrataan 15 p:stä Raakelinkatu 5.

---

2 siistiä nuorta miestä saa asunnon Vilhovuorikatu 4. p. 3, ovi 3.

Siisti kalustettu huone toveruksille. Säästöpankinranta 4, p. C, ovi 38.

Työssäkäypä mies saa asunnon perheessä. Vironkatu 9. Lähemmin Jalkineliikkeessä.

2 miestä saa rauhallisen asunnon heti F:bergissä, Böhlenk. 16, p. F, ovi 9.

Huone vuokr. kalustett. eli ilman, tav. 12—2 Ruusavillak. 20, p. A, ovi 17

Työsäkäypä tyttö saa asunn. yksinäis. luona. Munkkisaarenk. 16, p. A. o. 10

Nelti saa asunnon Pursimiehenkatu 5, p. D, ovi 14. J. H. Vibom.

Pieni huone nuorille miehille Munkkisaarenkatu 14, p. A, ovi 26.

Siisti nuorimies saa asunnon. Sibyllankatu 8, porr. B, ovi 6.

2 siivoa t. k. miestä saa asunnon Kolmas linja 23, ovi 19.

2 miestä saa hyvän asunnon Itä-Viertotie 30, r. A, o. 11. Vuokra etukät.

2 nuorta miestä saa asunnon Itä-Viertotie 30, rappu B, ovi 32.

2 toverusta saa asunnon t.k. 15 p:stä (nukkua eri huon.) vuokra 15 mk. etuk. Itä-Viert. 4, p. B, kad., tav. 10—12.

2 eli 3 tyttöä, miel. tover. ja om. sänkyv. saa as., I.-Viertot. 55, r. B, o 4, pihan per. puurakennus. M. Poutiainen.

2 me miestoverusta saa asunnon I.-Robertinkatu 44, porr. C, ovi 37.

1 mies saa asunnon nyt heti Keiteleentie 5, r. B, o. 6.

Siisti työssä käypä tyttö saa asunnon perh. Korkeavuorenk. 43, ovi 3.

Siisti tyttö saa asunnon Säästöpankinranta N:o 4, p. C, ovi 42.

Siivo työssä käypä mies saa asunnon heti tai 15 p. Viipurink. 9. r. C, o. 6.

Työssä käypä tyttö saa asunnon Albertinkatu 5, porras A, ovi 1.

Tyttö saa siistin asunnon Lastenkodinkatu 9, porras D, o. 51.

Nuorimies saa asunnon Iso-Robertinkatu 15, p. C. ovi 12.

Nuorimies saa asunnon Vaasank. 7, p. B, ovi 4.

Nainen omine sänkyvaatteineen saa asunnon vanhan työmiehen luona, kun pitää siivouksen, Pursimiehenkatu 24 porr. O, ovi 18. Tav. tänään 12—1 ja muina päivinä jätkeen 6 illalla.

Kaksi siivoa miestä saa asunnon Lastenkodink. 7, p. G, o. 20.

Palvelusta haluaa

Tyttö hal. paikkaa siistiin kahvilaan eli ruokalaan. V. tlk. nimim. „Heti 616“.

Taloustoim. ja ompel. täys. tott. siisti keski-ik. neito hal. heti tai myöh. taloutta hoit. Vast. Bulevardin p.t. „Luotettava.“

Tyttö haluaa parturinoppiin 15 p. tk. nimim. „Haluava N:o 9916“.

Tyttö, joka on käynyt ompeluopin, haluaisi lisää oppia. Arv. vast. pyyd. lähett. nyt heti Paperikauppaan Kaleva, Iso-Roopertink. 27 nimim. „Heti“.

Nuori rouva haluaa paik. miel. liikealalle, saunan kasörsk. eli eläv. kuv. Vast. tlk. viikon ajalla nimim. „Kielitaitoinen“.

Palvelukseen halutaan

Puuseppätyönjohtaja

täydellisesti perehtynyt **laivanrakennuksessa** esiintyviin sisustus- ja korjaustöihin sekä taitava, paitsi molempia kotimaisia kieliä, myöskin jonkunverran venäjää, saapi heti tai myöhemmin paikan meidän luonamme.

Kone- ja Siltarakennus Osakeyhtiö, Helsinki.

Halonhakkaajat

saavat työtä Vanhankylän kartanon metsissä Järvenpäässä. Huom.! Korkeat palkat.

Pesuun ja silitykseen tottunut tyttö saa työtä heti Hesperiank. 3. Siitylliike Suomi.

2 verhoilijan saa paikan „Verhoomossa“ Konstantiinink. 16.

Maalaistyttö saa paikan 3 linja 31. Petroffin leipomo.

Kykenevät Puumisarkkityöntekijät

saavat työtä toiminimi
Frans J. Holmgrenilla.
Korkeavuorenkatu 34.

Siisti mummo tai 13—15 v. tyttö otetaan 2 lasta hoitamaan päivisin. Fleminginк. 25, C, 38.

Tottuneet

Kirjansitojattaret

saavat työtä
Työväen Kirjansitomossa
Sirkuskatu 3.

Sepät hoi!

Askulan Vahijärvellä on kunnolliselle sepänalaan kykenevälle sepälle paikka avoinna. Paja (ilman kalustoa), sekä asuinhuoneet, joista voi lähemmin sopia, sijaitsevat kylän yhteisellä maalla, terveellisellä paikalla. Tarjouksia voi tehdä allekirjoittaneelle ennen syyskuun 15 päivää os. Askula Vahijärvi.
V. Pälvärinne.

Taitavat

Levysepät

saavat heti pysyvästä työtä meidän laivarakennusosastollamme.

Kone- ja Siltarakennus-Osakeyhtiö. Helsinki.

Taitavat

läkkisepät

saavat edullista työtä **Oy. Korussa** Mikonkatu 6.

---

4 puuseppää saa työtä K. Niemisellä Haminassa, puh. 1. Alin tuotipaikka 70 p.

Kykenevä suutari joka voi tehdä uusin ja vanhoja, maksett. saappaista 10 ja 12 mk. pari, saa paik. heti. Tarvainen, Malmi.

(S.H.)

Kirvesmiehiä ja sahureita

tarvitaan Venäjälle Kiovan kuvernementtiin. Työtä taataan koko talveksi. Kirvesmiehet voivat ansaita aina 7 ja sahurit 11 rpl. päivässä. Lähemmin ilmottaa:

Контора I. M. МЕЛУПА ,Кіевъ, Караваерская № 1. (I.6581)

Naispainaja

(Digel-koneessa) saa paikan M. Gorschkoffin kirjapainossa, Unioninkatu 41.

Asiapoika saa heti paikan.
Helsingin Vanuliike.
Aleksanterink. 50.

ALBION Lamppumakasiini,
Aleksanterinkatu 11, Hämeenkatu 2 ja Korkeavuorenkatu 1.

Taloustavaroita

vielä jäljellä hyvin lajiteltu varasto.

Ammattitaitoinen

Pottimestari

saa edullisen paikan
Riihimäen Lasitehtaalla.

Turkkuri, Lakintekijä, Turkkurioppilas ja Asiatyttö

saavat paikan (Sl.17660)
Oy. Tailor'in Turkkurilosastolla.
Aleksanterinkatu 15.

Vahtimestari

elävien kuv. teatterilin saa toimen.
Teatteri Tarmo, Eläintarhantie 1.

Rehellinen juoksupoika

ja juoksutyttö, joilla on koti kaupungissa, saavat paikan Itä-Heikink. 1, 3 k. Zall.

Taitava levyseppä,

joka on tottunut lamppulyhtyjen valmistamiseen, saa hyvää summatyötä Fabianink. 32. Konepaja. (I.6580)

Kaksi taitavaa peltiseppää

saa pysyvälsen paikan Kellokosken Tehtaalla. Lähemmin Tehtaalla tai konttorissa Fabianink. 31, H:ki. (I.6564)

Hyvät kappa-, hame- ja leninkiompelijat saavat työtä Fredrikink. 24.
Lydia Saro.

---

100 ojankaivajaa

saa työtä. Lähemmin kello 8 maanantai-aamuna Helsingin asemalla.
Koskinen ja Häkkinen.

Kyken. verhoilijat ja huonekalupuusepät saavat paikan. Huom.! Korkeat palkat. Puusepän- ja verhoiluliike. Annankatu 20.

Poika saa työtä nyt heti.

A. G. Hurme, Nuoranpunojankatu 8, Helsinki.

Taitava puuseppä saa työpaikan Rikhardink. 4.

---

2 ammattiinsa kykenevää jalkinetyöntekijää saa työtä jalkineliikkeessä Wladimirinkatu 7.

Taitavat räätälit saavat työtä J. Suni'lla, Iso-Roopertinkatu 17-19.

---

2 taitavaa ja kykenevää räätän tikkaajaa saa paikan Tehtaank. 34, D.
Bernhof.

Maalta tullut 15 v. vanha tyttö saa paikan heti Fredrikink. 69. V. Bergholm.

---

2 hyv. lasmatöiden kutojaa, ompelija ja 16 v. tyttö saa paikan Kasarminkatu 25, C, 13.

Tallirenki.

Kelvollinen ja raitis tallirenki saa paikan marrask. 1 p. Tervalammen kartanossa, Ojakkalan asema.

Mies

joka tekee työtä pumessaus-, putsaus- ja naulauskoneella saa paikan P. Esplanadinkatu N:o 81. Jalkineliike.

---

1 maalaistyttö saa paikan lasta hoitam. I. Viertotie 30, p. B, ovi 70. Tav. sunnunt.

Sepät huomatkaa.

1 seppä saa työtä Mustikkamaan veneveistämöllä, puh. Kulosaari N:o 53.

Vähintäin 10

kunnollista kaulukseen neulojatarta saavat työtä Malisen paitatehtaalla Arkadiank. 4.

Juoksupoika saa paikan Oulunkylän pesulaitoksella. Käytettyjä silitysrautoja ostetaan samaan paikkaan. P. 158.

Kunnollinen juoksupoika saa paikan heti J. F. Skogström. Konstantiinkatu 15.

---

13 vuotias tyttö saa heti paikan lasta hoitamaan 5 linja 12, r. B. ovi 28.

Nuori tyttö tai mummo halutaan lapsia hoitamaan heti Siuntionkatu 6. Vuori.

Jalkinetyöntekiä saa työtä Viertotie 9, Hermanni. J. Oikarinen.

---

15 v. tyttö joilla on koti kaup. halut. pienen pojan leikkitoveriksi Säästöpankinranta 4, p. D. S. Eklund.

Kadotettuja

2. 9. hopeainen miehen kello nimikirjaimet C. L. »Muisto«. Pyydetään tuomaan Pursimiehenk. 27. Maitokauppa.

Se tunnettu naishenkilö, joka löysi rahapussin tyött. komit. myyjäisistä Työväen tal., olisi hyvä ja toisi Erikink. 25, p. O, ovi 12.

Passit varastettu t.k. 1 p., oletettu elokuussa 1916. Hattulan pitäjästä Metsänkylästä August Viitasen nimelle, joka täten kuoletetaan. Herttonäs 2. 9. 1916.
August Viitanen.

Löydettyjä

Löydetty miehen kello, saa periä Pursim.k. 24, p. O. Gavränik. Tav. 6 jälk.

Rahakukkaro löyd. periä saa ilmotusmaksun maksam. F-berg, Bölenk. 23.

Helsingin Halko- ja Puutavaraliike
(Omist. Frans Kivistö)
Konttori on muutettu
Huvilakatu 4:ään.
Puhelimet: Konttori 52 60. Varasto ja halkosaha Merisatamassa 79 94. Yksit. 111 72. (Sl.17650)

Valkotavaraliike. Vladimirinkatu 3.

Nyt tullut silkkipuseroita, japanilaisia samupukuja ja kampausnuttuja, villatakkoja, alushameita, terveysliivejä, sukkia, vanttuita, esiliinoja., kauluksia ym

---

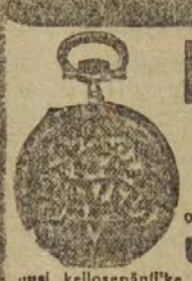

Kelloja ja Kihloja

ostaessanne ottakaa silloin huomioonne
U. KOSKENRANNAN
uusi kellosepänliike Siltasaarenkatu 16, puhelin 70 47. HUOM.! Viimeiset nutuudet seinä- ja taskukelloista, ketjuista, medaljongeista, sormuksista y. m., y. m. Kellojen korjaustyöt tehdään huolellisesti ja takuulla. Hinnat ehdottomasti halvimmat.
HUOM.! Suuri ja hyvin lajiteltu varasto maailman kuuluja **ZENITH-kelloja.**
Muistakaa siis liikettäni Siltasaarenk. 16
U. KOSKENRANTA.
HUOM.! Suurin varasto Sörnäisissä.

Uusimallisia **Standard** ja **Standard special**
nimisiä savukkeita, varust. pitkillä imukkeilla ja pumpulilla suositetaan
H. Borgström Jr Tup. tehdas Oy.

Talteenotettu paitto Etelä Satamasta. Periä saa E. Mikkonen Perämiehenk. 8, p. C.

Halutaan ostaa

Käytettyjä, ehjiä **kuumemittareja** ostetaanä 5mk. 4:— kpl.
Parfumeria Idman & Arvela.

Töölön Romukauppa

ostaa kude- ym. lumppuja, rauta- ja metalliromua, elut-, sima- ja limonaadipulloja 1 l. ja puolen ltr. pulloja. P. 105 29.

Lyijystä maksaa korkeimmat hinnat Annankatu 8 Sekalaistavarain kauppa.

Huomaa!

Villalumppuja ja vanhaa metalliromua ostaa **Itä-Viertotie N:o 15** J. E. Rahikainen. Puhelin 26 31.

Käytettyjä **rautasänkyjä** ostetaan, 4 l. 8. Huonekalukaupassa puh. 8049.

Käytettyjä huonekaluja ostetaan. Vast. tlk. Käteisellä.

Huokea käytetty miehen polkupyörä tai pyörän panttilappu. A. Laine, Suvilahdenk. 9. Tavat 3—5 ip.

Käytettyjä huonekaluja ost. Vast. Simonk. 10 paperik. Korkea hinta.

---

1 käytetty miehen palttoo halut. ostaa. Vast. tlk. nimim. »Heti 875«.

---

2 höyläpenkkiä ostetaan. Lähemm. Rikhardink. 4. Puhelin 102 77.

Myytävänä

Myytävänä Helsingissä:

I luok. kivitaloja ja sekarakenteisia, myös uusia taloja Vallilassa, jotka tuotta 12—15 pros. hinnalleen, 300 pros. käteismaksulleen sekä osakehuoneustoja. Kaikki paremmilla ehd. kuin mitenkään muuten. 1—4 tynn.-al omapalstaisia huviloita. Valokuvia luonani. Sirkusk. 6, ovi 3. J. Koronen, puh. 15 14.

Osakkeet

2 huon., välikk., keittiö ja kylpyh. Lähemmin Sirkusk. 3, p. C, ovi 37, tän. klo 11—2, arkisin 8—9 ip.

---

2 hevosta. Helsingin pitäjä, Hedbacka. A. Niemi.

Rautasänky, kokoonkäännettävä, hyvässä kunnossa. Hinta 9 mk. Hermanni. Itä Viertotie 27, B, ovi 3.

Osake, huoneen, välikön ja keittiön, vakuvarasessa yhtiössä. Fredriksbergink. 18, p. C. Sandholm.

---

6 nuorta työhevosta, Pohjanmaalta tuotu, myyd. maanantaina Saarikatu 17, Hermanni.

Mannaryynia,

parasta laatua, 1:20 kg., myöskin säkittäin halvalla. E. Engström, puh. 110 42. L.-Heikinkatu 26, H:ki.

Palsta 1 tynn. havumetsää, osa tehty pelloksi, myydään Tikkurilassa noin 15 m. matka asem. Läh. V. R. Hirvisuo, p. 65 Tikkuri.

Maitopuoti hyvällä liikepaikalla myydään halvalla. Halpa vuokra, asuinhuone samassa. Tavataan Fleminginк. 6, p. A. A. Laakso.

Lapsen rattaat ja yksi rautasänky myydään Kastreenink. 12, r. O. Helenius.

---

1 hengen pun. puleer. puusänky, patj. tai ilman, Mariank. 23, F, o. 46.

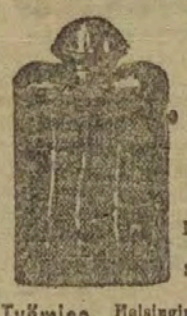

Sähkölaskulamppuja Patteria ja **Liekittimiä**
saapunut
Kaleva Paperikauppaan
Simonk. 10 ja Iso Robertink. 27.

Työmies, Helsingin Sanomat sekä kaikkien lehtien tilauksia ja ilmotuksia otetaan vastaan, yksityisnumeroja myytään.

Vahakangasta ja Pegamoidia

suuremmissa ja pienemmissä erissä.
Oy. Wicander & Larson.
Hakasalmenkatu 2. Puhel. 14 51.
(I.6523)

Palstatila,

noin 40 t.-a., peltoa n. 15 t.-a., loppu viljelyskelpoista metsämaata. Hyvä halkometsä. Palsta sijaitsee valtamaantien varrella, lähellä rakennettavaa rautatietä, 30 km. Porvoosta. Hinta 10,000: —. Lähemmin T. Kallio, Porvoo, poliisi Aallon talo. Puh. 142, varmimmin klo 3—4.
(I.6566)

Kengät! Halvimm. Hakaniemenhalli 134, Kaartinhalli 87.
H. Hagelberg.

Huonekaluja

kaikenlaatuisia huonekaluja myymme halvimmalla **Erottajan huonekaluliike, Yrjönkatu 8.** Puh. 81 23.

Jalkineita

rasvanahasta, myy E. Vainio. Lönrotinkatu N:o 5.

Poikivia lehmiä ja siitos-sonneja myy halvalla N. Salonen Kiikka. Puhelin.

Pyykkipoikia

(Kalv. jousella)
saatavana mille asemalle halutaan **J. K.** Vuorenkaiku. Osoite Parola.

---

2 hengen puusänky 38 mk., 1 rautasänky 16 mk., pöytä, tuoleja ym. Ahlströmin huonek.liike Vladimirink. 13.

Sattuneesta syystä myydään 1 huoneen ja alkovin osake, nykyajan mukavuudet. Sibyllankatu N:o 10, p. A. o. 10.

Iso räätälin kone halvalla Hörneperink. 4, porras C. o. 5.

Kahden maattava puusänky patjoineen, käytetyt. Tarkkampujankatu n:o 1, prs D, ovi 37.

Uusi puku myytävänä ja vanhempi naisen otetaan lasta hoitamaan päivisin. Helsingink. 21, p. E, ovi 111.

Hyvät kuorma-ajurin rattaat myytävänä. Toivo 49, Töölö. Tamlander.

---

3 Bulevardink. 3.
Saapunut
Herrain hattuja
Plyschlä ja huopaa
sekä
Knalleja
Lasten Hattuja
ja
Lakkeja
suuri valikoima.
(Sl.17618)

Tukuttain ja vähittäin:

Ikkunapaperia, pumpulia, tiivistyslistoja ja kittiä ym.
Postikorttia, paperia, kirjekuoria, kreppipaperia ym.
Koulutarpeita: vihkoja, kumia, lyijykyniä ym., ym.
Työmies, Helsingin Sanomat sekä kaikkien lehtien tilauksia ja ilmotuksia otetaan vastaan, yksityisnumeroja myydään.
Paperikauppa Oy. Kaleva
Iso-Robertink. 27 ja Simonk. 10. P. 45 50.

Arvoisat Naiset ja Herrat!

Ahtaiden aikojen johdosta myydään nykyaikaisimpia **kappoja, pukuja** ym. alle puolen hinnan. Tilauksia otetaan vastaan ja suoritetaan nopeasti ja huokealla. ZALL, I. Heikinkatu N:o 1, Esplanadink. kulmassa, 3 kerros, parasttiporras. Puh. 52 16.
HUOM.! Käyttäkää **hissiä!**

Puukenkiä

miehille ja naisille, halvimmalla
A.B. Hjelt & Lindgrens Eft. O.Y.
Länsi-Rautatekatu 16.

Ikkunapaperia.

Pumpulia, tiivistyslistoja, kittiä ym. tukuttain ja vähittäin halvalla. Paperikauppa Oy. Kaleva Iso Robertinkatu 27 ja Simonk. 10. Puh. 45 50.

Työmies, Helsingin Sanomat sekä kaikkien lehtien tilauksia ja ilmotuksia otetaan vastaan ja yksityisnumeroja myydään.

Koulutarpeita

kuten vahakansi- ja kirjoituksvihkoja, lyijy- ja teräskyniä, kynänvarsia, kirjoituamustetta, kumia ym. ym. tukuttain ja vähittäin halvalla Paperikauppa Oy. Kaleva Iso Robertink. 27 ja Simonkatu 10. Puh. 45 50.

Työmies, Helsingin Sanomat sekä kaikkien lehtien tilauksia ja ilmotuksia otetaan vastaan ja yksityisnumeroja myydään.

I pruuvi naisten ulsterikappa Malmink. 38, p. D, ovi 50. Näht. sunn. 10—3.

---

2 pienemp. tisk., 2 50 litr. maitosaavia. Vuorimiehenk. 20. p. G, h. 27.

Lasten rautasänky, herätyskello, pöytälamppuja, tuolia, pesukomuudi. Erikink. 23, ovi 21, tänään 8—12.

Uudet käsikärryt ja ookauskärryt myytävänä Keuruuntie 14. Cajander.

Talvipaittoo, hyvää mallia, hoikalle mieheile. Kasurinen. Vaililan kansakoulu.

Myytävänä yhden hengen uusi **rautasänky** ja kirjahylly. Rehbinderinkatu 13, porras A, ovi 1.
Tolvonen.

---

1 dalla p. 5-rivinen harmonikka

ym. 1-, 2-, 3-rivisiä harmonikkoja, 3 suurta ensiluok. gramofonia ym. Lapinlahdenk. 8, p. K, ovi 49. Lönnberg.

Liikeosotteita

Leipuri- ja Konditorililikkeitä:

J. A. Pyykönen,
Leipuri- ja Konditorililike, Hämeenk. 2 A P. 88 43. Jälleenmyyj. ja yhd. edull. ostop.

O. VETTENRANTA,
Leipuri & Konditorililike, Papink. 6. Puh. 54 85. Haaramyymälä: 4 linja 17. Edullisin Ostop. jälleenmyyjille.

Makkarallikkeitä:

A. LÖNNBERG'in
Makkaratehdas: Konttori ja kauppa, Vaasank. 29, p. 99. Myymälät: Iso Kauppahalli. P. 22 84. Hakaniem. halli, p. 81 80. Sörn. Uusi halli. Hietalahden halli.

Matkustajakoteja.

AURA Vastap. asem. Mikonk. 17, p. 68 49 Huoneita 1 markasta alkaen.

Lempi, Matkustajakoti H:ki Vuorik. 4. Puh. 4861. Laine.

Taimi Matkailijakoti. H:ki, I. Robertink. 7 r. A. P. 9306 1 mk. alk. Vuorinen

Peilivalokuvaamoja.

City Peilivalokuvaamo.

Ruokaloita.

KANSANKEITTIÖ, Simonkatu 6. Kansankeittiö, Wladimirinkatu 55.

SAIMA Annosruokala ja Kahvila Siltasaarenk. 3. Puh. 4780

Saunoja.

Kaleva sauna, 3 l. 35, auk. 2—9, lauant. 1—9
KOITON Kylpylaitos, Vyök. 8, puh. 41 64
Runebergin sauna Perhok. 3. p. 43 78
SAUNA MALMINKATU 22, p. 83 21.
SAUNA Porthanink. 10, av. 2—9.

Sähköllikkeitä:

Sähköerikoisliike, Uudenm.k. 34. P. 807.

Vakuutuskonttoreita.

Sampo, Keskinäinen Vakuutusliitto Turussa, pääasiamies H. Åkerman, Bulevardink. 14, puh. 49 83.

Virvoitusjuomatehtaita.

AUG. TILLANDER'in Hämeenk. 28 Puh. 2 26.

Junien kulku.
Katso keskiviikon lehdestä.

Helsinki, Työväen Kirjapaino, 1916